

№ 386

ANUL XXXVII. No. 7. OCTOMBRIE 1913.

2-67

№ 842
Mitropolia Moldovei
și Bucovinei
STUDIUM
Data 2-61

BISERICA

ORTODOXĂ ROMÂNĂ

REVISTA PERIODICĂ ECLESIASTICĂ

A

SFÂNTULUI SINOD AL SFINTEI BISERICI AŢOCEFALE ORTODOXE ROMÂNE

CUPRINSUL:

- Acte Oficiale. Scrisoarea de mulțumire a Patriarhului de Constantinopol către I. P. S. Mitropolit Primat al României pentru primirea Arhierului Fotie în țară.—Răspunsul I. P. S. Mitrofan Arhiepiscop de Cetinje și Mitropolit al Muntenegrului către I. P. S. Mitropolit Primat al României cu ocazia suirei pe tronul Arhiepiscopal a Sf. Mitropolii a Ungro-Vlahiei.—Mai multe adrese și ordine din partea Sf. Mitropolii a Ungro-Vlahiei.—Raportul comisiunii Sf. Sinod pentru revizuirea și retipărirea Sf. Scripturi, privitor la «Mica Biblie».
- B. Mângâru. Cu noi este Dumnezeu.
- I. P. S. Mitropolit al Moldovei. Slujba bisericească pentru ostașii morți.
- M. P. Trei catiheți mari ai Bisericii Vechi.
- B. Ocuparea oficiilor bisericești.
- G... Seminariul din H-Vâlcei.
- Oficiale. Donațiuni.

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA CĂRȚILOR BISERICEȘTI

40, STRADA PRINCIPATELE UNITE, 60.

1913.

CALENDARUL BISERICESC de pește pe anul 1914, va apare în luna Noiembrie a. c. și se va vinde cu 7 lei sută de exemplare.

SPRE ȘTIINȚĂ

Comitetul redacției al Revistei „*Biserica Ortodoxă Română*” se compune din: Dr. Dr. *Dr. P. Poni*, *Ștefan*, *Dr. M. Popovici*, *Dr. M. Măgălaru*, *Dr. I. I. Bălan*.

Toată corespondența privitoare la Tipografie și la Revistă precum și banii se vor înainta cu adrese soarelui, P. S. Arhiepiscopul Marelui Constantin, Directorul Tipografiei și Revistei: «Biserica Ortodoxă Română», Str. Principalele-Unită No. 90, București.

Abonamentele la revistă se fac pe câte un an. Prețul abonamentului pe un an este de 10 lei în țară; iar în străinătate 12 lei.

Abonații care nu vor primi numărul regulat vor reclama de-a dreptul P. S. Arhiepiscopul Marelui Constantin, Directorul Tipografiei. Scrierile nerânduite nu se primesc.

La Tipografia Carilor Bisericești se adă de vânzare următoarele cărți particulare:

Istoria Bisericească de Eusebiu al Cesareei, traducere de I. P. S. Iosif Gheorghiu, Prețul 3 lei.

Istoria Bisericească de Socrate, traducere de același. Prețul 3 lei.
M. Vasile, traducere de același. Prețul 2 lei.

Istoria Bisericească de Eragrie, traducere de același. Prețul 2 lei.
Istoria Bisericească de Socrate, traducere de același. Prețul 3 lei.

Papalitatea Schismatică sau Roma în raporturile sale cu Biserica Orientală, traducere de același. Prețul 2,50
Liturgii și Greci-Ortodoxi, traducere de același. Prețul 0,50 bani.

Note și Meditațiuni asupra Psalmilor, în 3 vol., de P. S. Episcopul de Argeș Gherasim Timuș. Prețul 10 l.
De același: *Dictionar Agiografic* cuprinzând pe scurt viețile Sfinților. Prețul 5 lei.

Tipic de P. S. Gerasimu Safriniu Episcop al Romanului. Prețul 1 leu.
De același: *Legea și poruncile lui Dumnezeu*, traducere. Prețul 0,75 b.

De același: «*Monahii sunt gloria Bisericii lui Hristos*», disertație. 10 b.
De același: «*Slavoslovie*» pe opt glasuri. Prețul 20 bani.

De același: «*Culegere de cântări bisericesti*». Prețul 1 leu.

Evangelhia sau Vieța și învățătura Domnului nostru Iisus Hristos, de Melchisedec. Prețul 2 lei.

Ermenutica Biblică, ed II, de Dr. C. Chiricescu. Prețul 2 lei.

Călăuză Predicatorului, de Dr. C. Chiricescu și Icon. Const. Nazarie. 5 l.
Apologetica Creștinii, traducere de Icon. C. Nazarie. Prețul 6 lei.

Combaterea principalelor învățături adventiste de Icon. C. Nazarie. Prețul 1,40 bani.

Teologia Dogmatică vol. II, III, IV și V, traducere după Silvestru de Canev. Prețul 12 lei.

Noul Testament, partea I, Evangheliile, de P. S. Sofronie Craioveanu. Prețul 4 lei.

Noul Testament prescurtat, de P. S. Sofronie. Prețul 3 lei.

Curs de Drept Bisericesc de I. S. Herdnikov, tradus de Silvestru Bălănescu, Episcop al Hușilor. Pr. 7 lei.
Vieța religioasă a Românilor de D. Stănescu. Prețul 4 lei.

Episcopul Melchisedec. Viața și activitatea lui de C. C. Diculescu. 3 lei.

De același: «*Din corespondențele Episcopului Melchisedec*» Prețul 1,50 bani.

Predici Exegetico-morale de Ec. V. Predeanu. Prețul 8 lei.

Schitul Crasna, de Al. Ștefulescu. Prețul 2 lei.

Monastirea Tismana de Al. Ștefulescu. Prețul 4 lei.

De același: Monastirea Strâmba. Prețul 2 lei.

De același: Monastirea Polovragi. Prețul 2 lei.

Biserica Stavropoleos de generalul P. V. Năsturel. Prețul 2 lei.

Încercări de Literatură Bisericească de Icon. Ilie Theodorescu. 6 lei.

Predici Intitulate: «*Pășune Duhovnicească*» de P. S. Arhiepiscopul Evghenie Piteșteanu. Prețul 7 lei.

În cer ne recunoaștem sau Mângâierea celor intristați, Pr. 2 lei, idem.
Mântuirea Păcătoșilor. Pr. 4 lei.

De P. S. Arhiepiscopul Antim P. Botoșeanu, au apărut următoarele cărți de lectură cu conținut religios moral: *Iosafat*, 1,30.—*Nașterea lui Iisus Hristos*, 50 bani.—*Cel mai mare bun din lume*, 75 bani. *Chipul mamei*, 1,20 — *Martirul Sebastian*, 1,30.—*Dorința împlinită* 50 bani și *Innecl de pe Rin*, 50 bani.—*Cu Iisus pe drumul către Golgota* ed. II. 50 bani.—*Coșulețul cu flori* 1.25.

Lupta contra scrierilor imorale de Arhim. I. Scriban, 1 leu.—*Învățămintele filozofice-morale din cufundarea «Titanicului»*, 60 bani.— idem *Două apărări* idem 0,50 bani.

Dela aceste cărți P. P. C. C. Protolerei și D-nii librari nu beneficiază de rabat.

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

REVISTĂ PERIODICĂ ECLESIASTICĂ

SFÂNTULUI SINOAL SFINTEI BISERICI AUTOCEFALE ORTODOXE ROMÂNE

ACTE OFICIALE

Ἄριθ. Πρωτ.
6108.

No. Prot.
6108

† Πανιερώτατε καὶ Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Οὐγγροβλαχίας καὶ ἔξαρχε πάσης Ρωμανίας, Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἁγίας Ὁρθόδοξου Ἀυτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ρωμανίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητέ καὶ περιπόθητε ἀδελφε καὶ συλλειτουργε τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Κόνων, τὴν φίλην ἡμῖν σεβασμίαν Ἀυτῆς Πανιερότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερίδιστα προσαγορεύομεν.

Μετ' ἐκφράσεων θαθείας εὐγνωμοσύνης ἐπανακάμφας ἐνταῦθα ἐξέθηκεν ἡμῖν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Πολυανῆς τοῦ καθ' ἡμᾶς κλίματος κύριος Φώτιος καὶ ἐπληροφόρησε περὶ τῶν ἐξῆχων θεημάτων συμπαιθείας καὶ τιμῆς, ὧν εὐτοχε πάντοτε ἐν τῷ Θεοσώτῳ Βασιλεῖ τῆς Ρωμανίας, ὅτε ἐναγχορὸς ὡς ὑπὸ ἀγγέλου σωτηρίας

Prea Sfințite și Prea Venerabile Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Exarh a toată România, Președinte al Sfântului Sinod al Sfinței Biserici Autocefale Ortodoxe a României; prea iubite și prea dorite frate în Hristos și conliturghisitor al Smereniei noastre, domnule Konon, Vă îmbrățișem frățeste în Domnul, Prea Sfințite, Prea Venerabile și iubite al nostru și Vă salutăm cu toată dragostea.

Iubitornul de Dumnezeu Episcop al Polyanei din periferia noastră reintorcându-se aci ne-a expus și ne-a făcut cunoscut prin cuvinte pline de recunoștință distinsele semne de compătımire și de iubire pe care le-a întâmpinat pretutindenii în pământul de Dumnezeu Regat al României, când acum de curând a fost scăpat de

ὅτι τοῦ φιλοχριστοῦ Ρωμανο-
κῶ στρατοῦ ἐκ τῶν μεγίστων
κινδύνων σωθεὶς, εὐρέθη αἰφ-
νης ἔξω τῶν κινδύνων τούτων
ἐν μέσῳ τοῦ εὐσεβοῦς Ρωμανο-
κῶ λαοῦ. Μετ' ἰθακτερας δ' εὐ-
ργήμονος μυσίας περιέγραψεν
ἐν τούτοις ἡμῖν τῆ αὐτοῦ Με-
τροφύλα τὰ περὶ τῆς ἐγκαρδίου
πρὸς αὐτὸν ἀδελφικῆς προσοχῆς
καὶ φιλόφρονος περιποιήσεως
τῆς σεβασμίας Ἀδύτης Πανερό-
τητος καὶ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ
ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν καὶ τοῦ εὐ-
σεβοῦς ἱεροῦ κλήρου, ἐξαιρίων
πάντων τὸ ἐπιδειχθέν πρὸς αὐ-
τὸν ἄκρως συμπαθεῖς καὶ φιλά-
δελφον ἐν τῇ περιστάσει αὐτοῦ
ταύτη καὶ τὴν ἐπιμαρτυρηθεῖσαν
ἐπὶ τῇ ἀφορμῇ ταύτῃ πολλὴν
πρὸς τὴν Μητέρα Μεγάλην τοῦ
Χριστοῦ Ἐκκλησίαν στραγγὴν καὶ
τιμήν. Ταῦτα οὖν πάντα μετὰ
συγκινήσεως καὶ εὐγνωμόνως
ἐνωπιάμενοι καὶ ἡμεῖς, χρεῖες
ἡμῶν ὑπολαμβάνομεν καὶ ἀσ-
μένως προαγομέμεθα διὰ τῆς πα-
ρούσης ἀδελφικῆς ἡμῶν ἐπιστο-
λῆς, ἐξ ἀποφάσεως κοινῆς τῆς
περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συ-
νόδου, τῶν ἐν Χριστῷ ἡμῖν ἀ-
γαπητῶν ἀδελφῶν ἱερωτάτων
Μητροπολιτῶν, ἐκφράσαι πρὸς
τὴν περιπούδατον Ἀδύτης σε-
βασμίαν Πανερότητα καὶ δι' Ἀδ-
τῆς καὶ πρὸς τὸν ἱερὸν κλῆρον
καὶ τὸ εὐσεβὲς πλήρωμα τῆς

inbitoarea de Dumnezeu ar-
mată Română; ca de un in-
ger al mântuirii sale din cele
mai mari primejdii, și când
d'odata scăpat de toate acele
pericole s'a aflat în mijlocul
piosului popor românesc. Cu o
aducere aminte, însoțită de
cea mai profundă recunoștință,
teofilia sa ne-a descris aseme-
nea atențiune cordială și fra-
țească, cum și amabilitatea
deosebită a Prea Sfinției Voas-
tre, Prea Venerabile, și a *ce-
lorlalți frați în Hristos ac a-
colo* și a *piosului cler sfințit*,
laudând compătimirea cea
mare și iubirea frățească ară-
tată către el în această impre-
jurare, dar mai ales iubirea
cea mare și cinstirea arătată
către Biserica mămă, către Bi-
serica cea mare a lui Iisus
Hristos. Toate acestea le-am
auzit cu recunoștință și foarte
mișcați, și deci și noi ne sim-
țim datori și cu mulțumire ven-
nim prin această scrisoare fră-
țească împreună cu hotărârea
Sfântului Sinod cel de pe lângă
Noi, al prea iubiților Noștri
frați în Hristos, prea Sfințiți
Mitropoliți, de a Vă exprima,
prea scumpe, prea Sfinte și
prea Venerabile, și *prim Voi*
și către *Clerul Sfințit* și către
piosul popor al Bisericii surori
a României, călduroasele și
viile mulțumiri *din partea Bi-
sericeii noastre* cele mari a lui

ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ῥω-
μουσίας ἐνθέρμους καὶ ζωηρᾶς
εὐχαριστίας ἐκ μέρους τῆς καθ'
ἡμᾶς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκ-
κλησίας διὰ τὴν οὕτω μὲν συμ-
παθεῖ, καὶ φιλόφρονα πρὸς τὸν
παθόντα ἡμέτερον ἀρχιερέα δε-
ξιῶσιν καὶ περιποίησιν, τὴν οὕτω
δὲ περιφανῶς ἅμα συνεχότηλω-
θεῖσαν ἐγκάρδιον πρὸς τὴν καθ'
ἡμᾶς Ἐκκλησίαν στοργὴν καὶ
τιμὴν.

Ὀλοφύχους δ' ἀναπέμποντες
πρὸς τὸν Ὑψίστον Ἰεσοῦς ὅπως
αὐξή, ἐς αἰεὶ καὶ εὐλογῆ, τὰ τῆς
ἀδελφῆς Ἐκκλησίας, τῆ δὲ εὐ-
σεβεῖ Ῥωμουρικῇ λαφ σὺν τῇ
φιλοχρίστῃ αὐτοῦ Βασιλεῖ κα-
ταπέμπῃ, πλουσίας τὰς χάριτας
καὶ δωρεὰς αὐτοῦ, ἀπονέμομεν
καὶ αὐτῆς τῇ ἀγάπῃ, Αὐτῆς ἐγ-
κάρδιον ἐν Κυρίῳ ἀσπασμὸν καὶ
διατελοῦμεν.

1913 Αὐγούστου κ.

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Πανιε-
ρότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
καὶ ὅλων πρόθυμος

† Ὁ Κωνσταντινοπόλεως Γερμανός

Isus Hristos, pentru primirea
și îngrijirea așa de simpatică
și deosebită către Arhiepiscop
nostru căzut în suferință, ară-
tând astfel iubirea și cinstirea
din inimă către Sfânta noastră
Biserică.

Înălțând din toată inima ru-
găciuni către Cel Prea Înalt
ca să mărească și să binecu-
vinteze tot ce privește pe Bi-
serica suroră; iar asupra pio-
sului popor Românesc, îm-
preună cu iubitorul de Hris-
tos Regele său, să trimită mie-
lele Sale cele bogate, și îm-
brățișându-Vă iarăși, iubite, cu
cea în Hristos îmbrățișare din
inimă, suntem

Al Prea Sfinției Voastre
Venerabile, iubit în Hristos
frate și cu totul devotat
(ss) † *Al Constant. Gherman*
1913 August 20.

Răspunsul I. P. S. Mitropolit Primat către Sanc-
titatea Sa Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului,
care arată bucuria Sanctității Sale pentru scăparea
miraculoasă de către armata noastră a iubitorului
de Dumnezeu Episcop Fotio al Polyanei.

Prea Sfințite și Prea Venerate Arhiepiscop al Constan-
tinopolului, Roma cea nouă, Patriarh al acestui prea sfânt
Scaun Apostolic și Patriarhicesc Ecumenic, Prea iubite în
Hristos frate și conliturghisitor al Smereniei noastre, Dom-

nule *Gărmănișii*. Vă îmbrățișem fratește în Domnul și Vă sarutăm cu toată dragostea cea în Hristos Dumnezeu, Domnul nostru.

Am primit cu multă bucurie scrisoarea Sanctității Voastre Prea Venerate, prin care arătați bucuria ce ați avut, pentru scăparea miraculoasă de către viteza noastră oștire, a iubitorului de Dumnezeu Episcop Fotie al Polyanei.

Ne-am bucurat din inimă de frumoasele cuvinte de grațitudine și mulțumire ce le exprimați pentru primirea creștinească și cordială, pe care Teofilia Sa a întâmpinat-o pretutindeni aici în toate straturile sociale și sferile bisericesti și cinstirea ce i s'a făcut din partea piosului popor al scumpei noastre Patrii România, din partea cucernicului cler și a Prea Sfinților Ierarhi ai Țării, cum și de Inusuși Majestatea Sa Prea Gloriosul nostru Rege, cinstiri cari se aduceau unui P. S. Ierarh ce aparținea prea sfântului Scaun Apostolic și Patriarhicesc Ecumenic, unui ierarh al Sfintei Biserici Ecumenice; către care se răsfrângeau în persoana Teofiliei Sale, toate acele onoruri.

Foarte mult ne-au bucurat sufletește toate acele cuvinte bine simțite, cu care Sanctitatea Voastră, Prea iubite și Prea Venerate, Vă roștiți în numele Vostru și al Sfântului și Sacrului Sinod, cel de pe lângă Voi. Toate acestea Noi făcându-le cunoscut P. P. S. S. Arhieriei și întreg Sfântului Sinod al Sfintei noastre Biserici Creștină Ortodoxă Autocefală Română, cu toți ne-am bucurat și cu toți am văzut în ele legătura dragostei cea atât de scumpă și de folos tuturor și care astăzi din mila lui Dumnezeu domnește, spre a noastră mare bucurie, între Sfânta noastră Biserică și Sfânta și Marea Biserică Patriarhală și Ecumenică a Răsăritului, către care noi am privit totdeauna cu deosebită iubire creștinească și am dovedit această iubire creștinească în tot decursul veacurilor trecute, după cum istoricește este bine dovedit.

Facă Atot-șitorul, ca, aceste legături de cea mai curată iubire creștinească, care nu poate să ne fie decât de cel mai mare folos totdeauna, dar mai ales astăzi, să sporească tot mai mult pentru fericirea și buna sporire a pioaselor drept-credincioase popoare, ce compun aceste Sfinte Biserici, și pentru întărirea și consolidarea cărora noi nu vom

Incetă niciodată de a rugă pe Dumnezeu, ca să ne ajute și să ne întărească, să lucrăm totdeauna, cu cuvântul și cu fapta; Împlinindu ne astfel una din cele mai sfinte și scumpe datorii ale demnității noastre ierarhice și pasturale. Fiel Fiel

Și cu aceasta îmbrățișându-Vă, iarăși cu toată dragostea cea întru Hristos Domnul Nostru, Vă rugăm a nu ne uită la Sfintele Voastre rugăciuni, precum și noi, cu toată dragostea facem aceasta pentru Voi, Prea Sfințite și Prea Venerate.

Rămân al Fericitiei Voastre Sanctități, smerit rugător către Dumnezeu, lubitor frate întru Hristos Domnul Nostru,

Konon, Mitropolit Primat.

Răspunsul I. P. S. Mitrofan Arhiepiscop de Cetinje și Mitropolit al Muntenegrului la scrisoarea I. P. S. Mitropolit Primat D. D. Konon ce i s'a trimis cu ocazia suirii pe tronul Arhiepiscopal al Sf. Mitropolii a Ungro-Vlahiei.

14 јула 1913 г.
Број 638.

Ваше Високопреосвештенство.

Имали смо особиту част примити многоцијенљиво писмо вашег високопреосвештенства од 1. јула 1912 године, којим нас изволисте обавијестити, да је свети Архиепископски Синод там шљом свете аутокефалне цркве Ваше високопреосвештенство законито изабрао за Архиепископа и Митр полита свете аутокефалне цркве Унгро-Влахје и то пошто је на ту св. катедру Митрополије дао оставку његово Високопреосвештенство Митрополит Господин Атанасије Миронеску.

Пошто на свијету ништа не бива

Traducere din Sârbește.

14 Iunie 1913
No. 638.

Inalt Prea Sfințile,

Am avut deosebita onoare de a primi mult prețuita scrisoare a I. P. Sfinției Voastre din 1 Iulie 1912, prin care binevoiiți a aduce la cunoștința noastră, că Sf. Sinod Arhieresc al Sf. Biserici Autocefale locale a ales în mod legal pe I. P. S. Voastră Arhiepiscop și Mitropolit al Sf. Biserici Autocefale din Ungro-Vlahia și aceasta din cauză că Inalt P. S. S. Mitropolitul

без свизводења свете воле Божје по томе вјерујемо, да је избор Вашег Високопреосвештенства на управу православне цркве Унро-Влахије, био одређен консиставија православом Божјим, по томе гаживо тјјдо увјерење, да ће Ваше Високопреосвештенство свицуо убијежа управљати светом православном црквом у Краљевини Унро-Влахије.

За свету душњост сватрачем да ние Ваше Високопреосвештенство пошњивемо при вршењу свете службе Божје.

Молим да нас братољубно извините, што нас своим сти, у којима се још од прошле године налазилимо, сицијечавие, да Вам на вршје не могломо одговорити.

Себе и своју паству препоручујучи св молитвазо Вашет Високопреосвештенства, молизо молим, да баш воште примити изря мога дубокога поштованња и братике у Господу љубави

Вашег Високопреосвештенства

У Христу брат непослужителъ
Митрофан

Архиепископ Цетински
и Митрополит Црне Горе.

Domnul Atanasie Mironescu a demisionat din sf. scaun de Mitropolit.

Fiindcă nu există nimic pe lume fără sf. Invoare a lui Dumnezeu, credem din această cauză că alegerea I. P. Sfinției Voastre pentru conducerea Bisericii Ortodoxe din Ungro-Vlahia a fost orânduită prin prevedința de nepătruns a lui Dumnezeu; hrănim deci credința adâncă, că I. P. Sfinția Voastră va conduce Sf. Biserica Ortodoxă din Regatul Ungro-Vlahia cu izbândă deplină.

Socotim de a noastră sf. datorie de a noastră sf. datorie să pomenim numele I. P. Sfinției Voastre la săvârșirea sf. slujbe dumnezești.

Rugăm să ne scuzați, pentru că împrejurările, în care ne aflăm din anul trecut, ne-au împiedicat de a putea să Vă răspundem la timp.

Incredințând pe noi și turma noastră sf. rugăciuni ale I. P. Sfinției Voastre, rugăm prea plecat să binevoiți a primi expresiunea adâncei mele stime și a dragostei frățești întru Domnul.

Al I. P. Sfinției Voastre
frate și conlucrător
întru Hristos

Mitrofan

Arhiepiscop de Cetinje și
Mitropolit al Muntenegrului

Copie după adresa cu No. 4082 din 9 Septembrie 1917 a Sfintei Mitropolii a Ungro-Vlahiei, către D-nul Președinte al Comitetului «Familiei Luptătorilor», relativ la contribuțiunile clerului nostru.

Domnule Președinte,

După cum am avut onoarea de a comunica D. Voastre cu adresa noastră No. 3569 din 22 Iulie a. c., până la această ultimă dată, în urmarea apelului nostru respectiv, se adunase dela dreptcredincioșii creștini, din parohiile urbane ale acestei păzite de Dumnezeu Eparhii, suma de *27.248 lei, 14 bani*, cu listele primite de Noi dela acel Onor. Comitet, și care sumă este cuprinsă în recipisele Onor. Casse de Depuneri, Consemnațiuni și Economie, ce dejă vi le-am înaintat D.-Voastre cu menționata mai sus adresă.

Acum primind restul de liste în număr de 90, dela Prea Cucernicii Protoierei din Eparhie, împreună cu recipisele lor respective, pentru depunerile făcute conform ordinului Nostru respectiv, și care reprezintă suma de *lei 11.879.50 bani*, avem onoare a le înaintă D.-Voastre odată cu aceasta, banii fiind depuși de către cucernicii parohi respectivi, conform ordinului Nostru anterior, la Casa de Depuneri, pe numele și la dispoziția Onor. Comitet al «Familiei Luptătorilor», al cărui Președinte sunteți D.-Voastră. Iar toate aceste liste și recipise sunt însoțite de câte un tablou, după localități.

Între aceste liste se cuprind și anexele de continuare, pe câteva liste anterioare și anume acele cu Numerile 13, 202 și 1249, primite direct dela Comitetul Central, de către preoții parohiilor: Mihai Vodă și Iancu Nou din Capitală, după cum ne-au arătat și se vede la numerile curente 23 și 30 din tabloul respectiv alăturat.

În rezumat:

A. Din Capitală se înaintează din nou cu aceasta	Lei	B.
restul de 36 liste cu recipisele respective, care		
reprezintă suma de	8421.70	
B. Din Județe:		

1). Județul Prahova:

Se înaintează 20 liste, cu recipisele respective,		
în valoare de	1302.—	

2). Județul <i>Dâmbovița</i> :		
Idem 7 liste cu recipisele resp.	idem	304.65
3). Județul <i>Muscel</i> :		
Idem 6 liste cu recipisele resp.	idem	201.15
4). Județul <i>Vlașca</i> :		
Idem 6 liste cu recipisele resp.	idem	857.25
5). Județul <i>Teleorman</i> :		
Idem 11 liste cu recipisele resp.	idem	157.70
6). Județul <i>Ialomița</i> :		
Idem 3 liste cu recipisele lor.	idem	421.05
7). Județul <i>Ilfov</i> :		
O singură listă a orașului Oltenița, cu recipisa respectivă	idem	214.—
	Total Lei	<u>11.879.50</u>

Adăogându-se la acest total și valoarea recipiselor înaintate de Noi din trecut, cu adresa No. 3569/913, în sumă de . . . . . Lei 27.248.14

Cum și suma depusă direct la D. Voastră de Comitetul Societății Clerului Român «Ajutorul» colectată în numele Societății și numai dela membrii săi, preoții Capitalei . . . . . Lei 2.085.—

Total General Lei 41.212.64

Colectată numai prin neadormitele stăruințe ale preoțimei Eparhiei Noastre, prin care a dovedit marele interes ce poartă ca totdeauna unei asemenea cauze sfinte.

Tot deodată mai lămurim, Domnule Președinte, că între listele înaintate Domniei Voastre cu aceasta, se găesc și 3 liste albe foaste în orașul Ploești, întru cât în acest oraș a fost alcătuit alt Comitet, sub Prezidenția Domnului Prefect respectiv, iar sumele adunate în acel oraș, cu anumite liste din localitate, au fost depuse acolo, după cum ni s'a comunicat de către Prea Cucernicul Protoiereu al Județului respectiv.

Deosebit, că, o mare parte de preoți de prin județe, au contribuit atât la listele locale formate de către Domnii Prefecți, cât și în comitetele pe care Noi le-am instituit pentru ajutorarea familiilor rămase după acei duși pe câmpul de război.

Binevoii, deci, Domnule Președinte, ca concluziune la toate cele de mai sus arătate, să primiți compturile depline,

despre respectabila sumă totală, în numerar, de 41.212 lei, 64 bani.

Primiți, Vă rugăm, Domnule Președinte, încredințarea osebitei Noastre considerațiuni și Arhierasca binecuvântare.

(ss) † *Konon* Mitropolit Primat.

p. Director (ss) *Econ. G. I. Gibescu.*

Ordin circular cu No. 4471 din 6 Octombrie 1913, trimis P. P. C. C. Protoerei din Eparhia Sfintei Mitropolii a Ungro-Vlahiei, relativ la iluminatul Bisericii cu electricitate unde se poate, contra lumânărilor falsificate.

Prea Cucernice Părinte,

Având în vedere că, cu tot controlul ce se face, pe baza legilor și regulamentelor trecute și actuale, ca, lumânările de ceară să nu mai fie falsificate, pentru cultul nostru ortodox, totuși traficanții se strecoară în diferite chipuri și merg înainte cu fabricarea lumânărilor false, — cum se vede din adresa cu No. 11864/913 a Domnului Ministru al Cultelor (Ad-ția Casei Bisericii) care numai în interval de 5 luni a pronunțat 175 decizii de condamnare contra negustorilor necinstiți;

Având în vedere, că această speculă nepioasă oglindește spiritul de necredință, sau de inconștiență a tuturor acestor negustori, cari nu știu că ceara curată, produsul albinelor din flori, simbolizează prin lumânarea fabricată ca atare, jertla cea mai curată ce sunt datori creștinii să aducă lui Dumnezeu;

Având în vedere că, decât mai multă lumină falsă și viciată care aduce prejudicii și Bisericii Domnului, ca lo-caș, înnegrind pictura, și sănătății creștinilor cari aspiră în plămâni lor substanțele otrăvitoare, este mai bine și mai creștinește, să se producă Domnului, deși mai puține lumini, dar cele mai curate;

Având în vedere, că, între progresele științei, omenirea înnumără, ca o descoperire foarte însemnată, *electricitatea,*

care ca produs al spiritului omenesc, poate foarte bine a se considera ca un prinos curat, demn a fi adus lui Dumnezeu.

Mai având în vedere, că deja în multe din bisericile țării a fost introdusă electricitatea, atât spre a se protejă sfințele locașuri de profanarea lumânărilor false, care în scurt timp le innegresc și le desfigurează, adică prictura, catapeteasma și altele, ceea ce nu se poate restaura decât cu multe zecimi de mii de lei, cât și spre a se glorifica Dumnezeu prin mai multă lumină;

Pentru toate aceste considerațiuni, Noi, pătrunși de râvnă și dragostea ce avem, ca sfințele biserici, singurele monumente văzute ale artei strămoșești din această păzită de Dumnezeu Eparhie, să strălucească prin buna îngrijire și curățenie, dispunem ca, Prea Cucernicia Voastră să puneti în vedere tuturor Epitropiilor urbane, spre a introduce pe cât va fi cu putință, și după mijloacele de cari dispune, electricitatea în Biserică, bine înțeles în localitățile unde se găsesc uzinele producătoare.

Însă, le veți atrage luarea aminte, că simbolul cel vechiu adică lumânările de ceară curată, să nu lipsească în nici un chip din Biserici, și anume dela Sfântul Altar, dela Sfânta Masă, dela Sfântul Jertfelnic (Proscomidie) și dela Catapeteasmă. Asemenea nu vor lipsi sub nici un motiv lumânările de ceară curată, la toate serviciile Dumnezeești, la care este îndatînat a se împărți la creștini lumânări cum sunt: parastasele, înmormântările etc. unde să se pună în vedere familiilor de a nu introduce sub nici un cuvânt lumânări false.

Dar, precum V'am obligat prin ordinul circular No. 1568 din a. c. așa și acum vă invităm să supravegheați ca, pentru pangarele bisericilor, epitropiile să procure lumânări numai de ceară curată, iar creștinii să fie sfătuiți de preoți de a aduce la biserică numai astfel de lumânări curate care singure pot cruță picturile și sănătatea credincioșilor. Cunoscând totdeodată, că dacă din creștini aduc lumânări deadrept în biserică fiind falsificate, pe toate acestea preotul nu trebuie a permite consumarea lor în biserică, ci dacă s'ar adună până la câteva kilograme toate aceste să se preschimbe în sloiuri de ceară curată, din care sub

controlul său și al epitropiei să fabrice lumânările, sub supravegherea omului special al fabricii de lămânări, aplicând pe ele sigiliul.

(ss) † *Konon* Mitropolit Primat.

Director, (ss) *D. Boroianu*.

Ordin circular către P. P. C. C. Protoerei ai Eparhiei Ungro-Vlahiei, relativ la cântările corale ne aprobate de Sfântul Sinod.

Prea Cucernice Părinte,

Primind mai multe reclame că aproape pe la toate bisericile care au coruri, se cântă cântări amestecate cu cele profane și alteori cântări deși ale Bisericii dar nu bine armonizate. Noi dorind ca corurile să fie adevărate poezii a Bisericii și spre a lipsi pretențiile celor care reclamă nemulțumiri, dispunem ca la toate corurile din Capitală și județe să se cânte numai cântările aprobate până acum de Sf. Sinod sau care eventual se vor mai aproba de acum înainte. Toate celelalte sunt condamnate atât texturile cât și melodii ca nerevizuite și neaprobate de Sf. Sinod.

De asemenea primim reclame că pe la unele coruri ar fi admiși a cântă eterodoxi și chiar evrei (ceeace Noi nu credem), totuși prevenim pe toți dirijorii de coruri ca să nu dea motive pentru asemenea reclame, învățându-i tot odată ca să fie cu multă priveghere asupra corurilor mixte spre a nu se da motiv de vorbe necuviințioase.

(ss) † *Konon* Mitropolit Primat.

Director, (ss) *D. Boroianu*.

Copie după adresa cu No. 4420/913 a Sfintei Mitropolii a Ungro-Vlahiei, mijlocire către Domnul Ministru al Instrucțiunii, relativ la trimiterea a 6 tineri bursieri la facultățile teologice din străinătate.

Domnule Ministru,

Grija de căpetenie a noastră celor de azi, este să asigurăm temeinicia zilei de mâine, și cu cât vom fi mai pre-

văzători întru aceasta, și vom ști mai bine a pune bazele unor întocmiri mai solide, cu atât vom fi mai siguri că viitorul va fi mai bun pentru Țară și neam. De aceea una din preocupările Noastre de căpetenie a fost pe lângă îmbunătățirea zilnică a tot ce stă în atribuțiunile Noastre canonice și legale, luarea de măsuri ca ziua de mâine să nu ne găsească surprinși și să nu ni se poată zice că n'am folosit experiența zilei de azi, pentru întărirea zilei de mâine.

În această ordine de idei, prima grijă este ca să ne pregătim elementele necesare, care vor servi pe viitor Bisericii și Țarei, chemându-se a diriguî instituțiile culturale și administrative bisericești. Drept, că nu ne putem plânge că n'am avea oarecare asigurări în existența de 30 ani a Facultății noastre de Teologie. Dar, trebuie să observăm că și la noi ca și în alte părți ale lumii culte, rămânerea numai la ceea ce Țara ta îți poate da, nu îndeplinește cu toată satisfacția cerințele unui mai bun conducător. Popoare mai culte ca noi, pentru asigurarea zilei de mâine, nu se mulțumesc a rămânea numai la ceea ce pot produce, ci tocmai ca să poată produce mai mult, își trimit pe cei mai buni dintre fii lor, ca să asculte și să învețe și ceea ce alte neamuri culte posedă. Așa am făcut și noi în trecut și acestui fapt am datorit acea pleiadă de bărbați învățați, cari au adus atâtea servicii utile și binefăcătoare în toate ramurile. Și așa trebuie să facem și azi și mâine, căci avem aceeași țintă: înflorirea cât mai bine a culturii pe pământul românesc.

Dar, dacă pentru celelalte ramuri ale activității publice se continuă cu aceeași râvnă pentru procurarea elementelor culte, cari să folosească Patria, cu luminile dobândite și din alte țări, pentru științele teologice am început a nu face mai nimic, mulțumindu-ne aproape exclusiv numai cu ceea ce se poate face la noi. Din această cauză, între altele, începem a ne îngrijoră pentru recrutarea viitorilor profesori ai Facultății de Teologie și ai Seminarilor, pe lângă dorința ce avem ca și viitorii Kiriarhi ai Țarei, să aibă o cultură cât mai extinsă.

De aceea credem că a sosit momentul, Domnule Ministru, ca Domnia Voastră care ați dat dovezi de dragoste

pentru Stânta Noastră Biserică și Așezămintele ei, să binevoiți a luă în deaproape chestiunea de care avem nevoie a Vă aminti aci, și să regulați cum veți crede mai bine, ca să se înființeze, ca și altădată, cel puțin 6 burse de teologie, care să se dea celor mai buni licențiați ai Facultății noastre, repartizate astfel: 2 pentru Facultatea de Teologie din Kiev, 2 pentru aceea din Atena și 2 pentru Cernăuți.

Avem convingerea, Domnule Ministru, că ne vom găsi în cel mai perfect acord asupra acestei necesități urgente și că veți binevoi a luă cuvenitele măsuri pentru punerea în lucrare a dorinței ce cu onoare exprimăm aci, chiar cu începutul viitorului an budgetar, rugându-Vă totodată ca să Ne împărtășiți și pe Noi cu măsurile ce veți binevoi a luă.

Primiți, Vă rugăm, Domnule Ministru, încredințarea osebitei Noastre considerațiuni și Arhierasca binecuvântare.

(ss) † *Konon* Mitropolit Primat.

Director, (ss) *D. Boroianu*.

Copie după adresa cu No. 4576/913 a Sfintei Mitropolii a Ungro-Vlahiei, către Epitropia Așezămintelor «Nifon Mitropolitul», relativ la aplicarea testamentului Fondatorului pentru burse de Teologie în străinătate.

Domnilor Epitropi,

Grija de căpetenie a noastră celor de azi, este să asigurăm temeinicia zilei de mâine, și cu cât vom fi mai prevăzători întru aceasta, și vom ști mai bine a pune bazele unor întocmiri mai solide, cu atât vom fi mai siguri că viitorul va fi mai bun pentru Țară și neam. De aceea una din preocupările Noastre de căpetenie a fost pe lângă îmbunătățirea zilnică a tot ce stă în atribuțiunile Noastre canonice și legale, luarea de măsuri ca ziua de mâine să nu ne găsească surprinși și să nu ni se poată zice că n'am folosit experiența zilei de azi, pentru întărirea zilei de mâine.

În această ordine de idei, prima grijă este ca să ne pre-

gătim elementele necesare care vor servi pe viitor Bisericii și Țarei, chemându-se a diriguia instituțiile culturale și administrative bisericesti. Drept, că nu ne putem plânge că n'am avea oarecari asigurări în existența de 30 ani a Facultății noastre de Teologie. Dar, trebuie să observăm că și la noi ca și în alte părți ale lumii culte, rămânerea numai la ceea ce Țara ta îți poate da, nu îndeplinește cu toată satisfacția cerințele unui mai bun conducător. Popoare mai culte ca noi, pentru asigurarea zilei de mâine, nu se mulțumesc a rămânea numai la ceea ce pot produce, ci tocmai ca să poată produce mai mult, își trimit pe cei mai buni dintre fii lor, ca să asculte și să învețe și ceea ce alte neamuri culte posedă. Așa am făcut și noi în trecut; și acestui fapt am datorit cea pleiadă de bărbați învățați cari au adus atâtea servicii utile și binefăcătoare în toate ramurile. Și așa trebuie să facem și azi și mâine, căci avem aceeași țintă: înflorirea cât mai bine a culturii pe pământul românesc.

Dar, dacă pentru celelalte ramuri ale activității publice, se continuă cu aceeași râvnă pentru procurarea elementelor culte, cari să folosească Patria, cu luminile dobândite și din alte țări, pentru științele teologice am început a nu face mai nimic, mulțumindu-ne aproape exclusiv numai cu ceea ce se poate face la noi. Din această cauză, între altele, începem a ne îngrijora pentru recrutarea viitorilor profesori ai Facultății de Teologie și ai Seminarilor, pe lângă dorința ce avem ca și viitorii Kiriarihi ai Țarei să aibă o cultură cât mai extinsă.

De aceea, credem că a sosit momentul, Domnilor Epitropi, ca și cea Epitropie, să se conformeze art. 17 din Actul testamentar care zice: «Epitropia luând avizul fratelui Mitropolit sus zis, va primi, după mijloacele institutului, numărul de interni, după regulele stabilite în regulament. Cu acelaș mod, dacă mijloacele vor permite, se vor trimite anual unul sau mai mulți seminarisți, dintre cei cari au trecut cu distincțiune cel din urmă an, spre ași complectă și perfecționă cadrul cunoștințelor religioase, în vreuna din Facultățile Teologice din Atena sau Rusia, și a deveni astfel scriitorii Bisericii și apărătorii drepturilor poporului Român».

Testamentul fiind publicat încă din anul . . . . dacă dispoziția aceasta s'ar fi practicat regulat, începând cu anul primilor absolvenți, am avea până acum un mare număr de buni clerici cari și-ar datorii pozițiunea lor sacrificiilor făcute de Marele Fondator al Seminarului Nifon. Deci fiindcă până azi, nu s'a realizat nici de cum prevederile articolului de mai sus arătat, Noi, în lipsa ce avem pentru Biserica și Școală, am dori ca pentru fiecare period de 4 ani considerând câte un candidat pentru străinătate, precum suntem și în drept a Ne așteptă acum, ca acea Onor. Epitropie să Ne poată înlesni trimiterea în străinătate a unui număr destul de măgulitor pentru interesele Bisericii și ale Școalei. Totuși, fiindcă articolul respectiv prevede în partea sa dela început, că aceasta se va face după mijloacele institutului, Noi fratele în Domnul și Eforul Supraveghetor al Așezămintelor Marelui Testator, dorim ca Onor. Epitropie să binevoiască ca, începând cu anul acesta chiar, să Ne prevadă în budgetul său un număr cât mai mare posibil, cu preferință dintre absolvenții aceluia seminaru, clerici hirotoniți și licențiați în Teologie ai Facultății locale, ca să fie recomandați și trimiși la amândouă Facultățile din străinătate, cum zice Testamentul: Rusia și Grecia.

Iar de rezultatul bine chibzuit Veți binevoi a Ne înștiința cât de curând.

Primiți, Vă rugăm, Domnilor Epitropi, încredințarea osebitei Noastre consideratiuni și Arhiereasca binecuvântare.

(ss) † *Konon* Mitropolit Primat.

Director, (ss) *D. Boroianu*.

Ordin circular cu No. 4470 din 6 Octombrie 1913, către P. P. C. C. Protoerei și Superiori și Superioare de Mănăstiri, din Eparhia Sfintei Mitropolii a Ungro-Vlahiei, relativ la păstrarea vetrelor monastirești și a pământurilor bisericesti pe la sate de către guvern.

În vederea adresei No. 33035/913 a Domnului Ministru al Cultelor (Ad-ția Casei Bisericii), urmată după adresa

cu No. 72307.913 a Domnului Ministru al. Agriculturii și Domeniilor, vi se aduce la cunoștință «că pământurile date «pentru necesitățile servitorilor bisericești și acelea care au «fost rezervate sau cedate pentru vetrele Mănăstirilor și ale «Schiturilor, sau pentru a asigura o ocupațiune monahilor și «călugărițelor, idem pământurile bisericilor filiale rurale, «nu intră în prevederile legii din 12 Martie 1912, relativă «la averile de mână moartă, care are în vedere numai mo- «șiile, iar nu și porțiunile de terenuri care s'au dat pentru «diferite scopuri Mănăstirilor și tuturor bisericilor rurale».

Această dispozițiune se comunică, pentru cunoștința tu-
tutor celor în drept.

(ss) † *Konon* Mitropolit Primat.

Director, (ss) *D. Boroianu*.

Ordin circular despre o parte din datoriile Protoiere-
ilor din Eparhia Sfintei Mitropolii a Ungro-Vlahiei.

Prea Cucernice Părinte,

Chiriarhia pe temeiul titlurilor și bunelor recomandățiuni și punând încredere în priceperea, onestitatea și devota-
mentul Prea Cuc. Voastre pentru trebile bisericești, v'a încredințat conducerea administrativă a județului al cărui Protoiereu sunteți. În acest oficiu în care Vă găsiți, aveți multe datorii de îndeplinit spre a putea fi la înălțimea
chierării și să folosiți cât mai mult la buna ordine și dis-
ciplina bisericească.

Prea Cuc. Voastră cunoașteți îndatoririle ce sunt legate de postul ce ocupați, îndatoriri prescrise de St. Canoane și legi bisericești și din ordinele circulare ce vi s'au dat de către această Chiriarhie, totuși, pentru o lucrare mai efectivă, din care să se vadă cât mai mult înrăurirea Prea Cuc. Voastre spre bunul mers al clerului din acel județ, Noi vă reîmprospătăm unele dispozițiuni, cu invitare de a le avea totdeauna în vedere și a vă conforma lor cu cea mai mare atențiune.

În primul loc veți fi totdeauna păzitorul și supraveghie-

torul neclintit al Sf. Canoane, legi respective, și a regulamentelor Sf. Sinod pentru punerea în aplicare a legii clerului mirean, a regulamentului pentru costumul clerului etc. precum și al tuturor ordinelor date până acum de către Chiriarhie sau care se vor mai da pentru bunul mers al bisericilor din cuprinsul aceluși județ. Veți inspecta regulat bisericile potrivit art. 17 din legea clerului, conformându-vă dispozițiilor în ceea ce privește expunerea reală a inspecțiilor și cercetărilor ce sunteți obligat a face. De asemenea vi se pune în vedere în special art. 57, 58, 59, 60 și 61 din regulamentul legii clerului, și anume:

1). Veți participa în persoană la toate conferințele și cercurile pastorale, pe care le veți conduce și veți lua parte la cercetarea și notarea tezelor.

2). Veți supraveghea ca prin toate bisericile să nu se ardă lumânări de ceară falsă și veți stărua ca pentru combaterea stricărei picturilor și a podoabelor bisericești să se îndepărteze cu totul specula negustorilor, prin care se nimicesc aceste podoabe și se atacă sănătatea credincioșilor prin lumânările de ceară falsă. Pentru aceasta veți stărua ca pretutindeni unde se poate, și mai ales în orașe epitropiile parohiale să introducă lumina electrică prin biserici, lumină care din punct de vedere economic, va putea fi de două categorii, una mai ușoară ca pentru zile de rând, și alta complexă ca pentru sărbători mari bisericești și cele naționale, conformându-vă în această privință ordinului circular No. . . . .

3). Veți supraveghea în de aproape ca toate bisericile să fie în bună stare și anume: bisericile ce se vor afla în stare rea, fiind condamnate la desființare, Epitropiile trebuie ca din vreme să-și procure sumele necesare pentru reconstruire, iar bisericile cu zidăria bună, dar rău întreținute, să li se facă reparații radicale, pretutindeni observându-se nefalsificarea stilului, soliditatea și înfrumusețarea acestora.

4). Veți supraveghea ca preoții cari au titluri și cari pot fi învățători sau institutori, pretutindeni să fie obligați a preda religiunea, conform dispozițiilor luate de Sf. Sinod, cu Consistoriul Superior Bisericesc și Minister.

5). Veți supraveghea, ca preoții parohi să aibă grija ca

șoți absolvenți școalelor primare, cari nu continuă învățaturile, să nu fie lăsați a cădea în uitarea celor învățate, ci începând cu ei formarea școalelor de adulți, să se ocupe de aceștia în înțelegere cu învățătorii respectivi, în orele libere de serviciu ca o însemnată datoric pastorală.

6). Veți supraveghea apoi, ca să nu se angajeze căsătorii între rude și veți combate cu toată tăria concubina- giul, începând cu funcționarii și fruntașii locali, cari se vor afla în asemenea urâtă și rea stare.

7). Veți avea în vedere să fie recomandați la vreme preoții merițiți atât pentru prohibisiunile prevăzute de re- gulele bisericești cât și pentru gradațiile prevăzute de le- gile respective.

8). Veți urmări din scurt preoții neglijenți, învățându-i și silindu-i să-și facă datoria.

9). Veți supraveghea regulata indeplinire, conform Tipi- curilor a tuturor Tainelor și serviciilor bisericești cerute preotului ortodox.

10). Veți îngriji, ca preoții pretutindeni să facă predici populare, scurte dar bine înțelese de popor, pentru săr- bători sau alte ocazii religioase, atât în biserică cât și în familie.

11). Veți împiedica prea dese permutări și strămutări între preoțime, care sunt spre vătămarea bunei ordine ad- ministrative și pastorale.

12). Veți stărui ca parohii rurale, cu deosebire să for- meze jurii sâtești, compuse din fruntașii locului, cu îndă- torire de a aplană certele între săteni pe cale pașnică și a nu mai alergă pe la Tribunale pentru toate nimicurile, ferindu se însuși preoții de a servi enoriașilor ca mijlocitori ori procuriști pe la judecătorii, ceea ce este absolut oprit de sfințele canoane.

13). Trebuie a vă ocupa de aproape de urmărirea sec- telor eretice încuibate printre locuitorii săteni, precum sunt adventiștii, pocăiții etc. de a căută pe conducătorii aces- tora (numiți apostolii lor) și a-i trimite înainte Tribuna- lelor pentru a fi judecați și pedepsiți conform art. 181 din Codul Penal, pentru ofensele și vătămările aduse re- ligiunii domnitoare în Regatul Român, supraveghind în a- acelaș timp ca să nu se răspândească între locuitori bro-

șuri anarhiste venite din străinătate în serviciul acestor sectanți periculoși.

Tot deodată Ne veți roportă despre fiecare caz de dare în judecăți a apostolilor mincinoși, cari încearcă a turbura conștiințele credincioșilor săteni și lucrători etc.

În fine,

14). Prea Cucernicia Voastră, ferindu-vă de amestec în afaceri ce nu sunt compatibile cu demnitatea de Protoiereu, vă invităm să fiți cu demnitate întru îndeplinirea atribuțiunilor însemnatului post ce ocupați fiind în totdeauna drept, cinstit și nepartinitor cu toți preoții și ceilalți clerici ai orașelor și satelor, spre a binemerită și în viitor de încrederea ce vi s'a dat.

(ss) † *Konon* Mitropolit Primat.

Director, (ss) *D. Boroianu*.

Formulariul Sfântului Sinod, pentru uniformitatea pomenirii Augustei familii Regale Române, la toate sfințele și dumnezeieștile servicii religioase. Model format și admis, în ședința sa, dela 18 Octomvrie 1913; și de astfel publicat, pentru cunoștința și urmarea tuturor Bisericii și Mănăstirilor din regat.

1). *Pomenirea la toate ecteniile cele mari, începătoare, precum: la Sf. Liturghii, Vecernii și Utrenii, etc.*

«Pentru Prea Înălțatul și de Hristos Iubitorul, Domnitorul nostru *Carol I* Regele României, cu Soția Sa Doamna și Regina *Elisaveta*; și pentru Iubitorul de Hristos Prințipele *Ferdinand* Moștenitorul Tronului, cu Soția Sa Prințipesa *Maria*; și cu Bincredincioșii lor fii și fice, Prințipii: *Carol, Elisaveta, Maria, Nicolae, Ileana și Mircea*; dimpreună cu toată Augusta Familie Regală, și cu toată «Curtea și ostașii lui».

«Domnului să ne rugăm».

II). *Pomenirea la Ectenia de după Evanghelse, idem Litic, Utrenie și Tedeumuri.*

«Încă ne rugăm pentru Prea Înălțatul și de Hristos Iubitorul, Domnitorul nostru *Carol I* Regele României, cu Soția Sa Doamna și Regina *Elisaveta*; și pentru Iubitorul de Hristos Principele *Ferdinand* Moștenitorul Tronului, cu Soția Sa Principesa *Maria*, și cu Binecredincioșii lor fii și fiice, Principii: *Carol, Elisaveta, Maria, Nicolae, Ileana* și *Mircea*; dimpreună cu toată Augusta Familie Regală, și cu toată Curtea și ostașii lui».

«Pentru stăpânirea, biruința, petrecerea, pacea, sănătatea, mântuirea, lăsarea și ertarea păcatelor lui; și pentru ca Domnul Dumnezeu nostru, mai mult să-i ajute, și să-i îndrepteze calea lui întru toate, și să supună sub picioarele sale pre tot vrăjmașul și împotrivnicul». Domnului să ne rugăm!

Doamne miluește, de 3 ori.

III). *Pomenirea la Văhodul cel mare, al Sfintei Liturghii sau eșirea cu Sfintele Daruri.*

«Pre Prea Înălțatul și de Hristos Iubitorul, Domnitorul nostru *Carol I* Regele României, cu Soția sa Doamna și Regina *Elisaveta*; și pre Iubitorul de Hristos Principele *Ferdinand* Moștenitorul Tronului, cu Soția Sa Principesa *Maria*; și cu Binecredincioșii lor fii și fiice, Principii: *Carol, Elisaveta, Maria, Nicolae, Ileana și Mircea*; dimpreună cu toată Augusta Familie Regală, și toată Curtea și ostașii lui; să-l pomenească Domnul Dumnezeu întru Impărăția Sa, todeauna, acum și pururea și în vecii vecilor».

IV). *Pomenirea la Polihroniul Tedeumurilor, săvârșite la ocaziunile solemne.*

«Prea Înălțatului și de Hristos Iubitorului, Domnitorul nostru *Carol I* Regele României, și Soției Sale Doamna și Regina *Elisaveta*, dimpreună cu Iubitorul de Hristos Principele *Ferdinand* Moștenitorul Tronului, cu Soția Sa Principesa *Maria*, și cu Binecredincioșii lor fii și fiice: Principii: «*Carol, Elisaveta, Maria, Nicolae, Ileana și*

«*Mircea*, da-le Doamne zile bune și îndelungate, cu viață
«pacinică, să nătate, mântuire și întru toate bună sporire,
«iar asupra vrăjmașilor biruință, și li păzește pre dânsii întru
«mulți ani».

«Mulți ani trăiască».

N. B. Formulariul de pomenirea uniformă, al Sfântului
Sinod, s'a aranjat precum se vede, după rândul diferi-
telor servicii religioase (bisericești), publicându se așa, pen-
tru cunoștința și înlesnirea tuturor preoților.

(ss) † *Konon* Mitropolit Primat.

Adresa Sfântului Sinod al Sfintei Biserici Ortodoxe
Române cu No. 307, către P. S. Director al Tipog-
rafiei Cărților Bisericești.

Prea Sfințite,

Din motivele neînțelegerilor provocate prin aparițiunea
cărții numită «Mica Biblie cu icoane», și nemulțumiți de
gravele ofense ce se aduc Sf. Sinod în prefața acestei
cărți a unor persoane bisericești, imprimată fără binecu-
vântarea Sf. Sinod;

În vedere că numita carte de aproape examinată a fost
condamnată pentru idei rele și interzisă de Sf. Sinod a se
răspândi prin școale și familii, anume în ședința din 30
Oct. a. c., atât:

1) pentru numeroasele tablouri cu nedreptul numite icoane,
pe când acestea în marea lor majoritate sunt nu-
mai niște figuri profane de ruine, de animale și instru-
mente etc., nepermițându-se a se numi și a fi confundate
cu icoanele primite de Biserică;

2) cât și pentru textul biblic, pe multe locuri reproduc
falsificat, dimpreună cu dese greșeli în cuvinte, cari și
acestea schimbă înțelesul adevărat al versetelor respective,
putând da loc la discuțiuni: chiar dogmatice; după cum

aceasta se constată prin detaliatul raport al Comisiunii Biblice a Sfântului Sinod.

În vederea tuturor acestor grave abateri cuprinse în cartea numită «Mica Biblie» respinsă pentru idei rele și interzisă a se răspândi în școli și familii în numele Bisericii, al căruia Sf. Sinod n'a luat parte la facerea ei;

Deci, în baza vorurilor date de Sf. Sinod în ședințele dela 30 și 31 Oct. a. c., avem onoare a Vă face poftire, Prea Sfințite, să binevoiți a dispune ca de urgență să se publice în revista «Biserica Ortodoxă Română» întregul raport al Comisiunii Biblice, împreună cu detailatele dări de seamă a mersului cu revizuirea textului adevăratei Biblii—ediția oficială a Sf. Sinod. Pe care lucrare veți îngrijii de a se publica întocmai, atât în corpul revistei «Biserica Ortodoxă Română» cât și în broșuri speciale în număr de până la zece mii exemplare, spre a se răspândi cât mai mult tuturor celor indusi în eroare prin condamnată lucrare, numită «Mica Biblie», răspândită de către un comitet de clerici, neaprobat de Sf. Sinod.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frațești îmbrățișeri,

Președinte: † *Konon Mitropolit Primat.*

Director: *Econ. Ovidiu Musceleanu.*

SFÂNTUL SINOD

AL SFINTEI BISERICI AUTOCEFALE ORTODOXE ROMÂNE

Comisiunea Sfântului Sinod pentru revizuirea și retipărirea Sântei Scripturi

Înalt Prea Sfințite Stăpâne,

La comisiunea pentru revizuirea și retipărirea Biblii, s'a trimis în cercetare, o suplică înregistrată la No. 266 din 28 Octombrie 1913, în alăturare cu un imprimat, privitor la cartea intitulată «Mica Biblie», dată la iveală anul acesta,

de sub tipar, sub îngrijirea și osteneala mai multor clerici și laici teologi din țară.

În menționata suplica, sub iscalitura d lui C. Cernăianu, avocat din Capitală, se aduc grave invinuiți în ce privește erorile și părțile jignitoare la adresa Sfântului Sinod, cerând cu stăruință, pentru liniștea credincioșilor, ca Sfântul Sinod, să-și spună cuvântul Său asupra acestei cărți, care a apărut fără aprobarea și binecuvântarea Sa, aflându-se în ea mulțime de erori.

Intr'adevăr, fiecare din membrii Sfântului Sinod, încă din sesiunea trecută, a primit câte un exemplar din lucrarea intitulată «*Mica Biblie* cu icoane» «la îndemâna tuturor creștinilor», alcătuită de P. S. Episcop al Hușilor, Ni-codim, în colaborare cu Arhim. I. Scriban directorul Seminarului Central și Icon. P. Savin directorul Seminarului Veniamin din Iași și tipărită de o asociațiune biblică din care mai fac parte și alți clerici și teologi laici.

În acea sesiune, timpul n'a permis ca vre-unul din P.P. S.S. Membri ai Sfântului Sinod, să cerceteze mai de aproape lucrarea pe care autorii nu îngrijiseră mai din vreme să ceară binecuvântarea, examinarea și aprobarea Sf. Sinod, pe care se cuvenea s'o tipărească pe poarta cărței «*Micei Biblii*,» atât pentru o încredere mai mare a cetitorilor, cât și pentru considerațiunea care se datorește Sfântului Sinod, mai ales din partea unor clerici, începând cu noi înșine. În timpul verei însă, nu numai noi (Comisiunea), dar fiecare dintre P.P. S. S. Membri ai Sfântului Sinod, au avut prilejul să cunoască în amănunțimi, prin cercetare critică, amintita lucrare «*Mica Biblie* cu icoane».

Comisiunea Biblică a Sf. Sinod, luând acum din nou în cercetare, cartea de care ne este vorba, vede cu nedumescire, cu surprindere și cu durere, cum încă dela început, din cuprinsul prefeței acestei cărți, se spun lucruri care nu corespund adevărului, atingând deadreptul autoritatea și demnitatea Sf. Sinod. Mergând mai departe, s'a întâlnit în cuprinsul lucrării, erori care nu pot fi trecute cu vederea, intru cât sunt contrarii textului Sf. Scripturi și cuprind învățături greșite, condamnate de Biserică.

Împrejurările în care suntem ținuți, ca membri ai Comisiunii Biblice a Sf. Sinod, să ne ocupăm de această

carte, răspândită de altfel în toată țara, sunt cu atât mai delicate, cu cât chiar în public, a început a se comenta cu mare aprindere faptul acesta. Ba chiar presa, prin toaia anexată la suplica Domnului *Cernăianu*, a început să facă sgomot defavorabil prestigiului Sf. Sinod și faptul se discută cu mirare, trăgându-se tot felul de concluziuni, de care nu se poate a nu ține seamă.

Acestea zise în preliminarium, să facem acum o amănunțită examinare și dare de seamă asupra cărței.

Observațiuni asupra cărței intitulată «Mica Biblie cu icoane».

I.

De curând a apărut această carte «la îndemâna tuturor creștinilor», tipărită în București, Tipog. Gutemberg, Str. Doamnei No. 20, anul 1913.

Pe a doua poartă a acestor cărți, se află următoarele: «Mica Biblie» etc. alcătuite de *Nicodim Episcopul Hușilor*, Arhim. I. Scriban directorul Seminarului Central, Economul Pavel Savin, directorul Seminarului Veniamin. Textul după edițiunile românești și rusești ale Bibliei, iar împărțirea și icoanele după Destunis, Doré, Ecker, Schnor, Crampon, Roggenbach, Fleischmann. Tipărită de Asociațiunea Biblică compusă din: *Nicodim Episcopul Hușilor*, Arhim. Iuliu Scriban, Econ. Pavel Savin, Dr. D. Boroianu, Econ. I. Grigoriu, D-nul Gabriel Pârnu, Econ. C. Nazarie, Ec. I. Gotcu, Protos. F. Balamaci, Econ. Ludovic Cosma, D-nul I. Mihăilescu».

Asupra porței I-a și a II-a e de notat: 1) Titlul cărței «Mica Biblie» 2) «Cu icoane», 3) Alcătuitoarii, 4) Textele și 5) «Asociațiunea Biblică».

1) Asupra punctului I, observăm că, titlul cărței nu corespunde cu cuprinsul, căci are părți care nu sunt luate din Biblie ex. Prorocul Isaia, p. 148, Dărâmarea Ierusalimului și robia Babilonică p. 152; Prorocul Iezechiel pag. 154—155, Daniil și tovarășii săi, pag. 156., idem toate chestiunile tratate ca istorie sfântă nu ca Biblie dela pag. 157—183. Iden întreg Noul Testament. Deci titlul cărței

e nepotrivit. Mai propriu ar fi Istoria Sfântă prescurtată.

2) Asupra punctului al II-lea, observăm că în cartea numită «*Mica Biblie*» nu sunt icoane, ci tablouri și figuri. Alcătuitorii nu fac deosebire între icoane, tablouri și figuri? Se pot numi icoane figurile dela p. 18, Muntele Ararat; pag. 20, Ruinele turnului Babel; p. 22, ruinele orașului *Ur*; pag. 27, Rășnița la Arabi; pag. 30, Asin; p. 32, Camila; 34, Berbec din Mamvri; 42, Caravană; 46, Grâu de Egipt și Lanț Egiptean; 48, Han în Orient; 55, Mumie în sicriul său; 64, Lăcustă; 67, Caruța Egipteană; 69, Prepelița și Finic; 82, Rodie; 85, Pustiul Cades; 102, Idolul Dagon; 115, Harpă, Chitară, Nai, Țimbale; 118, Catâr; 138, Urs; 141, Rechin; 168, Mormântul lui Cyrus; 203, Năpârcă; 259, Roșcov. etc, etc?

3) Asupra punctului al III-lea: «alcătuitorii» observăm că orice merit sau demerit, și răspunderea tuturor abaterilor cuprinse în carte, se va purta desigur de alcătuitori.

4) Asupra punctului al IV-lea, observăm că textul nu corespunde cu edițiile Bibliei românești după Septuaginta, ci se aseamănă cu cea a Societății Britanice, iar cât pentru icoane, e un neadevăr a fi numite astfel figurile ca cele de mai sus cuprinse în carte.

5). Asupra punctului al V-lea, avem de observat că, Asociațiunea Biblică și-a luat o sarcină prea mare și cu grea răspundere.

II.

După porți, urmează prefața «Micei Biblii», care constă din două file, semnată «ostenitorii».

În prefața se arată nevoia ce se simțea de o astfel de carte. «Că ostenitorii aveau de gând să o scoată (Mica Biblie) dela 1907». «Că în toate țările Sf. Scriptură, a fost «cea dintâi unealta, prin care s'a făntit spre îndreptarea «inimilor. Că răposatul inginer Alimănișteanu a dăruit suma de cinci mii de franci (cui?) pentruca îndată să se înceapă întreprinderea de a pune în mâinile tuturor cărțile «sfinte, pe un preț cât se poate de mic. Dar în corespundența sa cu unii din noi (zic ostenitorii), Alimănișteanu «declară «Că preoții trebuie să înceapă lucrul acesta, și de «această părere eram și noi.» (Ostenitorii).

Apoi, după ce arată (ostenitorii) că de la 1907 până acum nu s'a făcut nimic, cităm textual: «Ca Sfântul Sinod s'a pus de câtvă vreme pe lucrul unei revizuri întregi a Cărții Sfinte. Dar până acum obștea creștinească nu știe de loc până unde au ajuns lucrările, și având în vedere (ostenitorii) că aceasta este o lucrare lungă și grea, putem bănuși că și de acum înainte, vom mai avea de așteptat» (textual din prefață).

«Că pe ostenitori i-a prins anul 1907, având fiecare planuri... schimbând unul către altul gândurile noastre, ne-am oprit la planul..... să facem toate chipurile și să dăm în lumina tiparului o Biblie scurtată..... că vremea nu iartă întârzierea și noi datori suntem să tipărim această carte.... rămânând ca mai pe urmă *cineva* să se îndeletnicească cu tipărirea *întregii Sf. Scripturi*.

»Și după ce ne-am chibzuit și înțeles asupra planului.... ne-am zis, că e bine să facem cartea bună de întrebuințat și în școale.... Atunci am pus la urmă și programa studiului religiunii în licee și seminarii..... după care am mai pus și chestiunile prevăzute în program, dar care nu se află în Sf. Scriptură..... pentru ca nimic să nu lipsească, din ceea ce trebuie unei cărți școlare. Totul apoi am căutat să-l presărăm cu numeroase chipuri și icoane....., am voit ca din mai multe părți să venim spre cetitor și să-l câștigăm din deosebite laturi, către cartea «Împărăției lui Dumnezeu» (Textual din prefață).

«Cu aceste gânduri noi (ostenitorii) o trimetem în lume, să-să-și facă lucrul ei... *al ei, nu al nostru*»...

«Și fiindcă au lucrat (ostenitorii) și în vremea ce cartea eră dată la tipar, pentru a nu pierde nici un minut și a isprăvi cât mai iute, arată și operele pe care le-au mai folosit... pentru ca tot cel ce a lucrat și i-a ajutat, să-și aibă numele și cinstea lui pomenită». Aci urmează numirile operelor consultate.

Apoi ostenitorii adaogă «că au trebuit să mai caute și prin alte cărți care scriu despre vremurile vechi ale neamului evreesc. Dar au socotit de prisos să mai pomenescă de ele aci (ca să-și aibă numele și cinstea pomenite, vezi mai sus), deoarece nu au vrut să facă o carte pentru oameni *invdțași*, în care să fie arătat totul, ci pentru marea

«obște creștinească a Românilor, care nici nu se uită la aceste și nici nu înțelege ce e cu ele. Apoi ostenitorii declară: «Că dacă vor isbândi cu această lucrare, se vor porni să lucreze și altele precum: *Credința bisericii noastre la îndemână a tot creștinul și Viețuirea creștinească... pentru atâta puzderie de lume care nu are nici o îndrumare și nici o învățare*»(11). Ostenitorii cred în fine, că «le va ajuta Dumnezeu să le facă și pe acestea.... dorind să văză crescându-le ceata (1) care lucrează cu singurele «ei puteri și fără nici un ajutor de nicăeri (1).

A.

Observații critice.

Asupra acestei pretențioase prefețe, sunt multe de observat. Mai întâi, ostenitorii «Micii Biblii», cu o mare îndrăzneală, își permit să blameze pe Sf. Sinod, zicând că, «Așezământul Casei Bisericeii, a dat încă de acum câțiva ani, câteva zeci de mii de lei și că a pus astfel la îndemână Sf. Sinod, mijloacele băneșii pentru a începe tipărirea Sf. Scripturi. Că Sfântul Sinod s'a pus de câțiva vreme pe lucrul unei revizuiri întregi a Cărții Sfinte. Dar până acum obștea creștinească, nu știe de loc până unde au ajuns lucrările și având în vedere că aceasta este o lucrare lungă și grea, putem bănui că și de acum înainte, vom mai avea de așteptat.» Afirmație ce este cu totul neadevărată.

Căci încă din anul 1908 Sf. Sinod, a hotărât, *Inalt Prea Sfințite Stăpâne*, revizuirea și retipărirea *Bibliei* și așa au lucrat întâi toți membrii Sfântului Sinod Cartea I și II-a a lui Moisi (Facerea și Eșirea). Apoi pentru că totalitatea P.P.S. S. Membri nu puteau continua lucrarea intru cât cei mai mulți sunt reținuți cu afacerile Eparhiale, s'a hotărât a se alege o Comisiune permanentă din sânul Sf. Sinod, compusă din mai mulți membri, care să revizuiască textul *Bibliei* sub președinția I. P. S. Mitropolit Primat.

Evenimentele jalnice care au venit în timp să zdruncine și să turbure pacea Bisericeii, desigur că au stavilat și continuarea lucrării biblice, prin retragerea unora din mem-

bri Comisiunei și prin decedarea altora. Oricum, Comisiunea și-a făcut datoria. Dovadă că în prezent revizuirea textului biblic a ajuns până la Cartea lui Tovit adică aproape de sfârșitul V. T; iar cu tipărirea se află ajunsă în ultima coală la cap. 33-34 din Proorocul Iezechiil.

Sub președinția I. P. S. Mitropolit Primat D. D. Konon, Comisiunea având ca Secretar și pe Prea Cucernicul Director al Cancelariei Sf. Sinod, *P. C. Econom Ovidiu Muscelanu*, vechiu profesor de religiune, lucrează cu sârguință, după norma textului hotărât în Biserica Ortodoxă, adică *Septuaginta*, apoi după toate edițiunile în românește, dintre care, în prima linie, cea din vremea lui Șerban Cantacuzen, textul *Ebraic, Vulgata*, și comentariile celor mai autorizați exegeți, ținând socoteală vers cu vers de sensul istoric, literar și exegetic. Bine înțeles, că astfel lucrarea merge cu cumpăt și nici decum pripit, căutând a se da și o limbă curat bisericască în text.

Se știe, că dintre toate bisericile ortodoxe, numai Biserica noastră Ortodoxă Română, are cărțile de ritual cum și Sfânta Scriptură, în limba cu totul pe înțelesul poporului. Celelalte Biserici omodoxe au în cărțile de ritual, ca și în Sf. Scriptură a V. și N. Testament, o limbă clasică (Elina și Slavona) pe care de altfel, după cum mărturisesc credincioșii popoarelor (Grec, Rus, Sârb, Bulgar) ei le înțeleg în Biserică. Și se știe iarăși, cum poporul Grec anii trecuți s'a revoltat la ideea și propunerea Sinodului din Atena, de a se înlocui textul clasic al Sfintei Scripturi, cu o traducere în limba vulgară.

Dar dacă noi Românii nu avem altă limbă mai veche în Biserică, nu însemnează că n'am posedă cel mai frumos clasicism în limba bisericască. Acest clasicism la noi, reese din traducerea exactă a Bibliei pe românește după textul Septuagintei, cu formele sintactice nainversate, cu păstrarea evraismelor și a elenismelor pe care le-a observat cei 70, Sfinții Apostoli, Sfinții Evangheliștii și Sf. Părinți. (Biblia București 1688, idem Blaj 1795, idem Petersburg 1819).

O ilustrațiune: *Evratismul* dela Evanghelistul Ioan, cap. II v. 3 și 4: «Ce este mie și ție femeie. Încă n'a venit ceasul meu» nu poate fi dat în traducere independentă de text, adică mai pe românește, cum cutează a-l da alcătuitoarii

Micei Biblii zicând «Lasă mamă, de ce să ne neliniștim de asta» (1). Prin aceasta pierdem clasicismul limbei noastre bisericești. Apoi Mântuitorul niciodată nu s'a adresat Sf. Fecioare, cu termenul «mamă», ci s'a adresat zicându-i «femei», și aceasta după tâlcuirea tuturor Sf. Părinți, întru cât vorbiă după natura sa cea Dumnezeuiască, cum bunăoară și de pe Cruce li zice «Femei, iată fiul tău» (Ioan 19. 26).

B.

1) Zecile de mii de lei, despre care alcătuitoarii vorbesc în prefața *Micei Biblii*, neapărat că, deși nu s'ar fi dat, au a se da, însă nu membrilor Sf. Sinod, ci pentru necesitatea materială, în scopul de a se tipări Biblia întreagă, ca ediție a Sf. Sinod. Dacă se acordă câte o modestă diurnă ostenitorilor Comisiunei, aceasta se poate întemeia tocmai pe cuvintele Sf. Scripturi, care glăsuiesc astfel: «Vrednic este lucrătorul de plata sa» și «Dacă am. semănat noi vouă cele duhovnicești, au mare lucru este a seceră noi ale voastre cele trupăști, dacă au alții parte de puterea voastră (credincioșii), pentrucă nu mai bine noi».

Iată dar, cum în prefața lor, ostenitorii «Micei Biblii», tratează pe Sf. Sinod care este autoritatea cea mai înaltă bisericească în Regatul României. Când se știe, că orice carte bisericească de mai înainte, apărea numai cu binecuvântarea Chiriarhului locului, iar acum aceasta o face Sf. Sinod, pe lângă care, ei, însă, au trecut alături.

2) În prefață, mai observăm cum ostenitorii făgăduiesc că se pregătesc a publica și alte cărți; precum: «Credința Bisericii noastre» la îndemâna a tot creștinul și «Viețuirea creștinească» și chiar Sfânta Scriptură întreagă, fără să pomenească ceva despre învoirea sau autorizarea Sfântului Sinod, ca și cum ei înșiși sunt Sf. Sinod. O îndrăzneală și o lipsă de bună cuviință, mai mare ca aceasta, nici că se poate.

3). Observăm că ostenitorii «Micei Biblii» recomandă opera D-lor, că au făcut-o să fie bună și pentru școale—licee și seminarii—nu numai pentru obștea creștinească. Dar opera D-lor, cuprinde erezii și neadevăruri, contrare textului adevărat al Sf. Scripturi, osebit de numeroasele

greșeli de tipar, după cum vom dovedi mai la vale, și deci întrebăm, cum va putea să fie bună pentru școale, o carte care cuprinde erezii și neadevăruri, contrare textului adevărat al Sf. Scripturi?

4) Observăm, că din prefață nu se vede, nici din porți, nici din tot cuprinsul cărții, că această carte intitulată «*Mica Biblie*» ar avea aprobarea Sf. Sinod, singurul în drept a aproba imprimarea textelor Cărților Sfinte. Nicăiri nu se spune că s'a tipărit cu binecuvântarea și aprobarea Sf. Sinod și fiindcă nicăiri nu se spune aceasta, oricine este îndreptățit să vadă deci, că n'are această aprobare și prin urmare Sf. Sinod nu este responsabil de greșalele imprimate acolo. Aceasta este evident ca lumina zilei. Iată deci, ce rău exemplu dau ostenitorii «*Micei Biblii*» acelor școlari pe care ei sunt chemați și au pretenția să le dea educațiune și instrucțiune morală. Aci își au foarte bine locul cuvintele Mântuitorului din Sf. Evanghelie: «Vai «lumei de smintele, că trebuie să vie smintelele, dar vai «omului aceluia, prin care vine sminteala» (Mat. 18. 7).

Dacă o carte de însemnătatea Bibliei, se publică în așa mod, cu abateri, de clerici și profesori teologi, fără încuviințarea Sf. Sinod, ce putem să ne așteptăm dela neguțătorii ordinari cari speculează totul? Ce se poate zice despre o carte pusă la îndemâna a tot creștinul și pretinsă bună pentru școale, când ea parodiază prin publicare, cea mai de seamă carte a religiunii și a Bisericii noastre, fără știrea și încuviințarea Sf. Sinod? Dacă astăzi, în virtutea libertății presei, pe care se vede că s'au întemeiat ostenitorii «*Micei Biblii*», publică o asemenea carte, cu erezii, după cum se va vedea mai la vale, și cu neadevăruri contrare textului Sf. Scripturi, iar Sf. Sinod tace, tolerează și nu ia nici o măsură, mâine desigur, vor publica ostenitorii «*Micei Biblii*» tot fără știrea și aprobarea Sf. Sinod și alte cărți privitoare la credință, după cum chiar făgăduesc în prefața cărții, ba nădăjduim, că vor binevoi să publice și cărțile de ritual și Pravila și Pidalionul etc. etc.

Am afirmat mai sus, că «*Mica Biblie*» cu icoane, cuprinde erezii și neadevăruri, contrare textului Sf. Scripturi, deosebit de alte scăderi care fac ca această carte, să fie

nu numai nefolositoare, dar chiar vătămătoare credinței și moralei. Vom arăta aci câteva probe, indicând pagina și rândul atât din cartea lor cât și din Biblia adevărată citând textul, capitolul și versetul.

Erezii în «Mica Biblie.»

Voim să dovedim că în Cartea acum în discuțiune «*Mica Biblie*», se cuprind erezii. Să vedem:

1). Relativ la *Dogma Eternității* lui Dumnezeu cel fără de început și fără sfârșit, nemutat și neschimbat.

La pag. 83 r. 2 din cartea *Mica Biblie* cetim: «Pe viața mea zice Domnul»; iar în *Biblie*, la Cartea Numerii, cap. 14 v. 21, se zice: «Viu sunt eu și viu este numele meu». A pune în graiul lui Dumnezeu cel vecinic, că se jură ca oamenii, «pe viața mea», este o adevărată erezie și o falsificare a textului biblic. Să nesocotește inspirația Sf. Duh și constituie erezie la doctrina despre eternitatea lui Dumnezeu cel viu în veci, fără început și fără sfârșit și care nu și-a primit când-va viața în timp.

2). Relativ la *Dogma nepăcătuirii Răscumpărătorului ca Mesia*.

În *Mica Biblie* la pag. 258 r. 5 cetim: «Iisus se îndreptățește». Noi însă știm și credem, că Mântuitorul Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu cel fără de păcat. Deci, cum s'ar putea să zicem că Fiul lui Dumnezeu, fiind fără de păcat, se îndreptățește? Numai cine păcătuiește are nevoie de îndreptare.

3). Relativ la *Dogma învierii Domnului* a treia zi după Scripturi.

La pag. 311 r. 2 și 3 în *Mica Biblie* se zice: «Iisus a înviat a treia zi, în revărsatul zorilor». De unde au luat, sau pe ce s'au întemeiat alcătuitoarii *Micei Biblii*, ca să precizeze că Domnul a înviat «în revărsatul zorilor»? Sfinții patru Evangheliști zic: «Iar Sâmbătă târziu» (Matei 28, 1) și «Foarte de dimineață, într'una a Sâmbetelor și

«căutând au văzut piatra prăvălită» (Marcu 16, 24); «Iar într'una din Sâmbete, la mănecare adâncă, au venit la mormânt, aducând mirezmele cele ce gătise, și au allat piatra răsturnată de pe mormânt» (Luca 24, 1-2); «Iar într'una din Sâmbete, a venit la mormânt Maria Magdalina, de dimineață, încă întunerec fiind, și a văzut piatra luată de pe mormânt» (Ioan 20, 1). Apoi când Evangheliștii zic: «Iar Sâmbăta târziu... și foarte de dimineață... la mănecare adâncă.... Încă întunerec fiind, când au venit lemeile mironisiște la mormânt și când înviase Domnul», se poate privi ca erezie «revărsatul zorilor» din *Mica Biblie* întru cât este o abatere dela textul adevărat al Sfintei Evanghelii. Cu privire la Invierea Domnului avem și Canonul 89 al Sinodului VI-lea Ecumenic (pag. 201 Pidalion, tâlcu; precum și pag. 380-382 tot din Pidalion).

Neadevăruri contrare textului Sf. Scripturi

1) În *Mica Biblie*, la pag. 73, r. 12 și 13, fiind vorba despre vițelul de aur, la Muntele Sinai, se zice: «Și au fost omorâți în ziua aceea, 23.000»; iar în Sf. Scriptură, Cartea Eșirea Cap. 32, v. 28, găsim: «Și au făcut fiii lui Levi, după cum le-a poruncit lor Moisi și au căzut din norod în ziua aceea ca la trei mii de oameni». Deci, ce zic alcătuitoarii *Micei Biblii*, totuna e douăzeci și trei de mii cu trei mii? Este sau nu un neadevăr acesta în *Mica Biblie*?

2) În *Mica Biblie* la pag. 109, r. 25 și 26, fiind vorba de victoriile lui Saul și David, citim: «Saul a biruit o mie, iar David a biruit zece mii»; pe când în Sf. Scriptură, Cartea I-a a Impăraților, cap. 18, v. 7, se spune: «Și cântau femeile și ziceau, bătut-a Saul cu miile și David cu zecile de mii». Deci se poate oare susține că o mie este egal cu miile și zece mii legal cu zecile de mii? Evident că nu.

3) În *Mica Biblie*, p. 17, r. 25—27, fiind vorba de Potop, citim: «Și a dat drumul unui corb, ca să vadă de a scăzut apa; acesta însă a zburat și s'a întors»; iar în Sf. Scriptură, Cartea Facerei, cap. 8, v. 7, se zice: «Și a trimis corbul să vadă de a scăzut apa, și ieșind nu s'a mai întors.....». Deci, ce zic alcătuitoarii *Micei Bi-*

bui: S'a întors ori nu s'a întors corbul lui Noe? Cine are dreptate, unde este adevărul?

4) În *Mica Biblie*, p. 26, r. 27, fiind vorba de cei trei ingeri la Avraam, se zice: «Și vă veți odihni sub aceste copaci» și la p. 27, r. 5 și 6 iarăși: «Avraam a stat lângă ei sub copaci»; dar în *Sl. Scriptură*, Cartea Facerei, cap. 18, v. 4, se vorbește la singular zicându-se: »Și vă odihniți sub copaciu» și la cap. 18, v. 8, zice: «Iar el stă lângă ei sub copaciu». Acesta este stejarul Mamvri, un singur copac. Deci, tot una este un copac cu mai mulți copaci?

5) În *Mica Biblie* la p. 27, r. 11, fiind vorba despre cei trei călători pe cari i-au ospătat Avraam la stejarul Mamvri găsim următoarele: «Cei trei călători nu erau alții decât Domnul cu doi ingeri». Afirmatiune contrară Dogmaticii Bisericii Ortodoxe care statornicește, că atunci și acolo trebuie să înțelegem prin cei trei bărbați pe Dumnezeu în trei ipostase.

Dogma Arătării unuia Dumnezeu în trei Ipostase.

Pentru arătarea lui Dumnezeu, unul în trei Ipostase, în Vechiul Testament avem următoarele probe:

„Când Te-ai arătat lui Avraam de demult în trei Ipostasuri, și „singuratec cu firea Dumnezeirei, cu închipuire ai arătat *adeverirea Teologiei* și cu credință Te lăudăm pre tine Dumnezeule Cel „Insuși Stăpânitor în trei sori”. (Troicinicul glas 1, oda 3 Octoih).

Și

„Nemernic fiind Avraam s'a învrednicit cu închipuire a primii pe „Domnul, *Unul în trei Ipostasuri*, pre Cel mai presus de ființă, „dar în chipuri bărbătești”. (Octoih, troicinicul glas 3, oda 6).

Și

„Patriarhului Avraam când Te-ai arătat în chip bărbătesc *Unine* „Intruieți ai arătat neschimbarea Bunătății Tale și a Domniei”. (Octoih Troicinic glas 4, oda 3).

Și

„Ca să descoperi luminat trei Ipostasuri ale unei Domnii de „demult Te-ai arătat Dumnezeul meu *în chip de oameni* lui Avraam celui ce lăudă a ta Stăpânie una”. (Troicinicul glas 5, oda 8).

Și

„Și tânzitor de Stințenie fiind Avraam, cu sfințită închipuire „de demult a primit bucurându-se pe Făcătorul t. tur r. pe Dumnezeu și Domnul *în trei Ipostasuri și o Stăpânie* a celor trei Ipostase a cunoscut”. (Troicinic glas 8, oda 1).

6) În *Mica Biblie* p. 23 r. 25 și 27, fiind vorba despre desrobirea lui *Lot*, cetim: «A adunat slugile sale de casă, trei sute optsprezece, care erau în stare de a purta arme»; dar în Sf. Scriptură Cartea Facerei, cap. 14 v. 14 cetim: «Și auzind Avraam că s'a luat în robie *Lot*, feciorul fratelui său, a numărat slugile sale cele de casă «trei sute optsprezece și a alergat după ei până la Dan». De unde au adăogat alcătuitoarii Micei Biblii, cuvintele «care erau în stare de a purta arme»? E permis să schimbăm și să adăogăm cum vrem textul Sf. Scripturi? Noi știm că nu este permis acest lucru.

7) În *Mica Biblie* la p. 29 r. 3—6, fiind vorba despre scăparea și fuga lui *Lot* cetim: «Iar femeia lui *Lot*, uitându-se înapoi, s'a prefăcut în stâncă de sare»; pe când în Sf. Scriptură, Cartea Facerei cap. 19 v. 26 cetim: «Și s'a uitat femeia lui înapoi și s'a făcut stâlp de sare» Tot una este stâncă cu stâlpul? Unde este adevărul?

8) În *Mica Biblie* p. 29 r. 12 și 13, fiind vorba de pierderea Sodomei, se zice: «Și a văzut ridicându-se dela pământ fum des», pe când în Sf. Scriptură, Cartea Facerei cap. 19 v. 28 cetim: «Și a văzut și iată se suia pară de loc din pământ, ca o vâpae de cuptor». Deci, tot una este «fum des», cu «pară de foc ca o vâpae de cuptor»?

9) În *Mica Biblie* la p. 37 r. 11—13, fiind vorba despre făgăduința lui Avraam, găsim: «Aceștia vor fi mulți «ca nisipul pământului și prin unul dintr'înșii se vor binecuvântă toate neamurile»; dar în Sf. Scriptură, Cartea Facerei cap. 28 v. 14 cetim: «Și va fi sămânța ta ca nisipul pământului și se va lași spre mare și spre miază zi și spre miază noapte și spre răsărit, și se vor binecuvântă «întru tine toate neamurile pământului și întru sămânța ta». Deci, tot una este «prin unul dintr'înșii» cu «întru tine și întru sămânța ta»? Observăm că această schimbare de text, în *Mica Biblie*, nu este de o ușoară însemnătate, întru cât este vorba de binecuvântarea lui Dumnezeu asupra lui Avraam cu privire de Răscumpărătorul Lumei.

10) În *Mica Biblie* la p. 73 r. 23 fiind vorba de judecată cetim: «Dar în ziua răfuelelor, eu voi pedepsi păcatul lor»; pe când în Sf. Scriptură, Cartea Eșirei, cap. 33 v. 19 se zice: «Și voi milui pe cine voi milui și nu mă

«voiu îndură de cine nu mă voiu îndură». Se poate oare zice că Dumnezeu se rătuşeşte cu oamenii? Dumnezeu judecă şi pedepseşte sau se milostiveşte, dar nici decum că se răfuşeşte cu oamenii ca neşuşătorii.

11) În *Mica Biblie*, la p. 84 r. 26 şi 27, fiind vorba despre înfrunzirea toiagului lui Aaron, cetim: «Toiagul lui Aaron odrăslise, dăduse frunze şi flori şi aveă pe ramuri *migdale coapte*»; pe când în Sf. Scriptură, Cartea Numerii cap. 17 v. 8 se zice: «Şi iată odrăslise toiagul lui Aaron pentru casa lui Levi şi a făcut odrăslă şi a înflorit flori şi a făcut nuci». Deci, vine întrebare, nuci cu migdale coapte tot una este? Dacă toiagul lui Aaron a făcut nuci, desigur că eră din lemn de nuc, iar dacă a făcut migdale, a fost din lemn de migdal. Unde este adevărul?

12) În *Mica Biblie* la p. 86 r. 21, fiind vorba despre *mană*, cetim: «Şi această hrană ticăloasă, ne pricinueşte greaţă»; dar în Sf. Scriptură, Cartea Numerii cap. 21 v. 5 se zice: «Şi sufletul nostru s'a urit cu această pâine deşartă». Se poate oare vorbi despre mana pe care Dumnezeu a dat-o Evreilor în pustie, ca o hrană cerească minunată, că eră hrană ticăloasă şi greţoasă? Relativ la această expresiune necuviincioasă pentru hrana cea cerească şi minunată, dată de Dumnezeu Evreilor în pustie, observăm că numai alcătuitoarii Micei Bibliei au fost în stare s'o califice aşă, pe când noi credem că este o lipsă de cuviinţă şi o urtă abatere dela text.

13) În *Mica Biblie* la p. 104 r. 10 şi 11, fiind vorba despre aflarea asinelor de către *Saul*, cetim: «Intr'o zi *prăpădindu-se* asinele tatălui său, Saul s'a dus...»; pe când în Sf. Scriptură, Cartea I a Împăraţilor, cap. 9 v. 3, este scris: «Şi au perit asinele lui Chis tatălui său şi a zis Chis către Saul fiul său...» A se prăpădi nu e tot una cu a peri, pentru că noi vedem la acelaş cap. 9 v. 20, că asinele s'au aflat, deci nu s'au prăpădit, căci dacă s'ar fi prăpădit nu s'ar mai fi găsit.

14) În *Mica Biblie* la p. 106 r. 12, fiind vorba de ungerea lui David, cetim: «Chiamă-l deci la o *Cină Sfântă*» pe când în Sf. Scriptură, Cartea I a Împăraţilor, cap. 16 v. 3 se zice: «Şi vei chemă pe lesse şi pe fiii lui la *jertfă*».

Credem că nu e tot una Cina Sfântă cu Jertfa, pentrucă Cina Sfântă una este, pe care a făcut-o Domnul cu ucenicii Săi, numită «Cina cea de Taină», când a așezat Taina Sfintei împărtășiri, iar jertfele V. Testament sunt mai multe și de mai multe feluri.

15) *In Mica Biblie* la p. 118 r. 30 și 31, fiind vorba de moartea lui Avesalom, cetim: «A infipt în inima lui Avesalom 3 lănci»; pe când în Sf. Scriptură, cartea II-a a împăraților cap. 18 v. 14, găsim: «Și a luat Ioav trei săgeți în mâna sa și le-a infipt în inima lui Avesalom». Deci, credem că nu este totuna lancea cu săgeata. De vreme ce lancea se poartă cu mâna, iar săgeata se aruncă din arc.

16) *In Mica Biblie* la p. 208 r. 29, fiind vorba despre minunea Mântuitorului dela Cana Galilei, citim: «Lasă mamă de ce să fim neliniștiți de asta»; pe când în Sf. Evanghelie (Ioan c. 2 v. 4) se zice: «Ce este mie și ție femeie, încă n'a venit ceasul meu». Credem că evraismul acesta, păstrat de traducătorii Sf. Evanghelii nu este tot una cu «Lasă mamă».

17) *In Mica Biblie* la p. 44 r. 21, fiind vorba despre visele celor 2 dregători puși în temniță de Faraon, găsim: «O viță de vie cu trei ramuri» și la r. 25: «Cele trei ramuri înseamnă trei zile».

În Biblie la Cartea Facerii cap. 40 v. 10, se spune: «Și în vie erau trei vițe . . .» și la v. 12 zice: «cele trei vițe, trei zile sunt». Noi știm că ramuri se găsesc la pomi și arbori, pe când la vița de vie sunt numai coarde.

18) *In Mica Biblie* la p. 44 r. 34 și p. 45 r. 1, fiind vorba de visul păinarului lui Faraon, găsim: «Și paserile veneau și mâncau din panere». În Biblie, Cartea Facerii cap. 40 v. 17, aflăm: «Și paserile cerului mâncau cele ce erau în coșul cel de deasupra». Cele trei coșuri, fiind suprapuse unul peste altul, paserile nu puteau să mănânce din câteși trele, ci numai din cel de deasupra, după cum zice Sf. Scriptură.

19) *In Mica Biblie* la p. 45 r. 2 și 3, fiind vorba de pedeapsa păinarului lui Faraon, cetim: «După trei zile, Faraon va porunci să ți se taie capul și să îți spânzurat în pari». În Sf. Scriptură, Cartea Facerii cap. 40 v. 19,

aflăm: «Încă trei zile și va lua Faraon capul tău dela tine și te va spânzura *pre lemn*». Până acum nu s'a văzut cum se poate cineva spânzura în pari. Se știe că Vlad Țepeș pedepsea cu punerea în țeapă, dar a fi cineva spânzurat în par, este lucru neuzit la Români.

20) *In Mica Biblie* la p. 53 r. 16 și 17, fiind vorba de moartea lui IOSIF, se zice: «Și a murit IOSIF în vrâsta de 110 ani, și a fost *îmbălsămat* și pus într'o *raclă minunată*». În Sf. Scriptură, Cartea Facerei C. 50 v. 26 găsim: «Și a murit Iosif, fiind de o sută zece ani și l-au îngropat pe el în mormânt în Egipt». De unde au luat alcătuitoarii Micei Biblii că l-au îmbălsămat și l-au pus pe Iosif într'o raclă minunată? Aceasta nu este o abatere nepermisă și o falsificare a textului biblic?

21) *In Mica Biblie* la p. 68 r. 19 și 20, fiind vorba despre îndulcirea apei amare din Mera, se zice: «Iar Domnul i-a arătat un *soi de lemn*». În Sf. Scriptură, Cartea Eșirei, cap. 15 v. 25, se spune: «Și i-au arătat lui Domnul un lemn și l-a băgat în apă și s'a îndulcit apa», carele preînchipuia minunea crucei Domnului.

22) *In Mica Biblie* la p. 70, r. 22 și 23, fiind vorba despre făgăduința lui Dumnezeu dată poporului evreu, dacă va fi ascultător lui Dumnezeu, va fi poporul său cel ales, cetim: «Veți fi poporul meu *cel mai ales* dintre toate neamurile». În Sf. Scriptură, Cartea Eșirei cap. 19 v. 5 aflăm: «Veți fi *m*e popor ales din toate neamurile». Tot una este popor ales cu poporul cel mai ales? Au mai fost și alte popoare alese de Dumnezeu, ca să poată avea loc superlativul cel mai ales? Biblia zice că numai unul a fost poporul cel ales de Dumnezeu.

23) *In Mica Biblie* la pag. 71 r. 21 fiind vorba de cele 10 porunci, se spune: «Să nu faci desfrânare». În Biblie, cap. 20 v. 14 Cartea Eșirei, se zice: «Să nu prea curvești». E permis să schimbăm textul Bibliei, mai cu seamă când e vorba de poruncile (Decalogul) date de Dumnezeu?

24) *In Mica Biblie* pag. 81 r. 10, fiind vorba de ziua cea mare a pocăinței, găsim: Ea eră însoțită de post *negru*. În Biblie, Cartea Leviticu, cap. 23 v. 27 zice: «În ziua a 10 a luni acesteia, a șaptea, zi de curățenie

chemată sfântă va fi vouă. Intru care veți smeri sufletele voastre, și veți aduce ardere de tot Domnului». De unde au luat alcătuitoarii Micei Biblii postul negru? Creștinii ortodoxi n'au posturi negre și posturi albe. Astfel de posturi vor fi având creștinii altor confesiuni, dar la ortodocși nu se află posturi albe și negre.

25) In *Mica Biblie* la pag. 102 r. 19 fiind vorba de vestea pe care o primi Heli de pe câmpul de luptă cu Filistenii, găsim: «Indată fu trimisă o ștafetă la Șilo, care zise către *Helie*. In Biblie, Cartea I a Împăraților, cap. 4 v. 12, aflăm: «Și a alergat un bărbat leminean din tabără .....» Ștafeta, termen de poștă veche, e vorbă care poate fi întrebuințată în vorbirea ordinară, dar nici decum potrivită cu textul Bibliiei.

26) In *Mica Biblie*, la pag. 102 r. 36 și 37, fiind vorba de înapoierea Chivotului de către Filistenii, se zice: «Și aleseră doi boi nelnvățați, îi înjugară la carul cu sicriul sfânt și le dete drumul; boii însă.....» In Biblie, Cartea I a Împăraților, cap. 6 v. 7—12 zice: «Deci acum apucați-vă și faceți un car nou și să înjuțați două vaci etc..... și au îndreptat vacile pe calea care merge spre *Vetsamis*». Tot una este doi boi nelnvățați cu două vaci?

27) In *Mica Biblie*, la pag. 112 r. 8 și 9, fiind vorba de prigonirea lui David de către Saul, se zice: «De ce mă prigoneste Domnul meu ca pe o păturniche în pustiu?» In Biblie, Cartea I a Împăraților, cap. 26 v. 18, găsim: «Pentruce gonește Domnul meu pe robul său? Ce am greșit? Și ce nedreptate s'a aflat întru mine?» De unde au luat alcătuitoarii Micei Biblii: «Ca pe o păturniche în pustie»? In Sf. Scriptură, la același capitol v. 20 se zice: «Ca a ieșit împăratul lui Israil să caute sufletul meu, precum se gonește corbul de noapte în munți...» Tot una e corbul de noapte cu potărnichea?

28) In *Mica Biblie*, la pag. 120 r. 7 aflăm: «Iată ce mi-a suflat Domnul». Nu știm de unde au luat alcătuitoarii această expresiune, căci in Sf. Scriptură nu se găsește la același loc, ba este nepotrivită și chiar necuvincioasă.

29) In *Mica Biblie*, la pag. 126 r. 27 se spune: «Doi heruvimi de lemn de maslin». In Sf. Scriptură, Cartea III

a împăraților, cap. 6 v. 22 aflăm: «Și a făcut în altar doi heruvimi de lemn de chiparos. Tot una e maslinul cu chiparosul?»

30) În *Mica Biblie*, la pag. 135 r. 5 se zice, fiind vorba de Proorocul Ilie: «Și căutând Ilie, a văzut lângă el o azimă «coaptă în vatră». Inșă, în Sf. Scriptură, Cartea II-a a împăraților cap. 19 v. 6, se spune: «Și a căutat Ilie și iată lângă căpătaul său o azimă de orz și un urcioc cu apă». De unde au luat alcătuitoarii cuvintele: «coaptă în vatră», căci în Sf. Scriptură nu se găsește?»

31) În *Mica Biblie*, la pag. 139 r. 34, fiind vorba de Proorocul Elisei, găsim: «Dă-le lor un talant și două haine bune». Inșă, în Biblie, Cartea IV-a a împăraților, cap. 5 v. 22, se spune: «Deci dă-le lor un talant de argint și două rânduri de haine».

32) În *Mica Biblie*, la pag. 198 r. 4—8 se zice: «Și tu Betleeme, pământul lui Iuda, nicidecum nu ești mai mic între noevodatele Iudei». Inșă, în Sf. Scriptură, Evanghelia Matei, cap. 2 v. 6, aflăm: «Și tu Vitileeme, pământul Iudei, nici de cum nu ești mai mic între domnii Iudei, că dintru tine va ieși povățuitor, care va paște pe poporul meu Israil».

33) În *Mica Biblie*, la pag. 239 r. 3 zice: «Vindecarea unui surdo-mut», iar mai jos la r. 5 și 6 aflăm: «Și au adus la dânsul un surd găngav».

Pe lângă alte multe abateri, de felul celor înșirate până aici, dela textul Septuagintei, *Mica Biblie*, are și greșeli de tipar care schimbă sensul; cum la p. 46, r. 34, p. 103 r. 26, p. 178 r. 20, p. 197 r. 18, p. 24 r. 16, p. 131 r. 3, p. 218 r. 17, p. 255 r. 22, p. 277 r. 8, p. 281 r. 7, p. 285 r. 13, p. 296 r. 7, etc. etc.

Apoi numirile persoanelor, localităților, cărților Sf. Scripturi, nu sunt date după textul Septuagintei, ex.: Putifar, în loc de Pentefri p. 43 (Facerea 39. 1), Helie în loc de Ili p. 101 (Impărați 1. 9 sequens). Avinadab în loc de Aminadav p. 103 r. 4 (I Impărați 7. 1—2), Betleemleanul în loc de Vitileemiteanul, pag. 107 r. 13 (I Impărați 16. 18). Abner în loc de Avenir pag. 112 r. 3 (I Impărați 26. 9), Betsaba în loc de Versavia pag. 116 r. 6 (II Impărați 11. 3), Nabot în loc de Navute pag. 136 r. 21 și 23 (III Impărați 20 10), etc. etc.

Dar *Mica Biblie* are și poezii; pag. 56.

Modele de icoane sunt cu totul contrare stilului Iconografeii Bisericii Ortodoxe, cu deosebire la pag. 14, 55, 208, 231, 236 etc.; plus că alcătuitoarii vorbesc despre sfeșnicul cu șapte lumânări în loc de șapte lumini p. 76. În sfârșit, s'ar putea înmulți numărul exemplelor de felul celor arătate, spre a dovedi greșalele ce se găsesc în Cartea intitulată *Mica Biblie*, dar socotim că prin cele de mai sus, suntem lămurii asupra faptului cum că această carte se prezintă într'un chip cu totul neprielnic pentru învățatura și edificarea credincioșilor.

Dovedire că Sfântul Sinod a lucrat dela anul 1908 până în prezent la revizuirea textului Bibliiei.

În cartea numită «MICA BIBLIE», se găsește la pagina. IV Prefața, următoarele: «E drept că așezământul Casei Bisericii a dat, încă de acum câțiva ani, câteva zeci de mii de lei și că a pus astfel la înlemăna Sfântului Sinod mijloacele bănești pentru a începe tipărirea Sfintei Scripturi. E drept, de asemenea, că și Sfântul Sinod s'a pus de câțiva vreme pe lucrul unei revizuri întregi a Cărții Sfinte. Dar până acum obștea creștinească nu știe de loc până unde au ajuns lucrările, și având în vedere că această e o lucrare lungă și grea, putem bănui că și de acum înainte vom mai avea de așteptat. Deci nici până acum nu avem Cartea Sfântă și suntem tot atât de lipsiți ca și în 1907».

Pentru stabilirea adevărului istoric însă, combatem aceste aserțiuni nedrepte cu următoarele:

Asupra acestui punct se înșală alcătuitoarii cu dela sine putere, așa zisei *Bibliei mici*, că Sfântul Sinod având grijă de aceasta, cu mulți ani înapoi a început și au continuat cu lucrările Biblice, și anume:

Mai întâi la anul 1910 sesiunea de Primăvară fiind vorba de imprimatul Bibliiei în ediție populară, P. S. Komon Episcopul Hușilor pe atuncea, au propus ca Biblia întregă, revizuită și texturi alese în formă de christomatee să se publice în fascicule broșate, fiecare cuprinzând câte

una sau câte două din cărțile biblice, ca să aibă aceeaș mărime și să se împartă aproape gratis în popor. Iar această Biblie, prescurtată sau christomatee, au propus-o, pentru că în Biblie ca într'un monument străvechi se cuprind și lucruri, care pentru oamenii poporului, nepregătiți a cugeta mai adânc, adeseori pot fi neînțelese sau și vătămătoare. Dar tot atunci, P. S. *Pimen* Episcopul Dunării de Jos, luând cuvântul, a fost de altă părere, ca adică: Biblia întreagă, așa cum este, să fie revăzută și să se tipărească într'un singur volum portativ. De unde, născându-se mari și însemnate discuțiuni asupra amândoror din aceste metode, chestiunea s'a amânat spre studiere mai profundă, pentru una din sesiunile viitoare. (Văzese-se desbaterile cu ședințele Sfântului Sinod dela 20 Maiu 1910 în Rev.

II.

Mai înainte și anume la anul 1903 în sesiunea de Toamnă a Sfântului Sinod propunându-se imprimarea *Bibliei populare* și născându-se discuții asupra fondului cu care s'ar putea imprima, tot P. S. *Konon* voind să înlesnească reducerea lucrului, au propus imprimarea numai a *Noului Testament* deocamdată, în zece mii de exemplare (Ediție populară), care s'au admis cu unanimitate de către Sfântul Sinod, iar Domnul Ministru al Cultelor fiind răposatul *Spiru Haret*, unindu-se cu Sfântul Sinod, au oferit întreg fondul necesar pentru această ediție, ca o parte din «Biblie», și așa s'au imprimat «Noul Testament» într'o ediție frumoasă portativă și foarte estină (1 leu bucata), pentru răspândit în popor, aflându-se încă însemnate depozite la Tipografia Cărților Bisericești (Văzese-se și pentru aceasta, desbaterile Sfântului Sinod.

III.

Iar tot ca continuare la vechea idee a revizuirii și tipăririi Bibliei Românești, Sfântul Sinod și anume în sesiunea de Toamnă anul 1913 a luat hotărârea ca să înceapă revizuirea textului întregii *Bibliei românești*. Au ales pentru aceasta, o comisiune anumită, compusă din mai toți membrii Sfântului Sinod, care Comisiune s'au constituit și întrunit chiar în

localul Sfântului Sinod. Unde, după săvârșirea cuvenitului serviciu religios, prin sfințirea apei, cu rugăciunile cuvenite, s'au și început lucrarea și anume: A format mai întâiu Biblioteca texturilor necesare, compuse din toate edițiile Bibliiei Românești, precum: *Serban, Bob, Petersburg, Șaguna, Busău* și *Paremierile Românești*. Idem texturile: *Sep-tuaginta, Vulgata, Ebraica*, și diferite comentarii și dicționare renumite, pentru ajutat și lămurit locurile biblice care ar fi mai greu de înțeles. După care, au și urmat un număr de 19 ședinți în șir. S'au revizuit întreaga Carte a Facerei și din a doua Carte mai mult de jumate, urmând a se continua pe sesiunea viitoare. (Vede-se pentru aceasta a). Desbaterile Sfântului Sinod în sesiunea de mai sus arătată b). Dosarul proceselor-verbale încheiate după fiecare ședință, cuprinzând rând pe rând toate părțile din text revizuite).

Care revizuire, cu ajutorul textelor de mai sus, continuându-se treptat în fiecare sesiune și în curând punându-se sub tipar, la Tipografia Cărților Bisericești, Comisiunea de revizuire, au ajuns până către slârșitul Vechiului Testament, urmând a se continua cu Cartea lui *Tovit*, iar Tipografia a ajuns cu imprimatul până la proorocul *Iezechiel*, adică aproape tot ce este revizuit până acum. Alcătuitoii deci, mai înainte de a fi avansat neadevărurile de mai sus, la adresa Sfântului Sinod, trebuiau să fi studiat mai bine această chestiune, ca să nu se fi expus așa de ușor unei desmintiri documentată și bine meritată ca cea de mai sus și să se convingă că nu ei sunt inițiatorii și continuatorii acestei mari lucrări, dar numai Sfântul Sinod către carele sunt datorți a fi cu un respect mai mare, mai ales ca clerici și ca persoane în funcțiunile însemnate pe unde se găsesc, după citatele din prefața lor.

Pentru a se vedea din datele oficiale și mai de aproape cum și cu ce mare îngrijire a procedat Sf. Sinod la revizuirea Bibliiei, dăm după acte următoarele detalii:

Datele oficiale la revizuirea Bibliiei

I. Ministerul Cultelor—Casa Bisericești—prin adresa No. 25350 din August 1908, comunică Sf. Sinod că în bugetul pe anul financiar în curs, fiind prevăzută o sumă de

zece mii lei, cu care să se înceapă retipărirea Bibliei, roagă a se decide de Sf. Sinod de urmare, după care ediție să se facă retipărirea, după cea de Buzău, după cea de Sibiu, ediția Șaguna, sau după altă ediție. S'a comunicat în ședința din 12 Octombrie 1908 și în ședința din 20 Octombrie 1908.—Se decide a se trimite la o Comisiune, care se va alege.

Asupra acestei chestiuni s'a discutat și în ședința din 23 Octombrie 1908 și s'a admis propunerea făcută de I. P. S. Mitropolit al Moldovei. D. D. Dr. Partenie, a cărei concluzie este: «Ca membrii Sf. Sinod să ia fiecare câte un număr de Capitole spre a le revizui și la la-
«nuarie, anul viitor 1909, să ne întrunim în Sfântul Sinod, spre a lua cunoștință de rezultatul lucrării fiecăruia din
«P. P. S. S. Membri și admitându-l să se înainteze Onor. «Minister spre a se da la tipar». Propunerea a fost semnată de P. P. S. S. Episcopi Atanasie al Râmnicului, Gerasimu Safirin al Romanului, Dionisie al Buzeului, Konon al Hușilor, Gherasim al Argeșului, Pimen al Dunărei-de-Jos și P. P. S. S. Arhieriei Valerian Râmniceanu, Calistrat Bărlădeanu, Meletie Gălățeanu, Nifon Ploeșteanu și Ghenadie Băcăoanul. Punându-se la vot, Sf. Sinod a admis această propunere, care se va înainta în copie la Onor. Minister, spre cele de cuviință. (Vezi revista, anul 1908/909, p. 870-873). Propunerea s'a înaintat Ministerului Cultelor—Casa Bisericii—prin adresa Sf. Sinod No. 192 din 24 Octombrie 1908.

La această adresă a Sf. Sinod cu No. 192/908, Ministerul Cultelor—Administrația Casei Bisericii— a răspuns prin adresa No. 33593 din 14 Noembrie 1908, (înreg. la No. 251/908) următoarele: «La adresa I. P. S. Voastre «No. 192 din a. c., avem onoare a răspunde, că luăm «act de propunerea Sf. Sinod, însă fiindcă lucrarea cere «timp prea îndelungat, în felul cum Sf. Sinod crede ne- «merit să se facă, amânăm retipărirea până la alte di- «spozițiuni. (ss) Haret.

II. Sf. Sinod prin adresa No. 233/908 roagă pe Onor. Minister al Cultelor— Casa Bisericii—să admită convocarea Sf. Sinod în sesiune Extraordinară, spre a se ocupa cu revizuirea textului Bibliei după vechile ediții românești, Septuaginta și alte ediții. La această adresă, Ministerul a

răspuns prin adresa No. 10083 din 15 Aprilie 1909 următoarele: «Cu privire la adresa I. P. S. Voastre No. 233 908, avem onoare a răspunde că nu este de nevoie, credem, să se convoace Sf. Sinod în sesiune extraordinară, rămânând ca chestiunea revizuirii Bibliei să se voteze de Sf. Sinod în sesiunea sa din Mai a. c.» (Această adresa s'a înregistrat la No. 22 909 și s'a comunicat în ședința Sf. Sinod din 1 Mai 1909). (Vezi Rev. pe 1909/10 p. 255).

Deși Ministerul n'a admis convocarea Sf. Sinod în sesiune extraordinară, totuși aproape întreg Sf. Sinod a lucrat în localul său dela 24 Noemvrie până la 20 Decembrie 1908 și au revizuit Cartea Facerei și a Eșirei (80 capitole). Lucrarea însă a căzut pradă focului întâmplat la localul Sf. Sinod în luna Aprilie 1909 și cu greutate s'a putut (după notele scrise pe exemplarele scăpate de foc) bine reconstitui lucrarea revizuită de Sf. Sinod în Noemvrie și Decembrie 1908 în 19 ședințe ținute în localul Sfântului Sinod.

III). În ședința Sf. Sinod din 15 Mai 1909 (Vezi Revista «Bis. Ort. Română» pe 1909/910 p. 860-861) s'a arătat că Sf. Sinod lucrează la revizuirea textului Bibliei, după ediția de București din 1688 făcută de Șerban Cantacuzin, cea de Buzău, cea de Petersburg, cea de Sibiu și Blaj, textul grec, evraic, Vulgata și altele etc. Despre aceasta s'a comunicat Onor. Minister prin adresa No. 134 din 26 Mai 1909.

În ședința Sf. Sinod din 21 Octomvrie 1909, I. P. S. «Mitropolit Primat Athanasie, roagă pe Sf. Sinod a-și da avizul cu privire la continuarea lucrării de revizuirea Bibliei, spre a se putea tipări cât se va putea mai curând», «P. S. Episcop al Argeșului Gherasim Timuș, zice: Că Sf. Sinod s'a ocupat cu această chestiune și în sesiunea trecută în cecece privește alegerea textelor și revizuirea și s'a hotărât ca să se facă revizuirea după textul Septuagintei, avându-se în vedere toate edițiunile din limba română, care s'au tăcut până acum. Edițiunea, care se va tipări în urma acestei revizuiți va fi Edițiunea Oficială a Sf. Sinod și va servi și pentru Biserică și pentru cărțile didactice religioase și pentru credincioși. Sf. Sinod a revizuit, încă din iarna trecută, 80 capitole și acum pentru

«continuarea lucrării crede că ar fi bine să se aleaga o
 «Comisiune din 7 Membri, în care să fie I. I. P. P. S. S.
 «Mitropoliți, doi P. P. S. S. Episcopi și trei P. P. S. S. Ar-
 «hierei....

«P. S. Episcop al Hușilor Konon zice că P. S. Sa do-
 «rește a se continua cu revizuirea Bibliei de către Comi-
 «siunea care se va alege tot în localul Sf. Sinod, deoarece
 «aci se găsește tot ce este necesar, precum: bănci, cal-
 «dură, și ar trebui să se dea numai un scriitor, care să
 «transcrie cuvintele revizuite, procesele verbale de ședință
 «și altele»....

«S'a primit propunerea P. S. Episcop al Argeșului, pro-
 «clamându-se aleși în această Comisiune I. I. P. P. S. S. Mi-
 «tropoliți (Athanasie și Pimen), P. P. S. S. Episcopi ai Ar-
 «geșului și ai Dunării de Jos (Gherasim Timuș și Nifon)
 «și P. P. S. S. Arhierei Meletie Constanțeanu, Sofronie
 «Craioveanu și Teodosie Ploeșteanu». (Rev. Bis. Ort. p.
 «1909/910 p. 905/906). Despre alegerea aceasta în Comi-
 «siunea Biblică s'a făcut cunoscut P. P. S. S. Membri aleși
 «prin adresele No. 205 211 din 28 Octombrie 1909.

Prin adresa Sf. Sinod No. 231 din 17 Noembrie 1909,
 s'a cerut Academiei Române să dea Sf. Sinod pentru re-
 vizuirea Bibliei câte un exemplar din textele vechi ale Bi-
 blicii și anume s'a cerut: ediția dela *Bălgrad* (1648) *Palea*
 dela *Orăștie*, cea de *București* (1688), cea de *Blaj* (1795)
 și cea de *Sibiu*.

Academia Română a trimis cu adresa No. III 6020 din
 19 Noembrie 1909 (Inreg. la No. 274/909) câte un ex-
 emplar numai din Noul Testament (*Bălgrad* 1648) *Biblia*
București (1688) și *Biblia*, *Blaj* (1795). Această adresă a
 Academiei s'a comunicat Sf. Sinod în ședința din 19 De-
 cembrie 1909 și prin adresa Sf. Sinod No. 326 din 21
 Decembrie 1909 s'a adus mulțumiri Academiei pentru
 exemplarele trimise Sf. Sinod.

În ședința Sf. Sinod din 13 Ianuarie 1910 s'a ales în
 Comisiunea Bibliei P. S. Episcop al Romanului Gerasimu
 Saffrin, în locul P. S. Episcop al Dunării de Jos Nifon,
 după propunerea de retragere a P. S. Sale, iar ceilalți
 membri au rămas aceiași. Despre această alegere și schim-
 bare s'a comunicat membrilor Comisiunii prin adresele
 No. 5—11 din 15 Ianuarie 1910.

Comisiunea Bibliei, prin rap. No. 121 din 20 Mai 1910, au înaintat 61 procese verbale făcute la 61 ședințe ținute dela 16 Noemvrie 1909 până la 12 Aprilie 1910, în care continuând, s'au revizuit dela cap. 31 Eșirea până la cap. XXV din Cartea IV-a a Impăraților. Ședințele acestea s'au ținut în Palatul Sf. Mitropolii; raportor a fost P. S. Arhieru Solronie Craioveanu.

Sf. Sinod în ședința din 20 Mai 1910 a luat act de lucrarea Comisiunei și a decis ca să continue mai departe aceiași Comisiune, iar procesele verbale împreună cu raportul Comisiunei în copie s'au înaintat Onor. Minister-Casa Bisericii cu adresa No. 175 din 4 Iunie 1910. Discuțiunile importante, la care au luat parte I. P. S. Mitropolit al Moldovei, Pimen, P. S. Episcop al Hușilor Konon I. P. S. Mitropolit Primat Athanasie și Domnul Ministru Haret se află publicate în revista «Biserica Ortodoxă» pe an. 1910/911 p. 433—437.

«P. S. Episcop al Hușilor Konon, zice că revizuirea «și imprimatul Sf. Scripturi (Biblia V. și N. Testament, «este cea mai însemnată lucrare din toate imprimatele «cartilor bisericești făcute de Sf. Sinod până acuma».

«Este adevărat că textul N. Testament s'a regulat odată, când Sf. Sinod a fost admis ca text oficial, textul «N. Testament imprimat la Sf. Mănăstire Neamțu în anul «1818, după care apoi se copiasă și în Biblia de Peter-sburg, iar mai anii trecuți, după propunerea P. S. Sale «s'au admis și s'au publicat în zece mii de exemplare și «este o coincidență minunată că tot D-nul Ministru Haret s'a obligat atunce și după ideia propunătorului s'a «imprimat în 10.000 exemplare ca să fie ajungător pentru «școli, bibliotecile parohiale și familii. Așa că cu ocaziunea «revizuirii V. Testament, N. Testament așa imprimat este «un câștig pentru mai curândă terminare a Bibliei află-toare în curs de revizuire.

«P. S. Sa crede că și mai departe să continue cu lucrările tot aceiași comisiune ca și până acum, pentru ca «să avem o unitate de stil în text, și de vederi, asupra «aranjamentului general. Conchide ca să rugăm deci pe «actualii membrii ai Comisiunei ca să și continue lucrarea «în liniște. Iar dacă va simți necesitate Sf. Sinod îi poate

«autoriză ca să și cheme între dânsii și pe alți membri
«ajutători.

«Totodată P. S. Sa crede că este bine a se începe
«imprimatul lucrării cât mai curând, publicându-se întâiași
«dată Pentateuhul după care să urmeze celelalte. Hârtia
«însă, pentru imprimat să fie hârtie de pânză, fiindcă este
«mai trainică, iar în ce privește formatul cărții și dacă
«trebuie să fie într'un volum sau mai multe, este bine să
«se lase la chibzuința comisiunei de revizuire.

«P. S. Sa însă crede că ediția oficială, cel mai potrivit
«ar fi, să constee ori dintr'un singur codice, precum este
«prima ediție din 1688, ori, la caz că s'ar părea prea vo-
«luminos, să fie împărțit numai în două volume, adică: Ve-
«chiul Testament deoparte și Noul Testament de altă
«parte, tot în acelaș format. Iar după acest codice oficial,
«într'o edițiune ulterioară să se imprime într'un format
«mai mic și mai portativ, împărțit după cărțile ce con-
«ține Biblia, unindu-le pe cele mai mari câte una sau
«două, pentru asemănarea mărimii volumurilor. Și această
«ediție populară să se distribuie pretutindenea cu un preț
«foarte redus, iar pe unele locuri chiar și gratuită.

«Totodată P. S. Sa este de părere ca imprimatul Pen-
«tateuhului să se înceapă cât mai curând, dacă Domnul
«Ministru și Tipografia Cărților Bisericești ar fi pregătiți
«pentru aceasta, duple cum sperăm».

Ministerul Cultelor—Casa Bisericeii—prin adresa No.
24708 din 1910. (Inreg. la No- 163 din 6 Septembrie
1910) răspunde la adresa No 175/910 că a luat înțele-
gere cu P. S. Director al Tip. Cărților Bisericești pentru
ca tipărirea Bibliei să înceapă cât mai curând.

Prin adresele Sf. Sinod No. 186—192 din 28 Septem-
vrie 1910 se face poftire P.P. S.S. Membri ai Comisiunei
Biblice (I.I. P.P. S.S. Mitropoliți, P.P. S.S. Episcopi: al Ro-
manului și Argeșului și P.P. S.S. Arhieri Meletie, Sofronie
și Teodosie) ca să reînceapă continuarea lucrării Vineri
1 Oct. ora 9 dimineața în Palatul Sf. Mitropolii.

Prin adresele NNo. 246—252 din 29 Octomvrie 1910
se comunică membrilor comisiunei Biblice că Sf. Sinod în
ședința din 29 Oct. 1910 a ales pe P. S. Arhieru Ev-
ghenie Piteșteanu, în locul P. S. Episcop Gerasimu Saffrinu
al Romanului, retras.

V. Prin adresa Sf. Sinod No. 1 din 10 Ianuarie 1911 s'a comunicat Ministerului, că Comisiunea Biblică în ședința sa din 10 Ianuarie a. c. a primit propunerea I. P. S. Mitropolit al Moldovei, D. D. Dr. Pimen, membru al comisiunii, ca să se facă și o *ediție populară* a Bibliei; formată din bucăți pe care le va alege Comisiunea, idee care conșună cu propunerea P. S. Konon Episcop al Hușilor, în sensul de *Biblie populară* sau după cărțile canonice, sau în formă de *crisomatee biblică*.

Prin raportul Comisiunii (Inreg. la No. 104 din 23 Mai 1911) s'au înaintat Sf. Sinod în ședința din 23 Mai 1911, 59 procese-verbale pentru 59 ședințe ținute dela 1 Oct. 1910 până la 1 Aprilie 1911, în care s'au revizuit cărțile: Paralipomenele, Cartea Esdra, Neemia, Estir, Iov, Psalmii, Proverbele lui Solomon, Ecclesiastul, Cântarea Cântărilor, Isaia, iar din cartea Proorocului Ieremia până la cap. 29.

Cu adresa Sf. Sinod No. 144 din 10 Iunie 1911 s'au înaintat Onor. Minister procesele-verbale în copie, spre cele de cuviință.

Prin adresele Sf. Sinod No. 221—225 din 4 Noemvrie 1911 se comunică P.P. S.S. Arhierei Valerian Râmniceanu, Calistrat Bărlădeanu, Meletie Constanțeanu, Sofronie Craioveanu și Teodosie Ploeșteanu, că Sf. Sinod, în ședința din 2 Noemvrie 1911, i au ales membri în comisiunea Bibliei, din care se retrăsese unii P.P. S.S. Membri ca prea mult ocupați cu ale Eparhiei.

VI. Sf. Sinod în ședința din 1 Martie 1912 a ales pe P. S. Arhiereu Evghenie Piteșteanu, membru în Comisiunea Bibliei în locul P. S. Teodosie care a fost ales Episcop al Romanului. Despre aceasta s'a comunicat P. S. Arhiereu Evghenie Piteșteanu prin adresa No. 26 din 2 Martie 1912.

Comisiunea Biblică prin rap. No. 98 din 22 Mai 1912 înaintează 38 procese-verbale pentru 38 ședințe ținute de la 11 Noemvrie 1911 până la 19 Aprilie 1912, în care timp s'au revizuit dela cap. 29 Ieremia până la finalul cărții c. 52, idem Cartea Plângerilor proorocului Ieremia, Cartea Proorocului Iezechiil c. 1—48 și întreaga Carte a proorocului Daniil.

Cu adresa Sf. Sinod No. 122 din 24 Mai 1912 s'au

Înaintat Onor. Minister, procesele-verbale cu arătarea lucrărilor făcute.

Sf. Sinod în ședința din 24 Mai 1913, în vederea raportului Comisiunii înreg. la No. 90/913. a ales în locul P. S. Sofronie, care a fost ales Episcop al Râmnicului, pe P. S. Arhiepiscop Teofil Ploeșteanu și prin adresele NN. 102--107 din 27 Mai 1913 se comunică P.P. S.S. Membri ai Comisiunii despre alegerea P. S. Arhiepiscop Teofil Ploeșteanu și că Comisiunea va lucra sub președenția I. P. S. Mitropolit Primat D. D. Dr. Konon.

Prin adresa No. 169 din 8 Iunie 1913 se comunică membrilor Comisiunii a se întruni în Palatul Sf. Mitropolii în ziua de 10 Iunie la ora 9 dimineața, spre a reîncepe și continuă lucrarea de revizuire a Bibliei.

Dela 10 Iunie până la 30 Septembrie 1913 s'au ținut 19 ședințe, în care s'au revizuit cei 12 Prooroci mici. În total s'au ținut 196 ședințe.

Lucrarea s'a oprit la Cartea lui Tovit, de unde se va continua tot în această toamnă.

Pentru aceste temeinice considerațiuni, Comisiunea este de părere, Înalt Prea Sfințite Stăpâne, ca lucrarea intitulată «*Mica Biblie*, cu icoane», în vederea următoarelor motive:

Având în vedere că această lucrare nu are în primul rând, aprobarea și binecuvântarea Sfântului Sinod, întrucât nici nu au cerut-o alcătuitoarii;

Având în vedere, că în prefața acestei cărți, se atinge deadreptul demnitățile și autoritatea Sfântului Sinod;

Considerând că în cuprinsul lucrării, după cum s'a arătat mai sus, se găsesc erori, care nu pot fi trecute cu vederea de către Sfântul Sinod, fiind contrare textului Sfintei Scripturi;

Considerând că, această lucrare are într'însa învățături greșite condamnate de Biserică:

COMISIUNEA ESTE DE PĂRERE:

Ca această carte, intitulată «*Mica Biblie* cu icoane», să fie condamnată, retrasă din circulațiune, și oprită de

a fi răspândită prin școale și în popor, oprindu-se a se publica și cele mai făgăduite de alcătuitoarii acesteia, fiind de datoria și activitatea numai a Sfântului Sinod,

Acestea Comisiunea Sf. Sinod. prin subscrierul raportor le supune acum Sf. Sinod spre deliberare.

Raportor: † *Arhiepiscopul Evghenie Piteșteanu.*

Membri: † *Arhiepiscopul Valerian Râmniceanu*
 † *Arhiepiscopul Callistrat Bârlădeanu*
 † *Arhiepiscopul Meletie Constanțeanu*

„Cu noi este Dumnezeu!“

Scumpa noastră Țară a trecut în zilele din urmă prin grele încercări. Se operă o importantă prefacere a hărții Europei Orientale, la care, deși aveam dreptul să luăm parte, eram amenințați să rămânem pe dinafară. Pe calea diplomatică făcusem tot ce putusem sta în puterile noastre; dar nu numai că dreptele noastre arătări nu fuseseră ascultate, ba ajunsesem a fi chiar batjocoriți de aproape întreaga presă europeană.

În aceste triste împrejurări, pe când mai toate puterile veghetoare la păstrarea așa zisului echilibru european aveau aerul a ne ignora cu desăvârșire, deși la unele din ele această ignorare era îmbrăcată în haina prefăcătoriei a unei compătimiri amicale, gândul poporului nostru, dela Suveran până la țăranul din cea mai umilă colibă, se îndreptă, cu tot focul credinței, către Cel Atotputernic, glăsuind rugă: *„Doamne al Puterilor fii cu noi, căci pre altul afară de Tine ajutor întru necazuri*

nu avem». Și L-am rugat cu toată puterea sentimentului religios, care e atât de profund în neamul românesc. Și-au trecut zile, după zile, și-am auzit multe și-am văzut cum mândria aceloră, pe care-i scăpasem dela robie cu câțiva ani în urmă, ia proporții din ce în ce tot mai mari.

În toate aceste grele zile, adusu-ne-am aminte de cuvintele Sf. Scripturi, care sună așa de înțelept: *«Celor mândrii Dumnezeu le stă împotriva; iar celor smeriți le dă dar»*. Cu această nădejde am strigat și am așteptat ca dreptate să se facă și rugăciunea noastră a fost ascultată mai curând decât ne așteptam, căci, ca prin minune, Cel ce ține în mână firele destinului le schimbă și le rostuește cu totul într'altfel, decum le combinase *înțelepciunea* lumii acestea: Copiii țării noastre sunt chemați să redea pacea și liniștea în sufletele celor obijduiți. Și văzurăm atunci cum dela un colț al țării la celalt se operă acea mândră mobilizare, care va rămâne ca un exemplu clasic în istoria artei războiului și a tacticei militare. Și cu toată această bunăvoință și cu tot acel înălțător entuziasm, nu uitarăm să spunem Înaltului Milostivitor: *«Doamne, de n'am avea pre sfinții Tăi rugători și bunătatea Ta milostivindu-se spre noi, în zadar ne-am osteni»*. Și e drept că bunătatea Lui s'a milostivit, și pe vrășmaș l-a dezarmat, pe noi ne-a înțelepțit ca să nu ne îmbătăm de glorie și să nu știm

ce cerem; iar celor cari cu câteva zile mai înainte ne tratau cu disprețul și batjocura lor, le deschise ochii, le lumină mintea și, ca prin farmec, ne văzurăm acoperiți de toate laudele lor.

Ce e mai mult, metropola țării noastre este preferită de astă dată Londrei și Petersburgului, pentru ca aci și numai aci să se alerge după câștigarea păcei, pentru ca Suveranul nostru, către care se adresa sau telegrame de desnădejde de cei ce cu câtăvă vreme înainte îi precupețeau vămile Silistrei, să poată fi învrednicit a rosti de aci: «Pace vouă»!

Și-a purces buna și brava noastră armată pe câmpiile Bulgariei și-a fost demnă și omenoasă și-a redat liniștea în sufletele chinuite. Au îngenuchiat la mormintele părinților și înălțând rugi către Cel de sus, s'au mângâiat că și dânșii s'au învrednicit de virtuțile strămoșești: de a ajuta pre cei în nevoi și de a răsplăti cu binele pe cei ce ne voiau și ne doreau strămoștoarea și răul.

Dar s'a sfârșit acest fapt măreț, cu multe greutateți și pierderi pentru viteaza noastră armată, care greutateți și pierderi n'au scăzut și n'au micșorat întru nimic filor patriei sfântul entusiasm de care fuseseră însuflețiți și s'au înapoiat cu fruntea sus și cu inima plină de bucurie, fiindcă și-au făcut datoria.

Cu câtă bucurie și cu câtă satisfacție nu am cetit și n'am văzut gratulațiunile care se trimiteau scum-

pului nostru Rege de toate capetele încoronate. Și ne-am bucurat mult de toate acestea, fiindcă vedeam într'insele realizarea dreptului nostru gând și plata sacrificiilor neprecupețite.

Și când totul s'a petrecut în așa fel, fie-ne iertat, cu tot spiritul cucernic și îmbrăcați cu cea mai curată haină a modestiei să ne adresăm către toți și să rostim cuvintele : *«Ințelegeți neamuri și vă plecați, căci cu noi este Dumnezeu» !*

B. Mangăru.

SLUȘBA BISERICESCA PENTRU OSTAȘII MORȚI.

Duminică 29 Septembrie 1913 la Mitropolia din Iași s'a făcut parastas pentru ostașii căzuți pe câmpiile Bulgariei și pentru aviatorii Aurel Vlaicu și Gh. Caranda.

Serviciul divin a fost oficiat de către I. P. S. S. Mitropolitul Pimen asistat de clerul catedralei și preoții armatei.

Se aflau de față reprezentanții autorităților civile, toți ofițerii din garnizoana locală în frunte cu D-nul general Lambrino comandantul corpului de armată și un public numeros.

Onorurile militare au fost date de câte o companie din Regimentul 13 și Batalionul 4 vânători și un escadron din Regimentul 7 roșiori.

După serviciul religios, I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei a ținut următoarea cuvântare:

Prea onorată și credincioasă adunare,

Ne-am adunat în fața acestui sfânt Altar, ca să facem slujbă bisericească cu pomenirea ostașilor cari au murit pentru pace, între popoarele învrăjbite.

Desele resvrătiri din Balcani, devenind un crâncen război, ajunsese o primejdie pentru pacea lumii! Ba, unii din vecinii noștri, amețiți de visuri deșarte, se cercau a ne turbură liniștea și a nesocoti interesele noastre.

Atunci, țara a chemat fiii ei sub arme și la semnalul dat, toți au răspuns cu grabă și voce bună, încât, a atras uimirea și admirația lumii.

Oștirea noastră pusă pe picior de război, a fost trimisă la hotarul țării, și la vreme, îndreptată pe drumul ce duce către Plevna—și de acolo mai departe—unde a găsit urmele vitejiei românești, ridicate ca semn de pomenire, pe mormintele ostașilor noștri, jertfiți pentru binele vecinilor și gloria neamului.

Insușirile vitejești ale armatei române, au impus popoarelor răsărite și în locul războiului sălbatec, a *reînviat* *pacea atât de mult dorită de toată lumea*. Iar prin tratatul din București, care va fi un moment glorios din timpul domniei înțeleptului nostru Rege, pacea a fost hotărâtă.

Însă... pacea acest Dar ceresc, dată lumii de Domnul Hristos, nu se putea întronă fără jertfe, pe cari jertfe, scumpa noastră armată, le-a dat cu prisosință pentru pacea vecinilor noștri învrăjbiți.

Armata, în mișcarea ei și prin trecerea în țară străină, n'a putut fi scutită de întâmplări periculoase și de greutăți care sunt nelămurate războiului, dar mai ales prin grozava boală a holerei, a avut de suferit și multe jertfe de făcut.

Spre pomenirea ostașilor noștri morți pentru pace, am înălțat azi rugăciuni către Dumnezeu. Aceasta, am socotit-o ca o datorie a noastră, pentru pomenirea celor morți și pentru mângâierea mai ales a părinților, a familiilor și a tovarășilor lor de arme.

Ruga noastră s'a făcut și pentru cei doi viteji, căzuți jertfă în luptă pentru stăpânirea văzduhului, și o tristă veste ne-a sosit pentru o a treia jertfă a sub-locot. Negel.

Zburătorii români, Aurel Vlaicu și Gheorghe Caranda: un fiu al Ardealului, altul fiu al Iașului: amândoi sunt vitejii noștri, căci, virtutea militară, dată de M. S. Regele a fost depusă pe pieptul fiecăruia, în clipa înmormântării, ca o dreaptă răsplată a vitejiei lor.

Pe amândoi să-i pomenim—cu aceeași venerație și sborul lui Vlaicu, făcut deasupra dealului mănăstirii Cetățuia

cu amplexul lui, să-l pendon la fire de bronz, lăsând în
 miază zile dinada înconștii genului românesc, cât și
 amintirea scrierilor jubilate ale Universității ieșene, la stru-
 lăcimea cărora Vlăscu a contribuit prin sborul lui, precum
 și ca un îndemn pentru fiii neamului, de a născoci ca și
 Vlăscu—cultun românesc—ca care să zboare dela frate
 la frați.

Tuturor vitezilor neamului nostru din toate vremurile și
 din toate războaiele să le facem vecinica pomenire și vi-
 tejia lor, să ne fie nouă și urmașilor noștri îndemn pute-
 ric la lege, până la jertfiră, pentru apărarea legii și a
 mamei străbună.

Vecinică să fie pomenirea vitejilor noștri.

Trei catiheți mari ai Bisericii Vechi.

Urmare. Vechi-Biserica Ortodoxă Română. Anul XXXVII, No. 4

În numărul trecut am vorbit de Intruparea Fiului lui Dumnezeu și de motivele Intrupării. Am arătat cum sf. Grigorie de Nazianz lămurește această grea și însemnată întrebare dogmatică și cu câtă tărie și înțelepciune răspunde la toate întrebările. Argumentele ce le-a adus până acum le dezvoltă în mai multe capitole și peste tot arată profunzimea sfatului vecinic al lui Dumnezeu. Dar unde sf. Grigorie aproape uită că e teolog și se scufundă în partea poetică a argumentării—și sf. Grigorie a fost poet cu adevărată inspirațiune—acolo speculațiunile sale filosofice ating înălțimi de cugetare, cari sunt până astăzi nelătrecute prin frumusețea lor. Intruparea Fiului, zice el, este cea mai convingătoare dovadă despre atotputernicia lui Dumnezeu. Pentru că focul, zice, din firea sa tinde tot în sus, și ori cât l-ai acoperi și l-ai țineă cu sila în robie, el va afla loc să isbucnească și să se ridice în sus, conlorm proprietății sale de a se urcă în elementul său propriu, care îi este totodată hrană, iar acest element este aerul de sus, deci această urcare este a firii focului. Inșă o minune ar fi dacă focul ar năzuî în jos, nu atras de o putere cum e atras fulgerul, care contra firii focului scoboară pe pământ, ci năzuind de sineși, liber și fără cauză silnică, precum liber și lipsit de această cauză sue spre sfera aerului: aceasta ar fi o minune. Și Dum-

nezeu, prin întruparea Fiului său, tocmai această minune a făcut-o. Nici mareața întindere a cerului, nici nesfârșita mulțime și vecinică strălucire a stelelor, nici umbietul lor cel ce urmează cu desăvârșită armonie, nici buna rânduire a întregului univers prin nemărginirea spațiului, nici singura stăpânire a lumii prin legi necunoscute nouă, nimic din toate acestea nu sunt așa de frumoase ca fapta lui Dumnezeu, că a scoborit de bună voie pe pământ, că a binevoit să se umilească până la firea umană, să ia trupul omenesc, legând astfel viața cu moartea, lumina cu întunericul, atotputerea cu slăbiciunea, numai ca să alunge întunericul și să sfărâme puterea morții.

E foarte greu să arătăm pe scurt și concentrat, nu toate, dar măcar unele din argumentele ce urmează ale sf. Grigorie, pentrucă ele fiind adânc filozofice, nu se pot spune în puține cuvinte.

Astfel sf. Grigorie tratează în mod cu totul filozofic învățătura despre Isus Hristos, și ia argumentele sale din speculațiunea inteligenței superioare a minții critice. Partea istorică nu-l interesează aproape de loc. Foarte rar se provoacă la faptele povestite de evangeliști și, în genere, nu caută dovezi în spusele bibliei, decât numai acolo unde aceste dovezi sunt corolarii ale altor argumente căutate în rațiunea lucrurilor.

Altul e însă drumul pe care-l urmează *sfântul Kiril*. Nefiind înzestrat cu agerimea de spirit a argumentărilor speculative, el tratează învățătura despre Hristos în mod practic și în felul care și astăzi e cel mai potrivit scopului ce se urmărește. El se reazemă mereu pe autoritatea lucrurilor revelate și toată doctrina, ce privește întruparea lui Hristos, și-o bazează pe simbolul credinței și pe evanghelii. Argumentele sale au deci o putere imediat convingătoare pentru mințile nedepriuse cu adânci raționamente și pentru sufletele cucernice.

În cea dintâiu cateheză a sa despre Isus Hristos, sf. Ciril tratează și explică feluritele numiri pe care sf. Scriptură le dă Mântuitorului. Așă El e numit poarta vieții vecinice, calea adevărului și a vieții, leul din seminția lui Iuda. E numit Hristos fiindcă a fost pus de Tatăl ca preot vecinic. E numit Fiul omului, fiindcă el va judecă în ziua cea din urmă pe toți oamenii. E numit Domn, fiindcă stăpânește cu nelgrădită putere peste ceruri și peste pământ. Și e numit Isus sau Mântuitor, fiindcă el mântuiește pe toți oamenii, deși nu pe toți într'acelaș fel. El a fost împreună cu Tatăl, atunci când Tatăl a pus temeliele pământului și a creiat pe îngeri; El s'a arătat lui Moise, iar profeții l-au cunoscut cu toții. El a fost născut în Betleemul Iudeii, însă a trăit dintră începutul veacurilor împreună cu Tatăl în ceruri.

În toate aceste explicări sf. Ciril a amestecat foarte mult misticism, care îi ajută de multe ori să dea interpretări de toată frumusețea, dar de alteori îl și încurcă în contradicții, cari însă nu tulbură întru nimic concepțiunea celui ce crede.

Existența lui Hristos o dovedește sf. Ciril printr'o bogăție de dovezi, poate mai multă decât ar fi de ajuns ca să convingă sufletul și mintea ascultătorului. Îi dovedește existența, zice el, însăși mărturia Tatălui și a Duhului sfânt. Mărturisește pentru Hristos arhanghelul Gavril în vestea bună ce o dă Mariei; mărturisește pentru El de apururi fecioara și născătoarea de Dumnezeu; mărturisește ieslea cea fericită care a primit pe nou născutul copil. Îi dovedește existența Egiptul, care l-a văzut în pământul său; i-o dovedește Simeon, care în pragul bisericii a avut pe fiul Mariei în brațe, i-o dovedește Ioan Botezătorul, care a fost cel mai mare între oameni și cel mai de crezut dintre prooroci, înainte mergătorul legii celei nouă și care întruinește în persoana sa testamentul cel vechiu cu testamentul cel nou și e legătură dintre veacul legii și vea-

cul harului. Și e martor între râuri, pentru El, Iordanul și între mări e martor, pentru El, marea Galileei. Sunt martori pentru Hristos vânturile pe cari El cu puterea cuvântului său le-a domolit; martori sunt orbii și șchiopii, pe cari i-a vindecat, și martori însăși demonii pe cari i-a gonit cu dumnezeiasca sa putere. Martori sunt morții, pe cari i-a înviat și martori cele cinci pâini, pe care le-a înmulțit ca să poată sătura cinci mii de oameni. Martori sunt palmierii din valea Chedronului ale căror ramuri le-au rupt tinerii și bătrânii ca să le poarte în mâini întru întâmpinarea Lui; martori pentru El grădina Getsemane, în care l-a vândut Iuda, martor e dealul Golgotei și sfântul său mormânt, care și astăzi este de față. A mărturisit pentru El întunecimea de soare dela al șaselea până la al noulea ceas, și muntele Maslinilor, de unde s'a ridicat în ceruri la Tatăl. Au mărturisit norii cari l-au purtat, și porțile cerului cari s'au deschis ca să-l primească.

Dar mai ales sunt martori pentru Hristos dușmanii săi de mai înainte, și între ei un cel mai din urmă este marele și neobositul Pavel, care a răsplătit scurta sa dușmănie printr'o foarte lungă și rodnică alergare pentru Domnul, alergare pe care a făcut-o din tot sufletul și cu toată credința. Martor e umbra lui Petru, care în numele lui Hristos vindecă bolnavii pe drumurile Ierusalimului. Martor mahrama și brâul cu al căror ajutor multe minuni s'au făcut și mulți bolnavi au fost vindecați. Martori pentru El Perșii și Goții și toți păgânii cari au primit legea lui și au murit pentru El. Crede așa dar, creștine, în Hristos al tău și fii totdeauna cu băgare de seamă ca să nu-i necinstești sfântul său nume.

Acestea le spune sf. Ciril în cateheza sa a zecea. Într'a unsprezecea vorbește despre ființa lui Hristos și despre mărirea lui ca Dumnezeu. Cu această ocaziune el face o foarte aspră critică Sabelianismului și Arianismului. Cateheza întreagă este o apoteoză a lui Hristos. El este, zice

sf. Ciril, mai înainte de toate Unul singur născut a lui Dumnezeu. Petru, marele învățător al bisericii, a răspuns la sărbătoreasca întrebare a lui Hristos «Drept cine mă ții pe voi pe mine?» «Tu ești Hristosul, fiul Dumnezeului celui viu» și de aceea l-a numit Hristos pe Petru fericit, și de aceea i-a și încredințat cheia împărăției cerului. Iar cine neagă pe Fiul lui Dumnezeu este nefericit până în slârșitul veacurilor și părtaș al peririi.

Hristos este Fiul lui Dumnezeu nu în înțeles omenesc. Nu Fiul prin adopțiune, nu Fiul prin marile sale virtuți morale, ori prin meritele sale proprii, care l-ar fi ridicat atât de sus în fața oamenilor și a lui Dumnezeu, încât să merite numele acesta de Fiul unuia născut al celui Etern. Nu este astfel de Fiul, ci unul din vecinicie prin naștere, ce nu se poate cuprinde cu mintea, cu adevărat din Tatăl născut. Așa dar Hristos are doi tați, pe David după trup și pe Tatăl ceresc după dumnezeirea sa.

Așa dar crede în Isus Hristos, Fiul născut din Tatăl înainte de toți veștii, întru toate asemenea cu Tatăl, vecinic din Dumnezeu vecinic și lumină din lumină. Închină-te creștine și pleacă cu evlavie capul tău în fața nemăsuratei adâncimi a tainei întrupării lui Hristos. Și amuțească de acum toată erezia care învață că sunt mai mulți creatori ai lumii; amuțească gura care urmărește cu clevetiri și cu hule pe Hristos Fiul lui Dumnezeu, spunând că El este soarele, căruia creștinii îi ridică altare și-i zic că e Dumnezeu. Soarele este făptura mâinilor sale, și cum poate să fie creator lucrul creat? Amuțească acei ce spun nebunia că lumea este lucrarea îngerilor. Și îngerii și soarele și lumea toată este zidirea unui singur Dumnezeu.

În cateheza a douăsprezecea sf. Ciril se ocupă cu întrebarea pe care o tratează și sf. Grigore, anume cum se poate explica înjosirea lui Dumnezeu de a se face om? De ce El, atotputernicul din veci, Fiul celui fără de înce-

put, s'a scoborit așa de jos și s'a umilit așa de mult, ca să sufere bătaii și palme și cunună de spini dela oameni, pe cari El însuși i-a creat ca să-l preamărească. De ce? Nu este necuviincios acest lucru?

Răspunsul sf. Kiril este acesta. Eu mă întemeiez, zice el, pe ajutorul lui Dumnezeu, pe rugăciunile credincioșilor și pe scrierile vrednice de credință ale proorocilor. Dumnezeu a făcut lumea în șase zile; dar El a făcut lumea numai pentru oameni, soarele l-a făcut numai pentru oameni și numai pentru ei trece dela răsărit la apus și luminează lumea; pomii și plantele sunt create numai pentru om, animalele sunt făcute numai ca să servească omului. Câte a creat Dumnezeu pe pământ, și cu toate acestea numai omul dintre toate făpturile este chipul și asemănarea Lui. Ce spun păgânii că Hristos e soarele? Sau ce spun ei că soarele este zidire mai mare a lui Dumnezeu decât omul? Dumnezeu a creat soarele printr'un singur cuvânt, când a zis «să fie!», dar pe om l-a creat cu însăși mâna sa și i-a suflat în gură suflet dumnezeesc! Acesta este omul! Și dacă voi vă închinați în fața unui chip de lemn, a unui rege, cu atât mai mult se cuvine să vă închinați chipului celui înzestrat cu minte și suflet al omului și care e chip zidit deadreptul de mâna celui ce toate le-a zidit.

M. P.

Ocuparea oficiilor bisericești

Biserica creștină ortodoxă a avut, cum are și azi, cea mai mare îngrijire ca orice oficiu bisericesc să se ocupe de persoane vrednice, considerând ca timpuri urâte pentru ea orice amestec păgubitor al altor organe în afară de cele legiuite. Numai așa a putut strabate cu succes prin atâtea greutăți ce i-au stat în cale și numai așa a putut eși biruitoare față cu încercările adversarilor, cari o atacau direct și indirect. Conștiința de răspunderea mare ce au, conducătorii Bisericii n'au pregetat de a lucra cu timp și fără timp, după învățătura sfântului și marelui apostol al neamurilor, ca să pregătească elemente capabile și conștiente, cărora, încredințându-le oficiile bisericești, să asigure prin aceasta îndeplinirea cu bine a lucrării pentru care s'au înființat aceste oficii.

Lucrarea conștiințioasă în acest fel, eră și naturală. Numai simpla intrare a unei persoane în cler nu oferea destule garanții pentru a i se încredința servicii ce aveau răspundere destulă pe lângă cea proprie servirii sacerdotale. Și în cler, ca și în lumea laică, conducătorii își dau totdeauna seama de însușirile tuturor acelor cari cer sau cari sunt recomandați pentru ocuparea vreunui oficiu bisericesc. Oficiile bisericești nu pot fi considerate ca sinecure datătoare de cinste și de beneficii, căci înlăturându-se efi-

capacitatea lor, ele nu mai reprezintă nici necesitate nici utilitate și astfel urmează a se pierde, luând cu ele tocmai puterea unei lucrări ce ar fi fost spre binele instituției. De aceea în Biserică, în tot timpul găsim că orice oficiu avea și are partea sa lucrătoare și era înființat numai pentru bunul mers al Bisericii. Numai simplul cuvânt că cineva face parte dintr'o instituțiune oarecare, nu-l îndreptățește de a cere și de a primi ranguri la care nu-l duce nici priceperea, nici etatea și experiența. Așa se explică de ce în Biserică oficiile se încredințează cu multă cumpanire și cu toată scumpătatea, cele mai mici servind totdeauna ca pregătire pentru cele mai mari, ca ajungând până la treapta de conducător să aibă toată cunoștința și toată înțelepciunea unei bune administrațiuni. Că au fost și excepții, drept; dar, dacă unor alesi ai Domnului, li s'a dat officii mari de odată, aceia au avut, prin chiar această alegere, tot ce le trebuia pentru locul încredințat.

Fiecare dintre deținătorii puterii bisericesti au și partea lor de răspundere, proporționată cu gradul însărcinării. Deci, cu drept cuvânt Biserica s'a îngrijit ca oficiile să fie bine distribuite atât pentru înaintarea din ce în ce mai mult a celor bisericesti cât și ca o dreaptă răsplătire a celor meritoși și un îmbold pentru toți spre cel mai mare bine al Bisericii. De aci stabilirea prin legiuirile cât și practicele bisericesti a unor condițiuni, toate avându se în vedere rolul binefăcător al bisericii în lume.

Sinodul din Chalcedon prin canonul 26 pune ca principiu de a se da orice oficiu bisericesc numai clericilor din eparhiile respective cleric hirotosit sau hirotontit, după trebuința și însemnătatea serviciului. Bine înțeles că pentru lume se luau clerici lumeni, iar pentru Mănăstiri clerici din Mănăstire. Sunt și excepții, dar numai în cazuri anumite și excepționale, chiar de pe timpul lui Teofil al Alexandriei, care a însărcinat pe monahii *Ammoniu* și *Eusebiu* cu con-

ducerea și administrarea unor bunuri bisericesti. Așa ne spune *Socrate* în istoria sa bisericească VI, 7 «...și sînt pe alți doi din ei să rămînă cu dînsul și să primească hirotoniile și să poarte grijă de afacerile bisericii. Ei își îndeplinesc foarte bine această însărcinare, deși erau mîhnîți că nu se mai pot ocupa cu meditația și celelalte exerciții monahice, după cum ar fi dorit». O singură persoană, la necesitate, putea îndeplini și alte servicii, după cum iarăș, pentru acelaș serviciu puteau fi mai multe persoane. Cazuri de acestea sînt destule în trecutul Bisericii ecumenice în care o singură persoană funcționa pentru mai multe oficii. Deci nu este un ce al timpurilor mai noi, întru cît necesitatea cerea și oficiile nu puteau fi neocupate. Totul depindea de necesitate și de chibzuința Eparhiotului respectiv. Numai că pentru oficiile vacante, grija de căpetenie eră ocuparea lor prin persoane competente și cari aveau încrederea Kiriarhului locului. Trimiterea însă în lume a monahilor începe a se face cu multă scumpătate, ba sub *Michail III-lea Anchiolul* (Sec. XII) se oprește aceasta ca să nu se aducă prejudiții vieții monahale, care, după constituția ei, n'are nimic comun cu ordinele religioase apusene și cu care unii, din neștiință, voesc a le confundă. Nici în ceea ce privește acordarea de oficii bisericesti la mireni, nu putem găsi documente în anticitatea Bisericii, întrucît ființa acestor oficii este legată de împuternicirea pe care trebuie s'o aibă dela Kiriarh toți oficialii bisericesti și apoi, în practică și după sf. Canoane, orice demnitar bisericesc, care servește în puterea delegației episcopale, trebuie să intre în exercitarea funcțiunei prin oarecare sfințire. Și de aceea *Simion al Tesalonicului* se și ridică contra unui astfel de obicei. Bine înțeles că este vorba de mireni, cari n'au nici o legătură cu știința bisericească și nici o pregătire pentru îndeplinirea vreunui serviciu din afară al Bisericii. De aceea pentru aceștia este

și o rubrică deosebită în catalogul oficiilor bisericesti, neputând funcționa decât cu binecuvântarea Kiriarhului respectiv și supunându-se rânduelilor bisericesti.

Între servirea preoțească și servirea de care are necesitate episcopul, pentru îndeplinirea misiunii sale, s'a făcut și se face deosebire. De aci și puțința pentru diaconi de a ocupa officii bisericesti, cu toate că preotul este superior diaconului, iar însărcinările date se exercită de persoanele acestea ca funcțiuni ale episcopului. Diaconilor mai ales, după documentele ce avem, li s'au încredințat diferite însărcinări, păstrând însă ceea ce s'a determinat canoniceste în privința lor relativ de purtarea lor în Biserica față de preoți, mai marii lor ierarhici. Strict canoniceste totuși diaconii nu pot să revendice pentru ei vr'un drept, mai ales că officile bisericesti de administrație și control asupra preoților nu le permite aceasta. Căci iată ce zice canonul 18 al Sinodului I-ii de la Niceia: *«Au venit la sfântul și marele Sinod (știința) că în oarecare locuri și cetăți presbiterilor, diaconii dau Euharestia. Care nici canonul, nici obiceiul a predănisit, ca cei ce nici stăpânire nu au a proaduce, celor ce proaduc să le dea Trupul lui Hristos. Și aceea s'a făcut cunoscut, că acum unii din diaconi, și mai înainte de Episcopi, se ating de Euharestie. Deci acestea toate să se ridice și să rămăie diaconii întru măsurile lor, știind ei, că sunt slujitorii ai Episcopului, iar decât presbiterii mai mici. Și să ia după rânduiala Euharestia după presbiteri, ori Episcopul dându-le lor, ori presbiterul. Că afară de canon și afară de rânduiala este ceea ce făceau. Iar dacă vreunul n'ar voi a se supune, și după hotărârile acestea, să înceteze dela diaconie».*

Mult mai explicit și mai categoric din punct de vedere a oficiilor bisericesti este canonul 7 al Sinodului al VI-lea care zice: *«Fiindcă ne-am înștiințat că la unele din bise-*

rici se află diaconi, având oficii bisericesti și de aceea unii dintre dânsii obrâsnicie întrebuițând, și dela sine stăpânire, șed mai sus decât presbiterii, poruncim ca diaconul, deși în dregătorie sau în orice fel de oficiu bisericesc s'ar află, unul ca acela să nu șadă mai sus decât presbiterul. Așară numai dacă, purtând fața însăș a Patriarhului său, sau a Mitropolitului, va merge întru altă cetate pentru vr'o pricină de căpelenie. Că atunci, ca unul ce plinește locul aceluia, se va cinsti. Iar de va îndrăzni cinevă a face una ca aceasta, întrebuițând tiranicească sumeție, unul ca acela din treapta sa pogorându-se, cel mai de pe urmă decât toți să fie din ceata întru care se numără în biserică sa. Fiindcă Domnul nostru sfătuește, a nu ne bucura de șederile mai sus, după învățătura ce se află la sf. evangelist Lucă, ca dela însuși Domnul și Dumnezeuul nostru. Că zice, către cei chemați o pildă ca aceasta: «Când te vei chema de către cinevă la o nuntă, să nu șezi la locul cel mai de sus: Nu cumvă unul mai cinstit decât tine fiind chemat de el, și viind, cel ce te-a chemat pe tine și de acela, va zice ție: Dă locul acestuia. Și atunci vei începe cu rușine a ținea locul cel mai de jos. Ci când vei fi chemat, șezi la locul cel mai de jos. Ca, când va veni cel ce te-a chemat să zică ție: Prietene, sue te mai sus. Atunci va fi ție cinstit înaintea celor ce vor ședeă împreună cu tine. Că tot cel ce se înalță pe sine, se va smeri și cel ce se smeriște pe sine, se va înalța. Aceasta însă, se va păzi și la celetalte sfințite cete, fiindcă decât dregătoriile lumii, mai bine știm pe cele duhovnicești. Cu alte cuvinte o dregătorie bisericască oarecare puteă s'o îndeplinească diaconul în numele celui ce l trimetea, dar i se punea îndatorire a fi cuviincios și a nu se semeți, căci, în acest caz, urmează a fi pogorit în rândul cel mai de jos al treptei sale. Semeția pe care o observăm din când în când în trecutul vremurilor nu este o atitudine bisericască și nu poate găsi

aprobare. Astfel de purtare—în trecut ca și azi—nu arată destulă înțelepciune și deci greșit-a cel ce-a dat dregătorie unui astfel de om ușuratec, care consideră însărcinarea primită dela mai marele său ca un mijloc de a arăta ne-cuviință, iar nu pentru binele și folosul acelora pentru cari i s'a dat dregătoria.

Se vede însă că obiceiul rău al unora, a dat ocaziune și puterii lumesti a înfrâna pe semeți. Așa se explică bu-nioară nuvela din 1107 a lui Alexiu I Comnenul prin care oprește pe diaconi a se crede superiori preoților, readu-cându-se astfel la realitate prin dispozițiuni canonice și împărătești pe toți cei cari nu erau la locul lor, și mai ales că la început oficiile erau îndeplinite de preoți. Așa de ex. Canonul 57 dela Laodiceia vorbește de preoții cari îndeplineau însărcinarea de *periodenți*, supuși în totul episcopului. Oficiile de *iconomi* la Patriarhia erau îndeplinite de preoți. Așa la Alexandria, Antiohia etc. La Constantinopol preotul Cyriac, în urmă patriarh. Hartofilax eră tot un preot; deasemenea casieri, avocați, sinceli etc. Episcopi chiar, cari au perdut episcopia dintr'un motiv sau altul, îndeplinesc unele oficii bisericesti. Se citează cazul lui Proclu, care ocupă sub Ignatie locul de hartofilax.

Deci dar pentru ocuparea unui oficiu bisericesc se cere în primul loc hirotonia în regulă și mai ales acea de preot.

În afară de aceasta se cere *încrederea episcopului* respectiv, întemeiată pe o viață ireproșabilă și pe o cultură aleasă. Dacă în serviciile laice aceste cerințe se țin în seamă când Societatea este întemeiată pe temelii morale cu atât mai vârtos trebuie a se cere dela cel ce aspiră un oficiu bisericesc. Numai simplul certificat de studii și hirotonia nu sunt suficiente să ceară și să dobândească funcțiuni bisericesti. În acest scop după timp și împrejurări episcopii căutau a-și forma oameni, pe cari să-i cunoască de aproape și să le deă la vreme oficiile pentru cari do-

vedeau destoinicie. Pregătirei acesteia se datorește faptul că în Biserică au fost în totdeauna elemente bune a căror conducere a adus rezultate satisfăcătoare. Și dacă este o pagubă azi, apoi de lipsa unor așa criterii trebuie a ne gândi, căci ori câtă bunăvoință ar avea un Kiriark de a-și alege pe cei mai buni, tot li va fi greu, când li lipsesc mijloacele de a-i forma și de a-i avea gata la diferitele trebuințe. De aci greutăți în administrație și lipsă de busolă pentru cei însărcinați de Kiriarki cu oficii bisericesti, ceea ce nu arare ori indispon pe șefi cari se vad că n'au persoane pregătite.

În afară de acestea, mai trebuie a avea și *experiență* dobândită prin timp, căci nu orice tânăr poate fi pus într'un oficiu bisericesc cum am mai spus. De aceea în trecut, ca și azi, vârsta și experiența au fost luate în considerare și li s'a dat drept la numiri și înaintări în oficiile bisericesti. Căci, este drept, ca acestea să aibă considerația lor pe lângă celelalte calități și rău fac aceia cari cred că este de ajuns ca să îmbrace haina sacerdotală și imediat să li se deschidă ușa pentru toate demnitățile bisericesti. Lipsa de experiență dă de cele mai multe ori ocaziune la acte care oricât de mult s'ar scuză prin tinereța celui ce le săvârșește, tot compromit interesele serviciului. Cu drept cuvânt dar și în practica veche a bisericii și în dispozițiunile împăraților creștini, se pune preț pe experiența celui ce are a fi numit în vr'un oficiu bisericesc.

Candidatul pentru ocuparea vreunui oficiu oarecare, îndeplinind condițiunile de mai sus, poate fi primit în administrația bisericască la locul vacant și după dreapta examinare a Kiriarkului respectiv. La locul vacant chie-marea se face de către Kiriark potrivit învățătorei sf. Apostol Pavel dela Evrei V, 4: «*Și nimeni singur nu-și ia lui-și cinstea, ci cel chemat de Dumnezeu, ca și Aaron*» și fără a pretinde dela cel chemat vr'o plată, așa cum în-

vață sf. Apostol Petru și după cum hotărăște Sinodul IV ecumenic prin Canonul 2: *«Dacă vre-un episcop pentru bani face hirotonie și la vânzare ar deduce Darul cel nevândut, și ar hirotonisi pe bani episcop, sau horepiscop, sau presbiteri, sau diaconi, sau pe oricare altul din cei numărați în cler, ori ar înainta pentru bani iconom, sau eclic (avocat) sau paromonar, sau ori pe cine din canon pentru al său mârșav câștig, cel ce s'ar vâdi că a făcut aceasta, să se primejduiască despre treapta sa. Și cel hirotonisit nimic să se folosească din hirotonia cea din negoț, sau din înaintare. Ci să fie străin de vrednicia sau de ținutarea de grijă ce au dobândit pentru bani. Iar dacă cineva s'ar arăta și mijlocind pentru niște așa urile și nelegiuile luări, și acesta, de ar fi cleric să cadă din treapta sa. Iar de va fi mirean sau monah, să se anatematisească.*

Luarea în considerare a însușirilor celui capabil de a ocupa funcțiunii bisericești, se regulează potrivit canoanelor și legiuirilor din diferitele țări și după raporturile ce sunt stabilite între Biserică și Stat. De aceea dacă principal am arătat cum are să se procedeze la numirea unei persoane, detaliile vor fi normate și după acestea. În orice caz, în primul loc, grija cea mare trebuie să fie promovarea intereselor bisericești. Sunt țări unde aprecierea o face Kiriarul singur, altele în care Kiriarul are un sfat al său, altele în care conlucrează și autoritatea bisericească și cea civilă pentru anumite oficii. Nimeni însă nu poate tăgădui, că după organizația bisericii ecumenice, orice oficiu este de competența Kiriarului, singurul îndreptățit de canoane a orândui persoanele necesare în diferitele servicii bisericești. Dacă au făcut episcopii apel și la alte organe în alegerile diferiților oficiali, aceasta se datorește faptului că după împrejurările timpului, asigurarea preoțimei să dea alegerea cea mai bună. O participare a preoțimei n'a fost și nu este canonică cerută. O conlucreare, în felul arătat,

se vede; după cum se vede și cooperarea puterii bisericești cu a celei laice, mai ales că uneori Biserica n'avea destule resurse pentru plata funcționarilor săi și atunci primea ajutoare dela Stat; iar în principiu, pentru că împărații creștini erau considerați, pe baza meritelor ce aveau, ca apărători ai trebilor bisericești. De aici se introduc câte odată unele oficii după cererea împăraților, alteori se fac unele schimbări; câte odată se stabilește de împărați etatea celor cari aspiră să intre în oficiile bisericești, iar altădată se îngrădesc diferitele oficii cu puterea ordinelor împărătești. Dar, să nu se uite, că Biserica face toate acestea, fie direct, fie indirect primindu-le, căci, încăodată amintim, nimeni nu poate ordona în cele ale Bisericii contra voinții ei și a Intocmirilor canonice pe care se razimă. Cert este că Statul coopera cu Biserica și se îngrijă, în propriul său interes ca persoanele din cler să corespundă necesităților timpului, cerând cultură suficientă și dând la dispoziție posibilitatea de a se instrui clericii cât mai bine pentru diferitele oficii și potrivit timpului. Sunt interesante din acest punct de vedere nuvelele lui *Alexiu I Comnenul* din 1107 și 1094, cea dintâiu intitulată «*Despre alegeri și clerici*» și cealaltă adresată patriarhului *Nicolae III Gramaticul*. Tot așa nuvela din 1158 în privința controlului părții materiale de către administrațiile financiare publice, punându-se obligațiuni iconomilor ca lunar să facă o dare de seamă de starea averii Bisericii cum și la încetarea de a mai fi în funcțiunea de iconom. Însăși puterea bisericească supune pe cei cari administrează rău averea Bisericii sau nu da socotelile la timp atât pedepselor bisericești cât și legilor civile, cum se vede din cir ulara patriarhului *Alexie* din 1028. Canonistii însemnați ai Bisericii răsăritene recunosc acest drept al puterii laice. Așa de ex. *Balsamon* spune că împărații ortodoxi erau îndreptățiți a purta grija de afacerile bisericești.

Numai oficiile de puțină însemnătate erau ocupate fără cooperarea puterii laice. Odată chemat în serviciu, respectiva persoană nu poate refuza locul, fără a se supune judecării bisericești conform canoanelor. Balsamon este tot așa de categoric în această privință, spunând că orice cleric va refuza locul ce i se dă, să fie supus pedepsei, luându-i-se și locul ce are.

Primirea în serviciu se face prin sfințirea cuvenită, despre care, în parte, se poate vedea la Simeon al Tesalonicului, cu toate că Balsamon în unele locuri n'o găsește necesară. Biserica însă a cerut această hirotonie și o cere și azi ca o practică veche. Și este și natural. Oficiul, oricare ar fi el, îl primește pentru interesele Bisericii și dela Kiriarh ca conducător al Bisericii, în numele căruia se exercită. Ca atare sfințirea la intrarea în funcțiune este necesară. Această sfințire trebuie deosebită de sacrare, de hirotonie, de aici și termenul propriu χειροθεσία, προχειρίσις, σφραγίς. Hirotonia se dă diaconilor, presbiterilor și arhierieilor și se săvârșește în lăuntrul sf. Altar prin formula ἡ θεία χάρις; pe când hirotesia se face în afară de sf. Altar și persoana care primește sfințirea aceasta nu înaintează în treapta ierarhiei ci în serviciul bisericesc. Cartile de ritual copriind regulile respective pentru acordarea hirotesiei și nu se poate face derogare dela ele, căci Biserica trebuie să fie păstrătoare a dispozițiunilor găsite bune și necesare din cele mai vechi timpuri. Iar cel hirotonit primește dela Kiriarhul respectiv un pitac, un decret, gramata în care i se spune oficiul încredințat și îndatoririle ce are; apoi intră după aceasta în exercitarea drepturilor conferite și în numele Kiriarhului său, fiind răspunzător de orice abatere și exercitându-și îndatoririle fără a putea pretinde ceva dela cineva, ci mulțămindu-se cu ceea ce Biserica, din avere sa, sau Statul dă pentru serviciul ce i s'a încredințat.

Dacă prin purtarea sa, un funcționar dă dovezi de in-

capacitate, neglijență, rea credință etc., atunci își pierde locul, mai ales când ajunge condamnat de judecata bisericească sau civilă chiar pe un timp determinat. Pentru că nu se poate concepe ideea ca un om de încredere al unui Kiriarih să mai continue a servi în numele acestuia din moment ce prin purtarea sa a făcut dovada că nu merită această încredere. Aceasta în mod principial. În detalii legiuirile bisericești ale diferitelor biserici determină cum are să se procedeze cu toți aceia cari nu-și fac datoria sau ajung vinovați de călcarea legilor.

Din cele arătate în cele de mai sus se vede că în organismul bisericesc ocuparea diferitelor funcțiuni se face cu multă înțelepciune prin persoane alese de către Kiriarihii respectivi și stau în desăvârșită dependență de ei. Negreșit că se pot arăta mai detaliat condițiunile de care ne-am ocupat aici, dar și cele spuse pot servi pentru cei cari vor să știe în mod sumar această chestiune.

B.

Seminariul din Râmnicul-Vâlcei.

I.

Duminică 22 Septembrie a. c. s'a pus în Râmnicul-Vâlcei temelia localului Seminariului, față fiind: P. S. Episcop eparhiot, D-nul Ministru al Cultelor și Instrucțiunii, numeroși preoți și aproape toți cetățenii fruntași ai orașului. Deși n'am fost față la această serbare, m'am bucurat din tot sufletul, pentru că un complex de amintiri mă leagă și de orașul, unde a fost serbarea și mai ales de instituțiunea pentru care s'a făcut serbarea. Deă Dumnezeu, ca noul local, în care se vor adăposti viitorii preoți ai Olteniei, să fie izvor de lumină, de moralitate, de patriotism. Și mi se pare, că nici un oraș nu poate să fie mai prielnic pentru așa ceva ca Râmnicul. E un oraș bine așezat, sănătos, curat, liniștit. Totul dispune sufletele tinere la studiu și la meditare. Și unde mai punem, că în acest oraș se află Ctitoria lui Pătrașcu Vodă, feciorul lui Mihai Viteazul și că în apropiere se află Cozia, unde se odihnește Mircea cel bătrân și mama lui Mihai Viteazul; că în Ostrov se află Ctitoria lui Neagoe Basarab. Tot în apropiere se află Cetățuia, unde a fost omorât Radu dela Afumați și apoi Govora, unde a fost prima tipografie românească în țara noastră și unde s'a tipărit pravila cea mică. Ceva mai departe,—o bună excursiune școlară anuală—se află Bistrița, Ctitoria banilor Craiovești și la 2—3 kl. mai sus

se află Arnota, unde se odihnește Mateiu Basarab, ziditorul de 40 de biserici și la 3—4 kil. spre apus mănăstirea Hurezul, vestita Ctitorie a lui C. Brâncoveanu Voevod, vestit monument de artă. Și în sfârșit, în preajma acestui oraș e o atmosferă plină cu cele mai scumpe amintiri din trecutul nostru religios și național. Dar amintirea marilor episcopi cărturari, cari au cinstit tronul episcopal? Mărturisesc că pentru mine numai trecerea prin aceste locuri e tot ce poate fi mai recreator și mai înălțător. De aceea fericesc și pe scolari și pe profesori!

II.

După cum se știe, Seminarul acesta s'a înființat în 1837. Prin legea asupra Clerului și Seminarilor, stabilindu-se numărul parohiilor și reorganizându-se seminariile, s'au desființat seminariile din Buzeu, Galați și Huși, iar în 1901 s'au desființat și cele din Râmnicul-Vâlcei, Curtea de Argeș și Roman, rămânând numai Seminarul Central din București, Veniamin din Iași și Seminarul particular Nifon Mitropolitul. Până la 1901 Seminarul Central și Veniamin aveau numai cursul superior, 5 clase, iar cele din Râmnic, Curtea de Argeș și Roman numai cursul inferior (3 clase).

Numărul cel mare de preoți supranumerari, pe lângă preoții parohi preocupase serios pe legiuitorul din 1893 și de aceea și reducerea seminariilor. Afară de aceasta s'a legiferat ca să nu se mai hirotonisească preoți la sate de cât absolvenți cu 8 clase seminariale, iar la orașe candidați licențiați în teologie. Reducerea radicală a seminariilor și îngreuearea condițiilor de hirotonie a provocat în scurtă vreme o *criză de preoți*. Criza aceasta s'a mai agravat și prin crearea anuală de parohii nouă...

III.

În 1907 eram Administrator al Cassei Bisericii. Primiam la această Casă numeroase plângeri din partea sâtenilor

că n'au preoți, că numai știau ce e Biserica... Asemenea plângeri le făceau mai întâu P.P. S.S. Chiriarhi și apoi chiar și M. S. Regelni. Ținând seamă de însemnătatea chestiunii, am făcut un lung referat Ministrului meu, mult regretatului Sp. C. Haret și care referat se găsește înregistrat la Cassa Bisericii. Spuneam acolo între altele următoarele:

«Imi permit respectos, să atrag atențiunea d-voastră asupra unui fapt de cea mai mare însemnătate pentru poporul nostru rural. În curând vom avea o lipsă simțitoare de preoți, ca să nu zic periculoasă. Anul acesta bugetar s'a creat un număr de 14 parohii nouă, cerute cu cea mai mare insistență de săteni, P. S. Chiriarhi și de autoritățile administrative și trei din ele sunt încă neocupate cu preoți. În bugetul anului viitor am mai prevăzut un număr de 20 parohii nouă, de oarece avem 245 de cereri pentru asemenea parohii. *Cu cine se vor ocupa, dacă n'avem candidați de preoție?*»

În momentul acesta (Martie 1908) avem 113 parohii vacante și anume: a) 28 în Eparhia Mitropoliei Ungro-Vlahiei; b) 6 în Eparhia Moldovei și Sucevei; c) 30 în Eparhia Râmnicului-Noul Severin; d) 13 în Eparhia Romanului; e) 1) în Eparhia Argeșului; f) 16 în Eparhia Hușilor; g) 15 în Eparhia Dunărei de Jos și h) 4 în Eparhia Buzelui.

Din indemnul P. S. Chiriarhi am publicat vacanța acestor parohii prin Monitorul Oficial și cu toate acestea nu s'a prezentat nici un candidat.

Lipsa aceasta de preoți e un adevărat pericol național cu consecinți mult mai dureroase ca lipsa de școli. Anul viitor însă lipsa va fi și mai mare și iată de ce: La finele anului școlar 1907—1908 nu vom avea nici un absolvent de seminarii din pricina înființării clasei a VIII-a. Elevii cari urmează anul acesta clasa a VII-a vor trebui să urmeze și clasa VIII-a potrivit legii. Prin urmare tocmai la

finele anului școlar 1908—1909 vom avea un număr de absolvenți de seminar cu diploma de capacitate. În timpul acesta parohiile vacante se înmulțesc, fie prin deces, fie prin retragerea preoților ajunși la o vârstă prea înaintată, fie prin creațiuni de parohii nouă. Se pune acum întrebarea: Care e cauza de nu avem un număr indesculător de candidați de preoție? Răspunsul e următorul: Mai întâiu de toate cele două seminarii ale Statului împreună cu Semenariul Nifon Mitropolitul dau un prea mic număr de absolvenți față cu numărul parohiilor existente (3361 rurale și 366 urbane sau în total 3727) și al celor ce se creează din nou.

Pe lângă aceasta dispozițiunea legii coprinsă în art. 42 al. 3, că licențiații în teologie trebuie să fie plătiți la sate cu o leafă de 150 lei pe lună a atras aproape pe toți absolvenții seminariilor la facultatea de teologie. . . . . Pentru prevenirea și înlăturarea răului propun următoarele soluții: Să se înființeze deocamdată două Seminarii... în Râmnicul Vâlcei și Roman sau Galați.....

În oarecare condițiuni s'ar putea primi în clasa IV-a de Seminarii și absolvenții cu diploma de capacitate ai gimnaziilor. Cu chipul acesta vom avea și o economie mai mare și vom înmulți și mai curând numărul candidaților de preoție.

Și dupăce făceam și alte propuneri conchideam astfel: de multe ori m'a coprins jalea, când ascultam tânguirile delegaților de săteni, veniți anume în București din diferite părți ale țării. Acelaș sentiment te cuprinde, când citești ce spun ei și prin scris. Ei spun: *Fi-vă milă de noi, căci ne-am salvădăcit cu totul. Ne-au murit copiii nebolezați și negrijiți. Nam văzut preot de ani de zile în casele și biserica noastră. Ce vă așteptați dela noi, dacă nu ne dați măcar preot?...* Răul fiind mare se cer măsuri urgente..»

Pe acest referat al meu, s'a pus următoarea rezoluție: „Se ia act. S'au luat măsuri deocamdata pentru înființarea a două noi Seminarii».

IV

Și așa cu anul școlar 1908--1909 au început să funcționeze încă două Seminarii: unul în Galați și altul în Bistrița, județul Vâlcea. De ce s'a deschis Seminarul Olteniei în Bistrița și nu în Râmnicul Vâlcei? Iată ce a motivat pe răposatul Sp. C. Haret. Voiă să încerce cu așezarea unui Seminar în curtea unei vechi mănăstiri, așezată în loc retras de zgomotul orașelor,—Intr'un loc liniștit, sănătos și sfânt. Nici o localitate din țară nu putea fi mai potrivită pentru un Seminar ca Bistrița. Se împlinea de altfel și o veche dorință a multora, cari cereau ca asemenea școli să fie în locuri mai departate de orașe. Dar mai eră un motiv poate și mai puternic. La mănăstirea Bistrița se află un local bun pentru o școală începătoare. Fusese aci școala de subofițeri și în timpul din urmă orfelinatul de băeți al Cassei corpului didactic. Această Cassă cheltuise mulți bani cu reparațiuni și cu diferite îmbunătățiri. Totul eră aproape gata pentru ca să poată începe o școală să funcționeze.

Recunosc marea greutate pentru buna funcționare a unei școli într'o localitate izolată. Ce faci cu profesorii familiști? Ce faci cu controlul? Ce faci cu aprovizionarea? Și câte și câte altele. Dacă profesorii ar fi fost călugări, lucrul ar fi mers foarte ușor. Dar de unde poți să-i iei? Chiar și cu profesorii preoți laici ar fi mers greu până se deprindeau. Mai venea apoi și dorința Chiriarhului, care cerea, ca Seminarul să fie în preajma Episcopiei; să aiba în privigherea sa și pe profesori și pe școlari. De sigur, o dorință îndreptățită, căci seminariștii sunt viitorii preoți;

sunt acei, pe capul cărora are să-și pună mâna și să le zică, că sunt vrednici, să fie servitorii altarului. Cum poți să faci aceasta, dacă nu cunoști de aproape atmosfera, în care trăesc seminariștii,—dacă nu cunoști cum li se formează mentalitatea de viitori apostoli ai Bisericii lui Hristos...

În anul 1911 Seminarul acesta a fost mutat în Râmnicul Vâlcei, locul de reședință al P. S. Episcop. Și eră mai ușor acum, căci gimnaziul s'a mutat în local propriu și localul vechiului Seminar a rămas disponibil pentru noul Seminar. Cum localul acesta eră vechiu și dărăpănat și nu eră îndestulător nici pentru patru clase cu internat, necum pentru opt clase, s'au luat măsuri pentru facerea unui local propriu, îndeplinind toate condițiunile igienice și pedagogice.

Ne bucurăm de aceasta și dorim ca la anul să se pună temelie și a localului Seminarului din Galați. Așa cum e așezat acum Seminarul din Galați, în 5—6 case luate ca chirie și chiar și cel din Râmnicul Vâlcei e o adevărată nenorocire. Cum poate bietul director să administreze o asemenea școală? Și cum poți să i pretinzi ca totul să se petreacă în cea mai perfectă regulă?...

V.

La serbarea din Râmnicul Vâlcei a vorbit mai întâiu P. S. Sofronie, Episcopul Eparhiei. Regret că n'am cuvântarea P. S. Sale spre a o publica aici. A vorbit apoi P. C. Ec. G. Niculescu, directorul Seminarului. Iată cuvântarea P. C. Sale:

*Prea Sfințite Stăpâne,
Domnule Ministru,
Onorată asistență.*

În fața evenimentelor externe, care s'au desfășurat în preajma granițelor, țara noastră cu instituțiile ei și cu toate puterile ei de manifestare a vieții sociale, simte astăzi, mai mult ca ori când ne-

voe de sprijinul pe care cu atâta folos îl poate da Biserica. Căci numai munca armonică a tuturor factorilor de îngrijire și de pro-pășire a unui Stat poate asigura dezvoltarea și fericirea societății omenești. Și între acești factori, Biserica, prin firea ei ocupă locul de frunte, căci ea este chemată a arăta sufletelor calea care duce spre mântuire și a le menține pe acea cale, propovăduindu-le în viața aceasta trecătoare poruncile lui Dumnezeu spre a-L lăuda în viața cea veșnică dimpreună cu cetele cerești.

Ca protoiereu al județului Vâlcea, inspectând bisericile, pe zidul uneia, la intrare am găsit portretul ctitorului, având în mână un pergament pe care stau scrise cuvintele acestea :

„Sfintele biserici privite de o parte ca locaș al lui Dumnezeu, unde trebuie să depunem rugăciunile noastre și mulțumiri pentru nenumăratele binefaceri: iar pe dealtă parte ca școală morală a sfintei Evanghelii, se cuvine a se înfrumuseța și ține în cea mai bună stare. Inșă cel mai de temeiul lucru este a avea preoți bine învățați, moraliști și cu frica lui Dumnezeu, că numai cu exemplul lor pot trage din rădăcini, ca niște adevărați părinți pe acei ce-i numesc așa, altfel se vor face călăuzele lor, ai mai de-a dreptul la iad“.

În scopul pregătirii unor atare preoți „învățați, moraliști și cu frica lui Dumnezeu“ sunt întemeiate seminariile noastre oficiale, chemate a da preoți cari să îndeplinească rolul Bisericii, acela de a conduce sufletele credinciosului nostru popor pe calea mântuirii și a-l menține pe această cale, prin exemplul lor, ferindu-l de orice putrejune morală, ca astfel, în orice moment, să fie gata pentru oricare sacrificiu, ce țara l-ar cere, în împrejurări de grea cum-pănă, cum au fost cele din vara anului acesta.

Domnule Ministru,

Cu prilejul deschiderii Consistoriului Superior Bisericesc, ați spus: „Firea omenească e așa făcută că pentru întărirea ei, mai ales din punctul de vedere al sentimentelor, are nevoie de intervenirea Sf. noastre Biserici, care îi mângâie durerile și-i înviorază nădăjdile“.

Ființa omenească, în adevăr, așa e făcută, că dacă corpul are nevoie de aerul și hrana ce-i dă planeta noastră și pe care și-o apropie prin mijloacele ce i le oferă *știința*, sufletul însă are nevoie tot așa de mult de învățămintele de mângâiere și de întărire ce i le predă *religiunea*. Două lucruri asigură omului un trai fericit: *credința și știința*,

În adevăr, credința și știința sunt două lucruri, care merită înaintea celorlalte toată iubirea noastră. Una pe alta se complectează și ne sunt călăuze în viață. Credința și știința sunt surori și între ele există cele mai tari legături. Unirea dintre ele se poate asemăna cu aceea a trupului și a sufletului. Fiecare își are adăpostul său; al uneia se numește Biserică, al celeilalte Școală.

În trecut această unire s'a afirmat prin școlile ce aveau alipite lângă sine bisericile, monastirile și episcopiiile.

Una desvoltă și întărește inima, caracterul, viața și simțimintele; cealaltă, judecata și inteligența, lucrând amândouă pe căi diferite la înălțarea omului prin cunoașterea adevărului.

Biserica fără știință cade în superstiții; este lipsită de armele ce îi dă aceasta pentru apărarea sa și pentru îndeplinirea marelui sale misiuni în omenire. Tot astfel știința, izolată de biserică, devine egoistă, rebelă, asemenea unei paseri frumoase, care, din nenorocire, și-a pierdut aripile și se târâște pe pământ, neputând sbura în aerul cel liber al înălțimii cerului.

Școala noastră este adăpost al uneia și al alteia. Ea este menită a mări în sufletele elevilor credința și știința în deplină armonie; este menită a scoate preoți învățați, moraliști și cu frica lui Dumnezeu cari, cu exemplul lor, să abată dela rătăcire, ca niște adevărați părinți, pe acei incredințați păstoriei lor duhovnicești; iar munca lor să fie în armonie cu a tuturor factorilor de îngrijire și de propășire a Statului nostru, făcând ca Biserica să-și păstreze locul de frunte în Stat, spre binele țării și spre bunul nume al neamului nostru.

Mă bucur din adâncul sufletului meu, D-le ministru, că la această solemnitate, tocmai Excelența Voastră luați parte, fiindcă atitudinea D-voastră față de Biserică și Școală vor face epocă la noi.

Fiind unul dintre bărbații țării cu înalte învățături, ați dovedit prin grijea și iubirea D-voastră de cele religioase, că între știință și credință nu numai că nu e ceartă și neputință de înțelegere, dar că există, din potrivă, un sprijin așa de firesc, în cât s'ar zice că una fără alta nu poate aduce roade.

*Prea Sfințite Stăpâne,
Domnule Ministru,
Onorată asistență,*

Este un adevăr netăgăduit că fericirea și trânicia unui popor se făptuește prin Biserică și școală.

Astăzi cele mai puternice și mai trainice țări din lume sunt a-
celea unde Biserica și Școala se află la înălțimea cuvenită lor.

Istoria ne spune că Biserica noastră dela început a avut un rol
hotărâtor în viața țării și a neamului nostru. Ea eră în capul tu-
turor afacerilor mai însemnate din Stat. N'a fost mișcare culturală
și națională în care Biserica să nu fie alături în lupta de propășire
a neamului.

Conștienți de rolul acesta al Bisericii, cu prilejul păcii din Bucu-
rești, delegații noștri au stărut și au obținut autonomia biseri-
cească pentru elementul român, reslefit în țările vecine.

Drept este că sub domnia glorioasă a M. S. Regelui Carol I, în
timpul căruia se înfăptuește toată reînvierea noastră națională, s'au
făcut progrese în toate ramurile de activitate omenească; însă, pen-
tru a merge mai departe pe calea progresului și a întări mai bine
edificiul Statului nostru, toată lumea recunoaște că este trebuință
de luminarea și ridicarea poporului nostru.

Spre a se răspunde acestui interes social și național, bărbații
mari ai țării, în vremuri, au depus tributul lor de muncă, cât îm-
prejurările i-au ajutat.

Nu este al meu a spune, nici este timpul, nici locul a arăta,
dacă ar fi trebuit mai mult.

S'au făcut cât a permis cârma vremii. Și este lucru firesc. Statul
este și el un organism, care își asimilează cele necesare traiului și
întării lui în viitor, cât elementele ce-l compun sunt capabile să
asimileze.

Fericit este individul în care toate organele lui funcționează bine,
se hrănește cât îi trebuie și asimilează tot; se cultivă în deajuns
și-și impropriază adevărurile științifice și religioase în proporția
firească.

Fericit este Statul sau Țara ai cărei cetățeni, în marea lor majo-
ritate, sunt astfel constituiți.

De trei ori mai fericiți sunt acei ce nasc la timp și promovează
interesele unei țări, unui neam sau ale unei instituțiuni.

Suntem un neam fericit, un neam plin de eroi, în cât datori
suntem să mulțumim lui Dumnezeu pentru toate. Trăim vremuri
când se văd din toate părțile silinți pentru un viitor strălucit.

Avem oameni de stat, cu inimă largă, înțelepți, prevăzători a
toate, cari depun muncă neobosită și cari ca și meșterul Manole,
de va fi nevoie, vor *sacrifică* sau *vor zidi în temelia țării*, poate,

chiar ființe iubite, numai și numai ca *Monumentul falnic* să se ridice așa cum concepția lor sau economia dumnezeiască a hotărit.

Imprejurările anului 1907 au necesitat reînființarea Seminarului din această Eparhie, instalându-se în palatul dela mănăstirea Bistrița. Acum doi ani prin stăruința repauzatului și întru fericire pomenitului episcop Ghenadie, a fost mutat lângă sf. Episcopie, în orașul nostru.

Neavând local propriu, a trebuit să se ia măsurile cuvenite, în cât azi avem deo-ebita bucurie să-i punem piatra fundamentală, grație stăruinței marelui nostru cetățean, Excelența Sa D-nul C. G. Disescu, Ministru Cultelor și Instrucțiunii, care a avut buna voință să ia parte la această serbare, dovedind grijea și iubirea ce Excelența Sa și onoratul Guvern arată pentru Biserica noastră.

Termin rugându-vă să înălțăm cu toții gândurile și inimile noastre către ceruri, rugând pe Dumnezeu să dea sănătate și zile îndelungate M. S. Regelui Carol I, precum și marilor bărbați ai țării noastre, cari cu ochi de vultur văd din înălțimi și în depărtare toate nevoile și aspirațiunile neamului nostru.

Cu toții să zicem:

Trăiască M. S. Regele Carol I, cu întreaga Dinastie!

Trăiască România și toți Românii iubitori de țară și neam!

Trăiască Biserica Română cu al ei cler conștient de chemarea sa!

VI.

După părintele Niculescu a vorbit D-nul C. Disescu, Ministrul Cultelor și al Instrucțiunii în termenii următori:

*Prea Sfințite Stăpâne,
Prea Cucernici Preoți și
Cinstiți ascultători,*

În 8 Noembrie 1837 protopopul Radu Tempea din Brașov a salutat cu însuflețirea unui suflet înflăcărat ca al lui, o adunare tot așa de legată de trecut, tot așa de îngrijată de viitor și adunată cu prilej tot așa de pios, ca și adunarea pe care o salut și eu astăzi. Eră vorba atunci de prima deschidere a cursurilor Seminarului de Vâlcea; și Radu Tempea eră unul din cei doi profesori, cu care se putuse deschide acest Seminar. Astăzi din potrivă e vorba numai

de un act de continuare a acestui Seminar, adică numai de rezidirea localului; și eu sunt ministrul Cultelor.

Mă ferecesc că în țara aceasta am ajuns cu pornirile noastre sufletești față de Biserică până a avea pe ministrul Cultelor la un act nu de creiere de Seminar ca în 1837, ci chiar la un act de continuare de seminar cum e bunăoară punerea pietrei fundamentale a localului pe care îl facem astăzi. Această schimbare eu o numesc progres în grija de instituțiunile menite să întărească sufletul neamului și să-i reguleze moravurile după codul sfânt al sacrelor Scripturi; și sunt sigur că vorbele mele le-ar înțelege și gustă mult mai mult cei trezeci de elevi, cu care și-a început cursurile acest Seminar în vremurile de nădejdie ale lui Radu Tempea.

Măhnirea mea e mare însă că pe nimeni din acei elevi nu-i mai avem cu noi, decât în amintire. Li evoc însă cu toată pietatea, ca de pe acolo de pe unde vor fi astăzi să se bucuie în duh cu noi după cum și noi ne bucurăm de ei, în duh și prin viu graiu ca de unii care din sudorile lor ne-au lăsat opera de continuat ca Seminarul de Vâlcea.

Domnilor, ca ministru eu iubesc mult acest Seminar pentru că văd în el, ca de altfel, în toate Seminarele noastre o foarte veche mărturie de cultură bisericească și națională. După modul meu de a vedea, originile acestui Seminar se prelungesc cu mult în urmă de anul lui Radu Tempea; căci dacă cursurile lui s'au deschis pentru prima dată în anul cu discursul lui Tempea, panza de cultură bisericească și națională însă care se țesu în Seminariile dela Regulamentul organic înainte a fost urzită de Biserica noastră încă de prin secolul al XIV-lea, adică chiar de pe atunci de când Biserica noastră a fost în stare să cultive arta și să apere dreptatea în popor.

O instituțiune, care cultivă frumosul prin artă și adevărul prin dreptate ca Biserica, este desigur prin ea însăși o instituțiune—școala și dacă, la anumite epoci Biserica și-a creiat Seminarii, opera aceasta, se poate socoti nu ca un început de cultură ci numai ca o introducere în vechea ei cultură a unei metode de învățământ.

Elevi ai anului 1837 la cinstea și gloria voastră mă gândesc mai ales, când vorbesc acestea. Pentrucă deși s'ar părea că meritul vostru de începători de școlă ar suferi o știrbire, prin spusele mele, însă vi se sporește mult meritul de a vă fi împărțit în vremea voastră de o cultură nu în formație, ca cea din școalele

începătoare, ci de o cultură în curs de desăvârșire ca cea din școala în continuare, adică cu originile vechi și temelile adânci ca cultura noastră bisericească.

Seminariul în care ați învățat și pe care noi îl continuăm cu cinste și cu îngrijire a fost față cu cultura bisericească și atunci ca și acum mai mult un templu de pace, între știința și credință.

În înalta ei înțelepciune și iubire de adevăr, Biserica noastră a binecuvântat știința omenească. Și de cum a înțeles că poporul are nevoie nu numai să-și păstreze credința, dar să și-o și priceapă în părțile în care să poate pricepe, a făcut apel la știință și și-a creiat Seminarile ale căror programe au ajuns să fie astăzi aproape prea încărcate de învățatură lumească.

Firește, nu eu voi fi acela, care să nu văd cu ochi buni Seminarile și programele lor de astăzi. Dar totuși în nici un caz nu admit ca învățătura omenească să treacă în Seminarii înaintea învățăturii dumnezeiești.

În rătaș al teoriei cu „cercurile logice» eu doresc ca în Seminarii fiecare din cele două direcțiuni de cultură și întărire sufletească să se țină în limitele și rangul lor firesc. Doresc de pildă, ca învățătura bisericească să fie pentru seminarist baza, călăuza și scop al culturii lui, iar cea lumească să-i servească numai de popas prin care să-și aducă aminte că e încă pe pământ. Seminaristul nu trebuie să fie om cu prea mari înclinări economice, căci lumea își pregătește în el un organ nu de câștig, ci de sacrificiu. Și cum științele omenești împing prea mult spre egoism și spre cele ale trupului, eu mă tem că cu programele Seminarilor noastre să nu scoatem din seminaristi preoți-slujbași, în loc de preoți-apostoli.

Cred că lumea noastră bisericească în deosebi va cugeta la fel cu mine, pentru că, dacă autoritatea mea poate fi pusă la îndoială în această materie, avem în loc pe Clement Alexandrianul, care e mare și pentru că știa multă carte, dar și pentru că a fost și cel mai luminat luptător al unirei dintre credință și știință. Și totuși însuși acest Clement vorbind despre învățătura lumească a zis: „Că învățătura aceasta vorbă este învățăturii dumnezeiești". Clement are dreptate, pentru că știința omenească ne învață să ne uităm spre pământ încotro ni sunt slăbiciunile pe când cea dumnezească ne învață să ne uităm mai vartos spre cer încotro tari sunt idealurile. În ce mă privește, eu n'am fost și nu voi fi dintre cei cari nu se uită de loc spre cer; pentru că sufletul omului pu-

blic mai ales are, după mine, mare nevoie să se ridice spre ceruri adică în spre regiunile mai presus de timp și de spațiu de unde numai se poate vedea nevoile și dreptatea tuturor. Propria mea experiență sufletească și socială mă face chiar să plâng pe oameni, cari se uită numai spre pământ.

"Cinsută adunare!" spune zisele acestea tinerilor elevi ai Seminarului acestuia, cari n'au putut fi față la această sărbătorire a lor și a școlii lor. Spune-le că un ministru al țării le-a dat povață să țină bine seamă, că între laborator și altare e mare deosebire. Și că dacă laboratorul e trebuit spre chivernisirea trupului, altarul e trebuit spre chivernisirea sufletului, și dintre trup și suflet, sufletul este mai mare.

Seminarisții ca preoți sunt aleși să fie sarea pământului. Ei trebuie să se deosibească deci de turma cuvântătoare și prin purtarea și învățătura lor, care trebuie să fie mai mult dumnezeiască. „In casa Tatălui meu sunt multe locuințe” a zis evanghelistul Ioan: ceace însemnează că nu numai purtarea omului de pe pământ, dar însăși răsplata lui din ceruri nu e numai de un fel, ci de mai multe feluri. Nădăjduesc că-mi vor ascultă povăța, pentru că pe lângă ministrul țării, eu Constantin Dissescu sunt și un mare prieten al școlii lor. În preajma acestui Seminar și pe cărările acestei frumoase Episcopii eu mi-am petrecut anii tinerețelor mele; și am simțit și atunci și mai în urmă cât de mult și cât de bine sufletul meu mistic a fost nutrit de misticismul acestor locuri sfinte. Aceste legături m'au făcut ca în 1901, când s'a propus desființarea acestui Seminar, să declar în parlamentul țării, că Jac. statul n are parale să-l întrefină, să ia leafa catedrei mele de la universitate și să nu se atingă de Seminariul Olteniei. Nu știu de am fost inspirat sau am avut numai sufletul meu curat de toate zilele, când am zis aceste cuvinte. Dar văd că Dumnezeu a răsplătit lupta mea cu reînființarea acestui Seminar, cu readucerea lui la Vâlcea și mai ales cu marele noroc pentru mine de a-i patrona rezidirea. În auzul tuturilor vâlcenilor declar că și pe viitor voi veghea cu neadormire asupra acestei școle, scumpă și sufletului meu și sufletului întregii noastre Oltenii. Și o voi face-o atât ca ministru, cât mai ales ca Constantin Dissescu, simplu fiu și cetățean al Vâlcei.

VII.

Și pentrucă D-nul Ministru Dissescu a amintit de cuvântarea pâr. *Radu Tempea*, primul director și profesor al

acestui Seminar, cred că e folositor să public aici și această cuvântare, pe care a ținut-o în 8 Noembrie 1837 cu prilejul inaugurării Seminarului. Această cuvântare a fost publicată în broșură în 1838 în Sibiu în tipografia lui Georgie de Klozius. De atunci nu s'a mai publicat încăeri și devenise aproape necunoscută.

Iată și această cuvântare:

„Înțelepciunea l-au povățuit pe El întru cărări drepte, arătat-au lui Împărăția lui Dumnezeu, au dat lui cunoașterea Sfințelor, l-au cinstit pe el întru ostenele, și au săvârșit lucrurile lui». Zice Proverbul Solomon, cap 10.

Precum nu poate orbul fără de toiag, și de cărmuitori drept să umble, și ostașul fără de armă nu poate nimica folosi în război, așa nici o omenire fără de povățuire și osteneală, nu-și poate împlini gândul, sau scopul său.

Înțeleptul Solomon, ca acela ce avea dela Dumnezeu dată înțelepciunea, prevăzând lucrurile lui Dumnezeu, cele întru Patriarhul Iacov sau săvârșit, și vrând acelea următorilor celor iubiți de Dumnezeu ale descoperi, sau mirat de dănsela.

Dumnezeiasca aceasta înțelepciune, care pre Patriarhul Iacob l-au tost ales ca dintr'insul să facă un bărbat, care să fie tare în credință, pildă și lumină următorilor săi. L-au povățuit la doritul său sfârșit, prin căi adevărat drepte, dar strâmte și colțuroase. Zis-am mai sus, că i-au arătat lui Împărăția lui Dumnezeu, adică calea pre care au pornit, ca acolo să ajungă, ca să lumineze acelora, cărora li s-au gătit locul. „Și mi voi alege mie Preot credincios, care va lucra după cugetul, și pofta inimii mele, (zice la 1. Carte a Împărăților, cap. 3). «Pentruca să pașteți turma lui Hristos cea dintru voi, cercetându-o nu cu s'la, ci după voea lui Dumnezeu, nici cu agoniseale nedrepte, ci cu bunavoință, nici ca cum ai fi stăpân cliro-ului, ci pildă să faceți turmii». Zice la întâia carte a Apostolului Petru. Despre cine am cuvântat, și am arătat până aici, puteți pricepe o iubiților ascultătorii că iată de față stă în mijlocul nostru persoana, și fapta.

O ce providenție Dumnezeiască! o ce milă cerească! o Tatălătoritorule! cum ți-ai adus aminte de această blagoslovită și jalnică Patrie? Cum ți-ai răvârsat mângâitoarea ta milostivire, prin Duhul tău cel sfânt, mai întâi asupra bunului și Înălțatului nostru Domn *Alexandru Dimitrie Ghica V. Vd.* Părinte al Patriei, și oblăduitori a toată țara Romanii, și asupra Arhipăstorului nostru Episcop Chiriu Chir *Neofit* marele Cavalier a două puternice împărății, și asupra tuturor cinstiților compatrioți: veliți boeri ai acestui Prințat.

Cu adevărat, mare Pronie a Dumnezeirii! Dar ce Pronie? Ce milă? Milă zic, încă deosebită mare! că prevăzând, și judecând milostiva judecată cerească, asupra a acestui norod obidat. S'au făcut milă de dânsul, văzând atâția Hristiani, că zac întru adâncul noroiului al prostiei, văzând slăbiciunea și suspinarea bătrânilor, tânguirea văduvelor, lacrămile pruncilor celor nevinovați, întristarea părinților de peirea fiilor săi, văzând pustiirea Țării, dărâpănarea familiilor, care din multele războaie, și oștiri ce s'au șeză ca lăcustele pe acest pământ, văzând că din pricina revoluției, atâta de mari de băjenări s'au făcea, de nu-și putea niciodată a-și veni în simțiri sănătoase, și la lumina cea adevărată săraca Patrie, și ca să se statorniceze și ea ca alte Prințipaturi, și ca alte neamuri țivilate, de unde s'au pricinuisă de ajunsese acest odinioară vestit gen (Neam), cea mai mare parte în cel mai adânc haos al neștiinții și al sărăciei. Dar acum, o puternice Părinte! nu știm, nu știm, cu ce laude de mulțămire te vom binecuvânta, cu ce gură te vom proslăvi, nu suntem în stare, nu este limba noastră cea de tină destoinică, pentru buna și mare milostire a ta, ce ai răvârsat asupra obidatului tău norod. Căci unde au fost până acum rasmirițe, ai adus pace și liniște, unde au fost până acum răsipiți i-ai adunat, după cum adună găina puii săi supt aripile s'le, unde au fost până acuma răscoale și revoluții, ai adus liniște într'o armonie bună și supunere. Și ce este mai mult? că ai deșteptat și ai luminat duhurile, cugetile și mințile stăpânitorilor și a părinților Patriei aceștia, prin Duhul tău cel sfânt, ca să înțeleagă și să judece, mai întâi, cum i-ar putea să se aducă acest neam și norod risipit, și să iasă din haosul întunerecului, iarăși la lumina cea adevărată, și apoi să înflorească și să odrăzlească neamul acesta, ca și celelalte neamuri literate ale Evropii, și cu ce mașină ar introduce, pre acest gen vestit și nobil odinioară iar în starea sa? N'au putut găsi altă mijlocire, decât numai prin așezarea coleghiumurilor, și a seminariumurilor, ca de acolo să răsare, și să odrizlească cruda și nevinovata această tinerime, cu științe moralicești sănătoase și religioase.

Așa înbrățișându-se acești părinți ai Patriei, cu toți într'o armonie, într'un cuget, și într'o glăsuire. Au hotărât această hotărâre sfântă, adevcă: ca să zidească și să întemeeze Seminariuri pre la toate sfintele Episcopii și școale naționale pre la toate județele. Pentru aceea, marele Răvnitori, bun patron și părinte al Patriei, mai vârtos ca un Prezident al cinst. obștești Adunări, Arhipăstor și Episcop Noului Severin mai sus numit: vrând mai întâi să facă pildă, cu o învățată inimă, și cu toată râvna sau apucat și n'au întârziat, nici un pregetat, ci îndată cu o mare silință au început a zidi și a săvârși acest Seminar, după cum acum îl vedeți.

Că, prejudecând Preaosfinția sa, și făcând critică în sine cum că: Omul, fiind înzestrat de Dumnezeu, cu talantul de viețuire cuvântătoare, de minte, și științe primitoare, și neindeletnicindu-se în învățatură, a nici un fel de meșteșug, nu se poate numi vrednic

de altă numire, decât: de slugă vicleană și leneșe, nici de altă răsplătire, decât de a se arunca în întunerecul cel din afară, unde este vecinică plângere și scârșnirea dinților. Și toate științele, și meșteșugurile, și fără de îndoială, sunt de folos omului, însă folosul lor este vremelnic; la unii numai până la mormânt, și să stârșește acolo, și el și științele, și folosul dintru acestea. Iar știința Religiei și folosul dintru dânsa, este cea mai folositoare și vecinică, că povățuitoare fiind a toată sapta, și viețuirea morali-cească, face pe om vrednic vieții de veci. Fieștecare știință sau meșteșug să câștigă prin teorie și prazie și de a se face desă-vârșit cinevași în vreuna dintru acestea, trebuie să fie și teoreticos și practicicos. Și iară, cumcă, la învățătura Religiei, ca să fie cine-vași desăvârșit Hristian, trebuie mai întâi, să aibă teoria credinții, adică să știe Dumnezeiasca Scriptură, învățătura, și apoi și Pruzie, adică, să aibă faptele credinții. „Pentru că, nu numai din faptele „legii, nu se va îndrepta tot trupul, după adevărarea sf. Apostol „Pavel, nici iarăși numai din credință, căci, credința fără de fapte „(zice Ap. Iacov) moartă este, și precum trupul fără de suflet mort „este, așa, și credința fără de faptă moartă este.

O cinstiți ascultători! Și voi iubiților tineri! care vă aflați acum de față, și ați venit ca să îmbrățișați sf. învățătura a credinții, adică, Teologia, și alte învățături moralicești, și după aceea să primiți înalta treaptă a Preoției; vă poftesc, ca să aibă înțelegere și cu luare aminte, și cu ageră înțelegere, și cu bune blândețe a ascultă despre treapta Preoției, ce rang înalt este? Și ce este gătit vouă?

Mare dirigătorie! O înaltă slujbă a Preoției! Dumnezeu este în ceriu, oameni pe pământ, și preotul în mijloc între oameni și între Dumnezeu, ca pe oameni în numele lui Dumnezeu să-i povățuiască, și ei de preot credincios, ca de Dumnezeu să asculte. Dumnezeu este făcător, oamenii sunt făpturi, și preotul preste dăru-șii pus ca să-i facă, ceale ce sunt datori ale de la Dumnezeu, să le dea lui Dumnezeu. Dumnezeu este Părintele luminilor, oamenii sunt întru întunerec, și Preotul este sfințic în mijloc, ca printr'insul să lumineze lumina cea adevărată lor. Dumnezeu e dătător de daruri cerești, oamenii sunt lipsiți și Preotul slujitor, ca fieștecă-ruia printr'insul să se dea darul; Dumnezeu e Domn sfânt, oame-nii sunt păcătoși, și Preotul e mijlocitor, ca printr'insul, să se împace cu Dumnezeu; Dumnezeu să cade a se jertfi cu jertfe, oame-nii jertfă nu au; Preotul în mijlocul sfântului Prastol pre sf. Jertfă o are gata, pre însuși trupul Fiului lui Dumnezeu, ca drep-tăși lui Dumnezeu și datorilor oamenilor să facă destul. Dumne-zeu e Doftorul cel mare, oameni sunt bolnavi, și Preotul în mijloc, doftoriile lui Dumnezeu le moștenește, ca fiește căruia să le în-partă. Dumnezeu e Stăpân Turmei în ceriu, Turma pe pământ, Preotul păstor peste dânsa, ca printr'insul să sporească, și să se înmulțească.

Nu este, iubiților ascultători! nu este supt ceriu înălțime, sau putere, care puteri cei preoțești să se poată asemăna! „În Dum-

„nezei, și fiu celui prea înalt este Preotul, zice Sf. Scriptură, nimica nu este pre pământ asemenea lui făcut“. Că și pre împărați covârșeaște Preotul; că: Diregătoria Impăratului este omenească, a Preotului Dumnezeiască, podoaba și puterea, pre împăratul când moare îl părăsesc; Preoția preotului după moarte vecinică este. Birue pre protivnici Impăratul cel tare; birue lumea Preotul cel adevărat. Impăratul poate trupul să-l bage în temniță, sau într'al chip să-l dedepsească. Preotul poate sufletul să-l leage. Impăratul poate de legăturile trupului să-l deslege. Preotul din însuși tirănia diavolului din lațurile păcatelor, poate sufletul să-l ușureze. Nimica nu poate Impăratul, fără pre pământ; Preotul tocmai și in ceru poate. Trimite Impăratul daruri la împărați, Preotul la Dumnezeu ceriului înaltă jertfă. Cuvântul Preotului pătrunde ceriul, de acolo coboară daruri, acolo pre Dumnezeu înblânzește, și domolește, acolo jude ă pre oameni, ba încă mai înainte judecă el, decât Dumnezeu: «Ori câte va erta el, sau va ținea pre pământ, ertate sau ținute vor fi în ceruri».

Înțesați acum o iubitorilor tineri și voi toți cinstiți ascultători ce Diregătorie înaltă este Preoția?

Pentru aceea Preotului este de lipsă știința: „Că buzele Preotului, zice Domnul, vor păzi Știința, și din gura lui vor lăudă Legea, că este îngerul Domnului Savaot» (Zice la Prorocia lui Malachie cap. 2. stih. 7), și sf. Marele Vasilie zice la cele scurte cuvânt înainte: «Trebue ca noi celor ce ni s'au încredințat slujba cuvântului (adecă a învăța pre alții) să fim gata în toată vremea, și deobște înaintea a toată Biserica, a mărturisi și deosebi, a primi pre toți, cari vor veni la noi, ca după puterea sa deosebi să ne poată după Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos din amândouă tot omul deplin să săvârșește». Dintru acestea cuvinte ale acestui sf. Părinte și a Bisericii Dascal a toată lumea urmează, cumcă: Preotul așa să aibă purtări moralicești, și învățătură, ca totdeauna să poată fieștecui răspunde, la cele ce sunt spre întregimea credinței și spre îndreptarea vieții. Pentru aceea nu este desul, că o are cândvă au învățat carte, și au cetit sfintele Scripturi, de nu, și după aceea pururea se va osteni a învăța și a ceti ziua și noaptea: «In legea Domnului a cugeta (Salm. 1.) ca să nu auză delă Domnul, pentru că tu ai lepădat știința și eu te voi lepăda pre tine, ca să nu preoțești mie.» (Ozie cap. 4). Inșă întru învățătură și purtare smerită, trebue să ție rândul. Adecă să nu părăsească cele de lipsă, și să învețe cele de folos și să nu caute cele de nici o treabă (precum să jeluește sf. Ieronim cătră Damaschin de fiul curv.) de unii preoți despre vremile sale zicând: «Vedem pre preoți lă-ând evanghelii și proroci, și cântând cântece „de dragoste“. Nu pot să zic, cumcă nimica din știința cea politică nu ar fi de lipsă preotului, fiindcă, și cunoștința științei politicești oare este de lipsă și mult folositoare, și la înțelegerea unor adevăruri din Teologie, ci trebue a ținea măsură ca să nu petreacă prea mult întru aceea, și ca să nu punem pre aceea, care

este numai mijlocire spre învățătură, ca să ne fie slăvișitul și să ne odihnim întru aceia, și așa să rătăcim dela slăvișitul nostru; ci totdeauna să ne aducem aminte de zisa sf. Climent dela Alexandria. cartea întâi, carele zice: „Învățătura cea lumească o cuprind ca pre cea mai tânără, și împreună roabă; iar știința ta Dumnezeuule, ca „pre Stăpâna cea desăvârșit o cinstesc.” Drept aceea, din științele cele lumești, să învățăm numai cât să cade să știm; iar toată nevoința noastră, să cade să fie întru sfințele Scripturi și în canoanele sfințelor Soboare, și în cărțile sfinților Părinți, și în Istoria bisericească.

Ați auzit acum o tinerilor! și cinstiți privitori, ce este virtutea, datoria preoțească, și cum trebuie să fie? Acum dar mai voesc, ca și datorile voastre ca ucenici, către învățători, și a mai marilor voștri Stăpânitori ai Patriei, și asupra tuturor oamenilor compatrioți, cum, și în ce chip trebuie ca să fie, și cum să urmați? Ascultați.

Fiilor!

Voi sunteți acum odrastele acelor dintâi, și pârga aceea de care de mult eră trebuincioasă, ca să înflorească întru această Patrie, dar după cum mai sus v'am spus, că din multele împiedecări ale vremilor, și impresurări ale Țării nu s'au putut împlini.

Voi sunteți aceia, cari ați dat peste epoca cea fericită, de ați aflat un Prințip patriot și părinte al Patriei, care nu caută alte comori fără numai fericirea țării și a culturii, care ziua și noaptea nu incetează a se socoti pentru binele deobște. Voi sunteți aceia cari v'ați născut în ceasul și vremea anului celui de aur.

Pentru aceea datoria voastră este, ca mai întâi, cu deadinsul să țineți cucernicia, și să urmați întru faptele cele bune, și frica lui Dumnezeu să aveți; „Că vârsta prunciei este pârga vieții cei „cuvântătoare, în care sunteți deșerți de grijile și de supărăriile „lumei aceștia, pentru aceea mai vârtos întru aceasta vreme sunteți datori să ne sfințim lui Dumnezeu, prin deprinderea și obicei-nuinața, întru lucrurile cele bune” (zice înțeleptul Sirah cap. 12, stih 2). „Că așa făcând să vor obiceiului a păzi și a face poruncile lui Dumnezeu” (zice la pildele lui Solomon) să-și ia foarte bine seama, și să aibă grije de sine, că sunt între mai mulți, a cărora viață, și obiceiurile nu sunt cu totul cuvioase, cari urmând patimilor celor rele, pre alții, cari sunt de vârsta lor, și cu pilda cea rea, și cu vorbele cele necuvioase, și batjocurile, să muncesc și trage la asemenea, întru acest chip stricând toate și împiedecând sporul în învățătură (zice la înțelepciunea lui Solomon) „Că în sufletul cel voituri de rău, nu va intra înțelepciunea, nici „va locui în trupul cel păcâtos, cum învață vecinicul adevăr. Al 2-lea voi! Cei ce învățați carte să aveți grije ca pre sine fără de prihană, și ale curați să vă păziți lui Dumnezeu potuncilor lui ale Bisericii, și ale Dascalului, pururea să le aveți înaintea ochilor. și cu tot deadinsul să le împliniți, de năravurile și de obiceiurile cele rele ale altora să vă scârbiți, și de petrecerea cu ei să fugiți.

și în locurile cele necuvioase. Întru carele de multe ori să poate da prilej a păcătui să vă feriți, și de băutură bețivă, de umblările noaptea, de gâlcevuri; Isповедania, și sfânta Cumenecătură, cu cuviință, și cu cucernicie să le impliniți în cele patru posturi. Biserica niciodată să nu o părăsiți, și cu evlavie să ascultați sfânta Liturghie, și celelalte sfinte slujbe, și așa vă va ajuta Domnul și vă va binecuvânta întru învățătura voastră: al 3-lea sunteți datori ca cu tot deadinsul să vă indeletniciți la învățatură, ca într'înșă să sporii: că de nu vă veți nevoi cât se poate întru învățatură, vă păgubiți pre voi, că în zadar perdeți vremea cea scumpă, și anul cel de aur, care mai mult nu-l veți mai avea, păgubiți pre părinții voștri, că aceia de multe ori din gura lor își trag, ca să arbă de unde să plătească chizășia voastră, care au pus-o pentru voi ca să vă purtați bine. Și judecând ei, că voi o să învățați cu deadinsul, și să vă purtați cinstit, ba și pe Dascalii voștri păgubiți, că, prin lenevirea unor ucenici ca aceia, și ei să întristează și la cei neștiutori și proști își pierde cinstea, și păgubiți și Statu și Biserica, că dacă cumva să va orândui unul ca acela, la vre-o diregatorie și slujbă: că de multe ori să judecă, câtă vreme au învățat? și nu cât au învățat, dintru aceasta să întâmplă de cei ce nu sunt harnici se pun la diregătorii, care apoi, și Țări și Biserici, foarte mari pagube se pricinuesc.

Sunteți datori să cinstiți și să omeniți pre dascalii voștri, că dascalii vă sunt vouă părinți duhovnicești, cari foarte mult vă ajută vouă la viața cea fericită: «Că dela părinții cei trupești, cum au zis un filozof, iau ființa ca să fie; iar dela dascal, iau ca să le fie bine». Frumoasă pildă au dat despre lucru acesta împăratul Teodosie cel mare, care au poruncit fiilor săi, ca să stea când vorbea cu dascalul său Arsenie. Al 4-lea fiind că toată facerea de bine decât învățătura cea bună și dreaptă nu poate fi. Pentru aceasta sunt datori ucenicii să fie mulțămitori dascalilor săi. Adevărat este, cum că dascalii din diregatorie sa sunt datori să învețe bine pre ucenici, și de nu fac aceasta după puțință nu rămân fără de păcat, și pentru că au plată, și lefă pentru că învață, sunt datori, ci cu toate acestea nu pot să rădice dela mijloc datoria mulțămirii, cu care ucenicul este dator dascalului. Au nu sunt și părinții datori a-și hrăni pre pruncii săi, și cine va putea zice, că nu sunt fiii datori, să fie mulțămitori părinților? Oare plata care o iau dascalii, poate să le răsplătească lor deplin ostenelele, care ziua și noaptea le fac, care ostenele învățătura cea bună le poștește. A 5-lea ca cu folos să învățați sunteți datori ucenicilor, ca mainainte de învățatură, să chemați numele Domnului întru ajutor, ca Duhul Sfânt să vă lumineze și să gonească întunerecul minții și să vă descopere cele ascunse ale înțelepciunii. Și mai pre urmă, sunteți datori ca la toate umiltele voastre rugăciuni, care le veți face cătră prea Puternicul Dumnezeu să nu uitați pre făcătorii voștri de bine, mai vârtos de Preaostințitul nostru bunul Stăpân și Părinte, care cu atâta stradanie și cheltueli mari, sau ostenit, de

v'ru zidit această zidire mare întru care acuma ne aflăm, și pentru ce sfârșit? Pentru sfârșitul acela, numai ca să vă văză pre voi norociți, și pre următorii voștri întru buna creștere, a moralului omenirii. Și ce este mai mult? Că și de îngrijirea hranei, a îmbrăcămintii, a învățaturii, cu toate cele trebuincioase, din însuși răvna și bunăvoința a Preasfinției sale le-au săvârșit. Au închis ochii lacămii, și ș'au deschis vistieria sa, fără de nici o tremurare a mânilor, sau a părerii de rău, și ș'au jertfit-o toată, ca să-și văză Patria sa fericită întru învățături drepte hristianicești. Pentru aceea ziceți cu toți într'o glăsuire! Domne întărește-l, Doamne bine îl cuvintează, întru îndelungate zile ale vieții, ca să-și poată vedea rodul ostenelelor sale. Așijderea ziceți și pentru înălțatul nostru Domn și oblăduitor a toată România, ca să-l întărească prea puternicul Autor al firii întru mulți și fericiți ani, ca să-și poată vedea Țara și pre supușii săi întru cea mai bună, fericită stare și cultivtre. Și așa să va implini cuvântul meu cel dintâi.

•Că înțelepciunea iau povățuit ore ei întru cărări drepte, arătu-tu-leau lor împărăția lui Dumnezeu, au dat lor cunoașterea Sfintetelor, iau cinstit pre ei întru osteneale și au săvârșit lucrurile lor. Deci, pentru aceea, acum mai la urmă, să mai poștorim încă odată din toate sentimenturile noastre a strigă: «Ce din adâncul inimii așteptam, aceea ce mult doream, aceea ce dela Dumnezeu cu fierbinți lacrimi toată Patria o poștea, astăzi, cu ajutorul Dumnezeescului Dar am dobândit». Amin.

VIII.

Seminariul din R.-Vâlcel a jucat un mare rol cultural în această lature a țării, ca toate Seminariile în celelalte părți ale țării. Ele au fost în vremuri singurile școale, unde învățau copiii de preoți, învățatori și săteni. Mulți se făceau preoți, după ce absolviau Seminariul, însă mulți se făceau învățatori sau intrau în diferite alte servicii ale țării. Alții treceau în rândul gospodarilor frunțași, punându-se în evidență prin munca lor inteligentă și harnică. Pe la 1877 numai în Seminariul din R.-Vâlcei cu 4 clase se aflau peste 500 școlari.

Plină de interes ar fi o monografie a Seminariilor, în care să se arate rolul acesta cultural, atât de important, însă aproape neglijat în seamă. Sper cel puțin, că atunci când se va inaugura noul local își va avea și acest Seminar monografia sa, cum o au unile din celelalte Seminarii.

Știu că D-nul *C. Mateescu*, profesor la acest seminar a publicat câteceva din viața acestei instituțiuni în «Cuvântul Adevărului» și s'a ocupat cu trecutul Eparhiei Râmnicului-Noul Severin și al instituțiunii ei. Mai știu că părintele *P. Partenie*, profesor la acelaș Seminar a studiat cu o sârguință vrednică de toată lauda începuturile școalei, unde se găsește ca profesor, așa că amândoi vor colabora și concentră tot ce au adunat și vor continua cercetările spre a publica monografia mult așteptată.

Reamintesc cu această ocaziune, că D-nul *G. Adamescu* a publicat un dezvoltat și important studiu asupra Seminarului Veniamin Costache din Iași, iar *P. P. Savin* o monografie mai prescurtată. *P. Ec. St. Calinescu* și D-nul *G. Boroianu* au publicat monografia Seminarului Central din București, iar regretatul preot *Drăgănescu*, o scurtă monografie a desființatului Seminar din Curtea de Argeș. Ar trebui să se publice și monografiile Seminarilor desființate din Buzeu, Roman, Huși și a reînființatului Seminar din Galați. S'ar face cu chipul acesta dovadă de marele rol cultural al școalelor bisericesti și ar însemna și un act de pietate cu privire la cele mai vechi școli secundare din țara noastră. Avem destui teologi destoinici, cari ar putea să facă această lucrare și dorim din suflet să-i vedem la lucru.

G...

DONAȚIUNI.

Se aduc mulțămiri publice d-lui Al. Zdrobici pentru că a îmbrăcat cu argint o icoană mică a învierii, dela biserica filială Sf. Voevozi (Roșca) parohia Sf. Dimitrie Misai din urba Iași.

Se aduc mulțămiri publice următoarelor persoane, cari au făcut donațiuni bisericeii parohiale Andrieșeni jud. Iași și anume: Preotului I. Florescu un policandru în valoare de 350 lei și un rând vestminte de 200 lei. D-lor T. Cercel și M. Bosie 4 candelile de 80 lei. A. Tudosă, M. Tudosă, Șt. Mila și Iftimi Roibu patru icoane de 400 lei, Th. Hânceanu o cădelniță de 60 lei și I. Danis un acoperemânt pe sf. masă de 50 lei.

Se aduc mulțămiri publice d-lui N. Catargi proprietarul moșiei Cirligi, jud. Neamț, care a oferit 30 copaci de plop, pentru biruirea clopotniței bisericii Sf. Voevozi din cotuna Soci, parohia Cirligi, precum și enoriașilor respectivi, cari au executat această lucrare și au contribuit cu suma de 1400 lei pentru cumpărarea a 2 clopote la sus zisa biserică.

Se aduc mulțămiri publice Principei M. Hail D. Sturza, proprietar în comuna Hangu, jud. Neamț, pentru că a dăruit 60 braziparmaci cu care să se așeze linia telefonică la mănăstirea Durău.

Se aduc mulțămiri publice locuitorilor V. Irimescu, care a reparat biserica în afară, acoperind-o cu tablă, spind-o cu ulei, și făcând două ferești, peste tot cheltuind suma de 5000 lei. Enoriașilor din Dolhești-Centru care au contribuit cu suma de 4500 lei pentru cumpărarea unui clopot. Dl. N. Spireanu din București, care a donat bisericii trei clopote și o toacă de oțel în valoare de 280 lei. Locuitorului C. Marin care a cumpărat un acoperământ pe sfânta masă și o perdea la ușile împărătești în valoare de 45 lei. Paraschivei D. Corduneanu, care a cumpărat o perdea la Ico-nostas și o tablă pentru anaforă în valoare de 15 lei. Tuturor sătenilor din Dolhești, cari au dăruit bisericii câte un lăvicer pentru așternut pe jos.

Se aduc mulțămiri publice următoarelor persoane, cari au contribuit cu suma de lei 220 pentru procurarea unui rând de vestminte preoțești, necesare bisericii din parohia Gorbănești, jud. Botoșani, și anume: Th. a Suclesei, Ioan și Casandra Sumanaru, Petru și Profira Sumanariu, Costache și Profira a Suclesei, Va-

sfe și Victoria Enache, Ilie și Catinca Leonte, Ioan și Ana Nichita, Gheorghe și Ana Gheorghică, Petrea și Elena Bobeică, Th. și Maria Ciocânel, Iordache și Ana Diaconu, Ana Gh. Bogdan, Costache și Maria Ungureanu, Ioan și Catinca Ungureanu, Vasile și Ana Ardeleanu, Ana Chirica, Vasile și Maria Ciobotariu, Catinca Tihu, Costache și Zamfira Ciobanu, Maria Gh. Harcată, Gh. Coșman și Gh. și Catinca Băltariu

Se aduc mulțumiri publice persoanelor următoare cari au făcut donațiuni bisericei parohiale din parohia Crucea Județul Suceava și anume: Ioan și Varvara Petrița pentru o candelă de baxon în valoare de 35 lei; Paraschiva Nicotici și I. C. A. Chirilă, câte o candelă de metal alb a câte 20 lei; Elena și C. Mitocariu preotu o Evanghelie legată în argint de China, în valoare de 180 lei; Alexandru D. Doancă, un sfeșnic de alamă cu 13 fofeze în valoare de 170 lei; Enoriașii sus zisei biserici și ieromonahul Ghenadie Pop câte un sfeșnic de alamă a 65 lei și Eugenia Al. Antoniu, o cruce de argint a 50 lei. Asemenea se aduce mulțumiri și următoarelor persoane care au făcut donațiuni bisericei filiale Sf. Nicolae din satul Cojoci dela sus zisa parohie; V. Răsbuc și alți 10 enoriași un policandru de baxon a 385 lei; Gh. Silia și V. Răsbuc 1 Evanghelie de argint de China a 160 lei; Dochiza și D. Paraschiv un rând de sfinte vase 125 lei; Enoriașii satului Cojoci un chivot a 100 lei; I. Nicolăeș și Maria Gh. Cojoc o candelă de 20 lei; Gh. Silia idem cu trei brațe de 35 lei și Andrei Budăi un epitrahir de 20 lei.

Se aduc mulțumiri publice persoanelor mai jos notate, care au donat bisericei din parohia Panaci, județul Suceava mai multe obiecte și anume: Mai mulți locuitori un rând vestminte în valoare de 400 lei; Petrea P. Negrea un rând complet de vestminte valoare 260 lei; Gh. Cojoc și T. Țăranu un rând vestminte de 400 lei; Ilie Petrovici și P. V. Petrovici câte o candelă fiecare în valoare de câte 140 lei; Al. Boca, 2 cruci pe sf. masă argintate și aurite, 120 lei; Andrei S. A. Nechitei, o candelă argint de China 35 lei; I. Hajă o cruce argintată și aurită 25 lei; Parascheva P. Negrea un miruitor aurit 5 lei; Preotul Gherghițanu o candelă mică metal alb 8 lei; P. D. Negrea o cutie argintată pentru sf. Taine 8 lei; Mai mulți enoriași, un prosop, două năfrâmi, o față de masă, o îmbrăcăminte pe analog și 3 lavicere; O ceașcă pentru căldură de 5 lei dată de d-nul Heram; Gh. Gh. A. Nichitei o psaltire nouă; Preot A. Gherghițanu o masă de piatră în curtea bisericei; Andrei S. A. Nichitei o îmbrăcăminte la iconostas 200 lei; Petre Kifu o perdea la icoana M. Domnului 200 lei; Parascheva P. P. Negrea o perdea la ușele împărătești 240 lei; Emilia Aurel Gherghițanu o îmbrăcăminte pe sf. Masă de 300 lei; Mai mulți enoriași, un antemis, o cutie cu cele trebuitoare la Botez. o toacă de metal de 50 Kg. 250 lei.

TIPOGRAFIA CĂRȚILOR BISERICEȘTI

Strada Principatele-Unita No. 60. București.

CATALOG

De Cărțile (tipărite cu litere latine) ea se pot procura dela această Tipografie. Cele de ritual sunt aprobate de Sf. Sinod al Sf. Biserici Autocefale Ortodoxe Române.

No. curent	TITLUL CĂRȚEI	VALOAREA					
		Broșură		Legată în piele		Legată în piele și pânăză	
		L	B	L	B	L	B
1	Acatister	1 50	4 50	3	—	—	50
2	Aghiazmatar	3	—	8	—	5 50	—
3	Arhieraticon	4	—	9	—	6 50	—
4	Al doilea Paraclis al Născătoarei de Dumnezeu.	—	50	—	—	—	50
5	Apostol	0	—	11	—	8 50	—
6	Autocefalia Bisericii Române	—	50	—	—	—	50
7	Biblia de Buzău (cu litere vechi)	6	—	—	—	—	1 30
8	Canonul, Acatistul și Vieța Sf. Ecaterina	—	50	—	—	—	50
9	Carte de Rugăciune ed. II. 1911	1 30	—	—	—	—	50
10	Catavasierul ed. III	2 50	5 50	4 50	—	—	80
11	Cauzele unei creștinilor contra Armenilor	1	—	—	—	—	50
12	Didahii (Învățăturii) de Ilie Meniar	3	—	9	—	5 50	—
13	Gazanie	8	—	14	—	11 50	1 30
14	Evanghelia ed. IV	12	—	19	—	—	1 80
15	Evhologiu	7	—	13	—	10 50	—
16	Evanghelia în 16 limbi (dela a doua înviere)	1	—	—	—	2	—
17	Expunerea Doctrinei	1	—	—	—	2	—
18	Iconografia	4	—	—	—	—	—
19	Legea organică și Regulamentele Sf. Sinod	1	—	—	—	—	—
20	Liturghia Sf. Ioan Gură-de-Aur	—	50	—	—	1 50	—
21	Liturghia	4	—	9	—	6 50	—
22	Mărturisirea ortodoxă	1 25	—	—	—	—	—
23	Minece (un corp)	100	—	1 70	—	1 30	—
24	Un volum din Minece	10	—	—	—	—	—
25	Monastirile și Bisericele din România	2	—	—	—	—	—
26	Octoihul cel mare	18	—	25	—	21 50	1 30
27	Orologiul cel mare	20	—	27	—	25	1 30
28	Orologiu mic	3 50	—	7 50	—	6	—
29	Panihidă (Rânduiala Parastasului)	1	—	—	—	2	—
30	» Sf. Dumitru Izvoritorul de Mir	1	—	—	—	—	—
31	» Sf. Filoteia	1	—	—	—	—	—
32	Penticostar	7	—	12	—	9 50	—
33	Predicator (fragment) de In. Moisiu	—	50	—	—	—	—
34	Prohodul Domnului	1	—	—	—	2	—
35	Psaltirea mare ed. IV	3	—	8	—	5 50	—
36	Pâinea spre ființă (fără rabat)	—	10	—	—	—	—
37	Rânduiala Proscomidiei (tablou)	—	50	—	—	—	—
38	Služba Învierii	2	—	5	—	3 80	—
39	Služba Sfințirii Bisericii	2	—	5	—	3 80	—
40	Služba Sfințirii Steagului unei Corporațiuni	—	50	—	—	—	—
41	Studiu despre Ierarhie	—	50	—	—	—	—

Calendare de perete, pe anul 1914, 10 bani foata. La o sută de foi se dă rabat 30%.

The first two awards.

1937-1938 (1938) ...
1938-1939 (1939) ...
1939-1940 (1940) ...

1940-1941 (1941) ...
1941-1942 (1942) ...
1942-1943 (1943) ...

1943-1944 (1944) ...
1944-1945 (1945) ...
1945-1946 (1946) ...

1946-1947 (1947) ...
1947-1948 (1948) ...
1948-1949 (1949) ...

1949-1950 (1950) ...
1950-1951 (1951) ...
1951-1952 (1952) ...

1952-1953 (1953) ...
1953-1954 (1954) ...
1954-1955 (1955) ...

1955-1956 (1956) ...
1956-1957 (1957) ...
1957-1958 (1958) ...

1958-1959 (1959) ...
1959-1960 (1960) ...
1960-1961 (1961) ...

TABLE 1

No.	Name	1950		1951		1952	
		Area	Yield	Area	Yield	Area	Yield
1	...	...	...	...	...	...	...
2	...	...	...	...	...	...	...
3	...	...	...	...	...	...	...
4	...	...	...	...	...	...	...
5	...	...	...	...	...	...	...
6	...	...	...	...	...	...	...
7	...	...	...	...	...	...	...
8	...	...	...	...	...	...	...
9	...	...	...	...	...	...	...
10	...	...	...	...	...	...	...

Source: ...

For more information on ...